

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์
ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนบ้านกาเกาะระโยง จังหวัดสุรินทร์

นางสาวภัทรวดี มีแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2561

The Effects of Using a Guidance Activities Packages based on the
Theory of Creative Torrance for the Creative Freelance of
Mathayom Suksa III Students School Kakokrayong Surin

Miss Pattharawadee Meekaew

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Guidance and Psychological Counseling

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2018

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ ที่มีต่อ
ความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนบ้านกาเกาะระยอง จังหวัดสุรินทร์

ชื่อและนามสกุล นางสาวภัทรวดี มีแก้ว

แขนงวิชา การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2560

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา รุ่งโรจน์วิชย์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ที่มีต่อ

ความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนบ้านกาเกาะระโยง จังหวัดสุรินทร์

ผู้วิจัย นางสาวภัทรวดี มีแก้ว **รหัสนักศึกษา** 2582800112

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร

(2) รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา **ปีการศึกษา** 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ และ (2) เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนกลุ่มทดลอง ระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาเกาะระโยง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ จำนวน 12 ครั้ง และแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .91 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนักเรียนกลุ่มทดลองมีความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2) ในระยะติดตามผลกับระยะหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว ความคิดสร้างสรรค์ อาชีพอิสระ มัธยมศึกษา

Thesis title: The Effects of Using a Guidance Activities Packages based on the Theory of Creative Torrance for the Creative Freelance of Mathayom Suksa III Students School Kakokrayong Surin.

Researcher: Miss Pattharawadee Meekaew; **ID:** 2582800112;

Degree: Master of Education (Guidance and Psychological Counseling);

Thesis advisors: 1) Dr. Nithipat Meakajon, Associate Professor;

(2) Dr. Niranath Saensa, Associate Professor;; **Academic year:** 2018

Abstract

The purpose of this research were to (1) compare the creativity in the Freelance of the experimental group before and after the use of the guiding activity series according to Torrance theories and (2) compare the creative thinking in the independent career Experimental group Post-trial period with follow-up period The research sample consisted of 30 Mathayom Suksa III students schools kakokrayong. Surin, Obtained by simple random sampling. The employed research instrument comprised a guidance activities packages based on the Theory of Creative Torrance for the Creative Freelance twelve periods, and an assessment scale for Creative in Freelance, with .91 reliability quotient. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and t-test

The research findings revealed that (1) after the experiments using the guidance activities packages, students in the experimental group had more creative thinking in their Freelance at the .05 level of statistical significance; and (2) The follow-up period to the post-test period. Students in the experimental group did not different in their creative thinking.

Keywords: Guidance activities packages, Creative, freelance, Students

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณา การให้คำปรึกษา การแนะนำแนวทางที่ถูกต้องและการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องจาก รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิวัฒน์ เมฆขจร ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและรองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่ได้ให้ความกรุณา ให้ความช่วยเหลือติดตามการทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เสียสละเวลาอันมีค่ามาเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ และได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขข้อความให้สละสลวยมากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ แขนงวิชา การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ วิชาการ รวมทั้งได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่างๆ ด้วยความรักและความเมตตาตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการและคณะครูโรงเรียนบ้านกาเกาะระโยง ที่ให้ความร่วมมือ สนับสนุน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกและบูชาพระคุณ แต่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และบุคคลสำคัญผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และให้การอบรมสั่งสอนแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ภัทรวดี มีแก้ว

ตุลาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
กรอบแนวคิดการวิจัย	7
สมมติฐานการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์	11
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระ	25
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	53
ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล	54
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	56
สรุปผลการวิจัย	56
อภิปรายผล	58
ข้อเสนอแนะ	61
บรรณานุกรม	63
ภาคผนวก	66
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	67
ข แบบวัดพฤติกรรมการคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ	69
ค ผลการหาค่าของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ	74
ง ผลการพิจารณาหาคุณภาพชุดกิจกรรมการสอดคล้อง IOC	77
จ ชุดกิจกรรมความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ	79
ช ประมวลภาพชุดกิจกรรม	135
ประวัติผู้วิจัย	148

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ใน อาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาเกาะระโยง จ.สุรินทร์... 48	48
ตารางที่ 2.2 ตัวอย่างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ..... 51	51
ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์..... 54	54
ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนกลุ่มทดลอง ระยะเวลาหลังการทดลองกับระยะติดตามผล..... 55	55

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การมีงานทำเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญด้านแรงงานที่แสดงให้เห็นว่าภาวะตลาดแรงงานเป็นอย่างไร หากประชากรของประเทศมีงานทำมากย่อมแสดงว่าระบบเศรษฐกิจของประเทศอยู่ในภาวะที่ขยายตัว เนื่องจากตลาดแรงงานเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจการที่แรงงานมีงานทำจะทำให้วงจรเศรษฐกิจมีการขับเคลื่อนไปได้ด้วยดี แรงงานเป็นทั้งปัจจัยการผลิตของระบบเศรษฐกิจและเป็นทั้งผู้บริโภคจะเห็นได้จากการทำงานของ ระบบเศรษฐกิจส่วนรวม คือระบบเศรษฐกิจจะประกอบด้วย ผู้บริโภคหรือครัวเรือนกับส่วนของผู้ผลิตหรือหน่วยธุรกิจโดยมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ 1) ตลาดปัจจัยการผลิต(Factor market)ครัวเรือนเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตคือ ที่ดิน แรงงาน เงิน และผู้ประกอบการโดยจะเสนอขายปัจจัยเหล่านี้ให้แก่หน่วยธุรกิจเพื่อสร้างรายได้ให้ตนเอง ส่วนหน่วยธุรกิจจะจ่ายค่าเช่า ค่าจ้าง จ่ายดอกเบี้ยและกำไรให้แก่ครัวเรือนซึ่งจะถือเป็นต้นทุน การผลิตของหน่วยธุรกิจ แต่จะเป็นรายได้ของครัวเรือน 2) ตลาดสินค้า(Product market)หน่วยธุรกิจจะรวบรวมซื้อปัจจัยการผลิตเพื่อผลิตสินค้าและบริการแล้วขายให้ครัวเรือนในขณะที่ครัวเรือนจะซื้อสินค้าเพื่อการบริโภคซึ่งจะก่อให้เกิดรายได้ของหน่วยธุรกิจ (สุกัญญา ตันธนวัฒน์, 2553, น. 8-9)

นอกจากนั้นกระทรวงแรงงาน (โดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง) ได้ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อการมีงานทำการประกอบอาชีพอิสระและการพัฒนาฝีมือแรงงาน (2546) พบว่า นักศึกษามีความตื่นตัวต่อการประกอบอาชีพอิสระค่อนข้างมาก และต้องการที่จะให้มหาวิทยาลัยรามคำแหงกับสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคและศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด จัดเตรียมองค์ความรู้ต่างๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อนำไปสู่การประกอบอาชีพอิสระและสามารถสร้างงานที่เหมาะสมแก่ตนเองได้และจากการสำรวจภาคสนามต้องการที่จะให้มหาวิทยาลัยรามคำแหงกับสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคและศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด จัดเตรียมองค์ความรู้ต่างๆที่จำเป็นต่อการพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อนำไปสู่การประกอบอาชีพอิสระและสามารถสร้างงานที่เหมาะสมแก่ตนเองได้ (บุญเลิศ วีระตระกูล, 2557, น. 100)

อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ไม่ต้องใช้เงินลงทุนมากสามารถกระจายถึงระดับตำบลและเป็นแหล่งจ้างงานใหญ่ของประเทศอาชีพอิสระหากมีการจดทะเบียนมีเงินลงทุนมีลูกจ้างก็เปรียบเหมือนธุรกิจ SMEs ปัจจุบันธุรกิจ SMEs เปรียบเหมือนเส้นเลือดใหญ่ของระบบเศรษฐกิจไทยเพราะ SMEs มีสัดส่วนร้อยละ 37 ของ GDP ประเทศผู้ประกอบการ SMEs เป็นผู้ว่าจ้างงาน 10.5 ล้านรายหรือร้อยละ 70 ของการจ้างงานรวม ฉะนั้น อนาคตเศรษฐกิจของไทยจะพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศที่มีรายได้สูงได้หรือไม่จึงขึ้นอยู่กับพัฒนาการของ SMEs เป็นสำคัญการเสริมสร้างความเข้มแข็งและความเป็นมืออาชีพแก่ผู้ประกอบการอาชีพอิสระรายย่อย ให้เติบโตไปสู่ธุรกิจ SMEs จึงเป็นสิ่งที่รัฐควรให้ความสนใจและมีมาตรการสนับสนุนอย่างจริงจัง รวมทั้งมีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อสรุปที่ชัดเจนว่ากลุ่มอาชีพอิสระที่มีแนวโน้มการเติบโตที่ดีในอนาคต คือ

- 1) อาชีพเกี่ยวกับการค้าขายสินค้าเบ็ดเตล็ด เช่นการขายสินค้า ทางอินเทอร์เน็ต เครื่องสำอาง สินค้ามือสองขายปุ๋ยขายยากำจัดศัตรูพืช เป็นต้น
- 2) อาชีพเกี่ยวกับการบริการให้เช่ารถ รถมอเตอร์ไซด์ให้เช่า
- 3) อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการผลิตหรือจำหน่ายเครื่องประดับ ส่วนอาชีพที่มีแนวโน้มการเติบโตในอนาคตระดับปานกลาง มี 28 อาชีพ โดย 5 อันดับแรกได้แก่ 1) อาชีพบริการตกแต่งสถานที่รับจัดงานอีเว้นท์ 2) อาชีพบริการ โฮมสเตย์ รีสอร์ทที่แมนชั่น ห้องเช่า อาชีพบริการซ่อมรถยนต์หรือจักรยานยนต์
- 4) อาชีพบริการซ่อมแอร์ ไดนาโมและอุปกรณ์ไฟฟ้าและ 5) อาชีพผลิตเครื่องดื่ม เช่น น้ำอุ่น น้ำตาลสด น้ำหมากเฒ่าและน้ำฉะก้วย เป็นต้น อย่างไรก็ตามการเลือกประกอบอาชีพที่มีแนวโน้มอนาคตที่ดีก็ไม่ได้เป็นหลักประกันว่าผู้ประกอบการจะประสบความสำเร็จเสมอไปเพราะยังมีปัจจัยอื่น เช่น สภาพแวดล้อมเอื้ออำนวยหรือไม่ ภาวะการณ์ของตลาดเป็นอย่างไร ที่สำคัญอย่างยิ่งผู้ประกอบการเองมีความพร้อมมากน้อยเพียงใด ทั้งในด้านเงินทุนและความรอบรู้ในธุรกิจรวมถึงคุณสมบัติที่เหมาะสมเป็นผู้ประกอบการหรือไม่เพียงใด (ปรัชญาอัครเดชกำจร, 2555, น. 1)

สภาพสังคมการดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วบุคคลในสังคมนั้นๆ จะต้องมีการปรับตัวอย่างรวดเร็ว เพื่อเผชิญกับปัญหาต่างๆ สังคมปัจจุบันจึงต้องการบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองเป็นพื้นฐานในการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าทำกล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออกและสามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขเข้าใจบทบาทตนเองความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงคุณภาพของมนุษย์และมีความสำคัญยิ่งทั้งในส่วนของบุคคลและสังคมทั้งนี้เพราะการค้นพบสิ่งใหม่ๆ ไม่ว่าจะเป็นความคิดในด้านความคิดสร้างสรรค์เป็นทักษะการคิดที่ประกอบด้วยความคิดเป็นทำเป็นแก้ปัญหาเป็นและในสังคมความคิดสร้างสรรค์ได้รับการถ่ายทอดมาจากพันธุกรรมแต่เป็นความสามารถที่มีอยู่ในมนุษย์ส่งเสริมให้พัฒนาขึ้นได้โดยธรรมชาติของความคิดสร้างสรรค์ที่มีอยู่ทุกคนตามศักยภาพแต่จะมีความแตกต่างกัน

กันศักยภาพนั้นที่ได้รับการส่งเสริมก็จะช่วยให้มีพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้น (ประพันธ์ พิทยพันธุ์, 2552 อ้างอิง จาก Storm, 2012, p. 247) ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความคิดสร้างสรรค์

ดังที่ ทอร์แรนซ์ (Torrance, 2011, p. 17) กล่าวไว้ในบรรดาความคิดทั้งหลายความคิดสร้างสรรค์ทำให้เกิดการค้นพบสิ่งแปลกใหม่และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์มาก ลักษณะดีเด่นของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ จะมีความคิดริเริ่มสามารถดัดแปลงประสบการณ์ที่มีอยู่ให้ออกมาในรูปแบบ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์หรือนำไปแก้ไขปัญหาต่างๆได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์มีบุคลิกภาพเชื่อมั่นตนเองมีความอดทนไม่เลิกความตั้งใจง่ายๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพโดยความคิดสร้างสรรค์ที่มีอยู่ในตัวบุคคลมากบ้าง น้อยบ้าง แตกต่างกันไปแต่เดิมเชื่อกันว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นเรื่องของพรสวรรค์ที่แต่ละคนมีมาแต่กำเนิด (สุภาวดี ตั้งบุปผา, 2553: 1)

ทอร์แรนซ์ (อ้างถึงใน ทวีศักดิ์ แก้วทอง, 2546, น. 22-24) เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงโด่งดังท่านหนึ่งทางด้านความคิดสร้างสรรค์ได้สร้างทฤษฎีและแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้กันในหลายประเทศทั่วโลกเขากล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์จะแสดงออกตลอดกระบวนการของความรู้สึกหรือการเห็นปัญหา การรวบรวมความคิดเพื่อตั้งเป็นสมมติฐานการทดสอบและดัดแปลงสมมติฐานตลอดจนวิธีการเผยแพร่ผลสรุปที่ได้ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นกระบวนการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์นั่นเอง

ในปัจจุบันมีนักจิตวิทยาหลายคนได้ทำการศึกษา ค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ พบว่า มนุษย์ทุกคนมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และสามารถพัฒนาส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ให้สูงขึ้นได้ ด้วยการสอนฝึกฝนและการเรียนรู้ฝึกปฏิบัติที่ถูกวิธีและมีข้อเสนอแนะว่า ควรฝึกฝนความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นคุณลักษณะที่ควรได้รับการเสริมสร้างและพัฒนาให้สูงขึ้น เพื่อให้เด็กได้เจริญเติบโตเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์สูงโดยเฉพาะเด็กในช่วงก่อนวัยเรียนหรือช่วง 6 ขวบแรกของชีวิต เพราะเป็นระยะที่เด็กมีจินตนาการสูง ศักยภาพ ด้านความคิดสร้างสรรค์กำลังพัฒนาหากเด็กได้รับการจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมที่เหมาะสม ต่อเนื่องเป็นลำดับก็เท่าเป็นการวางรากฐานที่มั่นคงสำหรับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กในวัยต่อมา (เยาหวา เตชะคุปต์, 2554, น. 8)

การมีความสามารถในการคิดจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์จะทำได้ทั้งสามอย่างรวมทั้งหมดทั้งสามอย่างเลือกตัดสนใจได้อย่างเหมาะสมและมีเหตุผล ในยุคข่าวสารและเทคโนโลยีในปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันสูงการปูพื้นฐานการคิดและส่งเสริมการคิดให้แก่เด็กและ เยาวชนจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งนับตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงระดับสูงซึ่งสอดคล้องกับความเห็น ว่าความสามารถในการคิดทำให้มนุษย์มีความแตกต่างจากสัตว์ สามารถแก้ปัญหาให้กับตนเองได้ สามารถคิดสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ สามารถสร้างความสุข

ให้กับตนเองและปกป้องตนเองให้พ้นจากภัยธรรมชาติ ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองของมนุษย์ ที่มีความสำคัญต่อมวลมนุษยโลก ความคิดสร้างสรรค์ทำให้เกิดสิ่งแปลกใหม่อย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดทฤษฎี นวัตกรรมเทคโนโลยีต่างๆ ล้วนแต่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ทั้งสิ้น ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นพลังความคิดที่สำคัญยิ่ง หากได้รับการพัฒนาและการส่งเสริมอย่างเป็นระบบนำไปใช้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ก็จะเกิดประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติอย่างมากมายหลายด้าน ถ้าคนในสังคมมีความคิดสร้างสรรค์สูงก็จะเป็นแรงผลักดันให้สังคม ประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การพัฒนาให้เยาวชน บุคคล เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ จึงเป็นเป้าหมายที่สำคัญยิ่งของสังคมและประเทศชาติ (บุญฉนิตาจิตรีเชาว์, บุญเรียง ขจรศิลป์ และวารุณี ลัภนโชคดี, 2560, น. 72)

การทำงานของประชากรมีอย่างหลากหลายรูปแบบทั้งอาชีพในระบบและอาชีพนอกระบบซึ่งแต่ละรูปแบบมีความสำคัญต่อการสร้างรายได้ละชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวตลอดจนเป็นปัจจัยสนับสนุนให้มีการเจริญเติบโต เนื่องจากเมื่อมีงานทำแล้วจะมีการอุปโภคบริโภคทำให้มีการไหลเวียนของกระแสเงินในระบบเศรษฐกิจในการศึกษารุ่นนี้เป็นการศึกษาอาชีพและแนวโน้มของอาชีพอิสระหรือการประกอบธุรกิจของ บุคคลที่มีความสามารถในการคิดจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ จะทำให้สามารถ แก้ไขปัญหา รวมทั้งสามารถเลือกตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมและมีเหตุผล ในยุคข่าวสารและเทคโนโลยีในปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วมีการแข่งขันสูงการปูพื้นฐานการคิดและส่งเสริมการคิดให้แก่เด็กและเยาวชนจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง นับตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงระดับสูงซึ่งสอดคล้องกับความเห็นว่า ความสามารถในการคิดทำให้มนุษย์มีความแตกต่างจากสัตว์สามารถแก้ปัญหาให้กับตนเองได้ สามารถคิดสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ สามารถสร้างความสุขให้กับตนเองและปกป้องตนเองให้พ้นจากภัยธรรมชาติ ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองของมนุษย์ที่มีความสำคัญต่อมวลมนุษยโลก ความคิดสร้างสรรค์ทำให้เกิดสิ่งแปลกใหม่อย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดทฤษฎี นวัตกรรมเทคโนโลยีต่างๆ ล้วนแต่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ทั้งสิ้น ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นพลังความคิดที่สำคัญยิ่งหากได้รับ การพัฒนาและการส่งเสริมอย่างเป็นระบบนำไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมก็จะเกิดประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติอย่างมากมายหลายด้าน ถ้าคนในสังคมมีความคิดสร้างสรรค์สูงก็จะเป็นแรงผลักดันให้สังคมประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การพัฒนาให้เยาวชน บุคคล เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ จึงเป็นเป้าหมายที่สำคัญยิ่งของสังคมและประเทศชาติ (สุเมธ มโหสถ, 2557, น. 12)

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาเกาะระโยง จ.สุรินทร์ ก็จะมีปัญหาในส่วนของ การเลือกการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระ หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านกา

เกาะระยอง จ.สุรินทร์ (2554, น. 1-14) โรงเรียนบ้านกาเกาะระยอง จ.สุรินทร์ พุทธศักราช 2554 ได้กำหนดจุดเน้นในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสามารถของนักเรียนและมีความหลากหลาย สอดคล้องกับศักยภาพความถนัดและความสนใจของนักเรียน และมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีลักษณะที่พึงประสงค์ตามอุดมการณ์ ในการพัฒนาของโรงเรียนและเน้นการส่งเสริมประดิษฐ์คิดค้น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการทำโครงการอื่นทั้ง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่สำคัญหรือความสามารถด้านต่างๆ ทั้งด้านความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหาการใช้ทักษะชีวิต การใช้เทคโนโลยี การทำงานเป็นทีม การใช้ภาษาอังกฤษ และการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ จากการสำรวจและสัมภาษณ์ครูโรงเรียนบ้านกาเกาะระยอง จ.สุรินทร์และครูผู้สอนในโรงเรียนสอนกิจกรรมแนะแนวนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนใหญ่ยังขาดทักษะชีวิตในหลายๆ ด้าน เช่น ทักษะด้านการปรับตัว ทักษะการคิด วิเคราะห์ โดยเฉพาะขาดทักษะด้านของความคิดสร้างสรรค์ซึ่งเป็นทักษะเพราะเป็นพื้นฐานในการในการเรียนรู้และการดำรงชีวิตได้อย่างสร้างสรรค์และเหมาะสมและเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีเพื่อที่จะสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ในศตวรรษที่ 21 และส่งผลไปถึงการตัดสินใจในการประกอบอาชีพของเด็กนักเรียนการเลือกอาชีพจึงมีความสำคัญมากจึงต้องมีการส่งเสริมกระบวนการพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ให้สำหรับเด็กนักเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมหนึ่งในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตัวเองและผู้อื่นสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมในทุกด้าน รู้รักสิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิต ทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนั้นยังช่วยให้ครูได้เข้าใจและรักผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนได้อีก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) แนวทางในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาโครงการ คอมพิวเตอร์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความคิดสร้างสรรค์ก่อน การฝึกทักษะและหลังการฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาโครงการ คอมพิวเตอร์ การวิจัยครั้งนี้จุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาโครงการ คอมพิวเตอร์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 - 3/3 โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 94 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการฝึกทักษะ แบบทดสอบความคิด สร้างสรรค์ที่มีค่าความยากง่ายของข้อสอบ เท่ากับ 0.23 – 0.55 ค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.35 – 0.53 และค่าความเที่ยงของข้อสอบอัตนัย เท่ากับ 0.80 และ แบบฝึกทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาโครงงานคอมพิวเตอร์ ที่มี ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) และ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) เท่ากับ 81.50/82.94 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ร้อย ละ ค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.5106 คิดเป็นร้อยละ 51.06 และคะแนนหลังการฝึกทักษะ นักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังการฝึกทักษะเท่ากับ 47.52 คิดเป็นร้อยละ 79.20 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากคะแนน เฉลี่ยก่อนการฝึก ซึ่งมีค่าเท่ากับ 34.50 คิดเป็นร้อยละ 57.50 โดยคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 50.69 (บุญณิตา จิตริเชาว์, บุญเรียง ขจรศิลป์ และวารุณี ลักโนโชคดี, 2560, น. 70-75)

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่จะนำแบบฝึกทักษะ ชุดฝึกทักษะ หรือ ชุดกิจกรรม มาใช้ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ หลักการและ ทฤษฎีที่สำคัญของการสร้างสรรค์พัฒนาสิ่งใหม่ๆ นวัตกรรมใหม่ๆ ตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน และอนาคต ซึ่ง มีความสอดคล้องกับทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของ อี พอล ทอร์เรนซ์ (Torrance, 1962, p. 16) นิยามความคิดสร้างสรรค์ว่าเป็นกระบวนการของความรู้สึกไวต่อปัญหาหรือสิ่งที่บกพร่องขาดหายไป แล้วรวบรวมความคิดตั้งเป็นสมมติฐานขึ้น ต่อจากนั้นก็ทำการรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อทดสอบ สมมติฐานนั้น โดยมุ่งเน้นทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์เป็นการแสดงออกถึงกระบวนการความรู้สึกรวม มองเห็นถึงปัญหา มีความคล่องในความคิด ความคิดยืดหยุ่นค้นหาวิธีการมาแก้ไขปัญหาได้และยัง สามารถคิดริเริ่มแนวทางใหม่ๆ ที่มีความแตกต่างออกไปมาแก้ไขปัญหาแปรเปลี่ยนให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ขึ้นมาได้

ชุดกิจกรรมการแนะแนวเป็นนวัตกรรมทางการศึกษากิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถ ค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเสริมสร้างทักษะชีวิต โดยครูจะมีบทบาทที่สำคัญมากในการแนะแนว เพื่อช่วยเหลือนักเรียนทำให้ผู้วิจัยมีแนวคิดที่สร้างชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ อันส่งผลให้ทำให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเอง ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้และการสร้างอาชีพในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเกี่ยวกับอาชีพอิสระที่มีความสอดคล้องกับความสนใจต่อ กระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์และได้มีการจัดทำวิจัยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎี ของทอแรนซ์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้าน

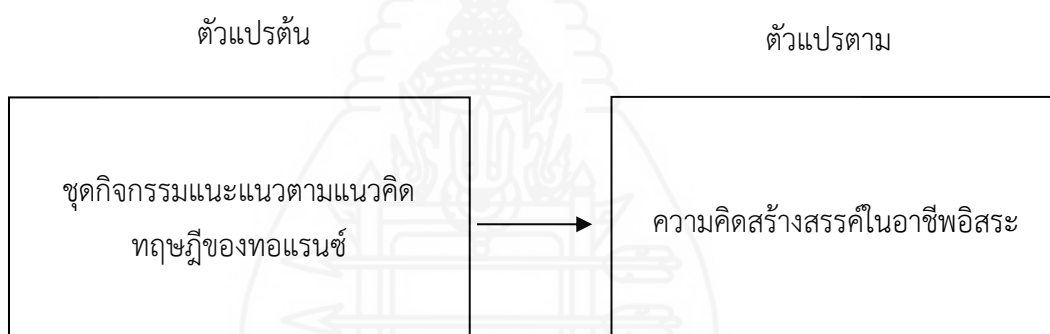
กาเกาะระโยง จ.สุรินทร์ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับเด็ก ส่งเสริมให้เด็กมีกระบวนการด้านความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถนำไปตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อและการเลือกประกอบอาชีพในอนาคตได้

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 นักเรียนกลุ่มทดลองมีความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระสูงขึ้นภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

4.1 นักเรียนกลุ่มทดลองมีความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล ไม่แตกต่างกัน

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 รูปแบบการวิจัย

เป็นรูปแบบวิจัยเชิงกึ่งทดลอง โดยศึกษาจากกลุ่มทดลอง วัดก่อนและหลังการทดลองการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์

5.2 ประชากร

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาเกาะระยอง จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2560 มีนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน 50 คน

5.3 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาเกาะระยอง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย

5.4 ตัวแปรที่ศึกษา

5.4.1 *ตัวแปรต้น* ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์

5.4.2 *ตัวแปรตาม* ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 **ความคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking)** หมายถึง กระบวนการของความรู้สึกไวต่อปัญหา หรือสิ่งที่บกพร่องขาดหายไป แล้วรวบรวมความคิดตั้งเป็นสมมติฐานขึ้นรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อทดสอบสมมติฐานนั้น โดยมุ่งเน้นทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์เป็นการแสดงออกถึงกระบวนการความรู้สึก การมองเห็นถึงปัญหาที่มีความคล่องในความคิด ความคิดยืดหยุ่นค้นหาวิธีการมาแก้ไขปัญหาได้และยังสามารถคิดริเริ่มแนวทางใหม่ๆ ที่มีความแตกต่างออกไปมาแก้ไขปัญหาแปรเปลี่ยนให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ขึ้นมาได้แบ่งออกเป็น 4 ชั้น ดังนี้

5.1.1 **การคิดคล่อง (Fluency)** หมายถึง ความสามารถในการสร้างสมมติฐานหรือความคิดให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้เกี่ยวกับเรื่องที่กำหนด งาน วิธีการแก้ไข สถานการณ์ต่างๆ

5.1.2 **การคิดยืดหยุ่น (Flexibility)** หมายถึง ความสามารถในการลบลบรอบความคิดและเปลี่ยนมุมมองโดยคำนึงถึงปัญหาที่นำมา โดยเป็นอิสระต่อวิธีการต่าง ๆ ที่มีอยู่ และสร้างวิธีการเข้าถึงปัญหาที่หลากหลาย

5.1.3 **การคิดริเริ่ม (Originality)** หมายถึง ความหมายในการหลีกเลี่ยงปัญหาเดิมๆ และสร้างความคิดริเริ่มที่มีเอกลักษณ์ของตนเองเมื่อประสบกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหา

5.1.4 **การคิดละเอียดลออ (Elaboration)** หมายถึง ความสามารถในการสร้างผลลัพธ์ขึ้นมาใหม่หลังจากกลั่นกรองและขัดเกลาความคิดธรรมดาให้เป็นความคิดที่ลึกซึ้งมากขึ้น

5.2 อาชีพอิสระ หมายถึง อาชีพทุกประเภทที่ผู้ประกอบการดำเนินการด้วยตนเอง แต่เพียงผู้เดียวหรือเป็นกลุ่มอาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ไม่ต้องใช้คนจำนวนมาก แต่หากมีความจำเป็นอาจมีการจ้างคนอื่นมาช่วยงานได้ เจ้าของกิจการเป็นผู้ลงทุนและจำหน่ายเอง คิดและตัดสินใจด้วยตนเอง ทุกเรื่อง ซึ่งช่วยให้การพัฒนางานอาชีพ เป็นไปอย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์การประกอบอาชีพอิสระ

5.3 ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบไปด้วย กิจกรรมแนะแนวหลายๆ กิจกรรมที่นำมารวมกัน จำนวน 12 กิจกรรม โดยนำหลักการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์และขอช่วยการแนะแนวเป็นการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ โดยใช้วิธีการฝึก แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยมีสื่อประกอบการจัดกิจกรรมที่หลากหลายตามความเหมาะสมของเนื้อหาที่ประกอบไปด้วยกิจกรรม เกม สื่อ อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะหรือความรู้ความเข้าใจตามจุดประสงค์ของสื่อที่สร้างขึ้น

5.4 นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษาที่ 2560 โรงเรียนบ้านกาเกาะระยอง จังหวัดสุรินทร์

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระในการก้าวผ่านอุปสรรคและปัญหาต่างๆในการดำเนินชีวิต

6.2 ผลจากการวิจัยครั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานในการให้ความรู้แก่เยาวชน สมาชิกชุมชน การแนะแนวอาชีพ ส่วนตัวและสังคม การรู้จักความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ ซึ่งจะช่วยให้คนมีหลักในการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาเกาะระยอง จ.สุรินทร์ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัยตามลำดับต่อไปนี้

1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์
 - 1.1 ความหมายของความคิดสร้างสรรค์
 - 1.2 ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์
 - 1.3 องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์
 - 1.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์
 - 1.5 คุณลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์
 - 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์
2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระ
 - 2.1 ความหมายของอาชีพอิสระ
 - 2.2 ความสำคัญของอาชีพอิสระ
 - 2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับอาชีพอิสระ
 - 2.4 ความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ
 - 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระ
3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 3.1 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 3.2 ความสำคัญของชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 3.3 องค์ประกอบของชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 3.4 การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

1.1 ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่อยู่ในตัวบุคคลทุกคน เป็นความสามารถของสมองในการคิด สามารถส่งเสริม กระตุ้นให้เกิดขึ้นได้ด้วยการฝึก ตามคำจำกัดความในสารานุกรมการศึกษา (Encyclopedia of Education, 2011, p. 155) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) หมายถึง ผลผลิตของความคิดที่แปลกใหม่และมีคุณค่าซึ่งได้มาจากผู้คิดเองไม่เป็นไปตามแบบแผน มีแรงจูงใจสูงและมีความมุ่งมั่นในการที่จะกระทำให้สำเร็จอย่างแท้จริงความคิดนั้นจะเกิดขึ้น ถ้าเข้าใจประเด็นของปัญหาอย่างชัดเจนนอกจากนี้นักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้ความคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

กิลฟอร์ด (Guilford, 2013, p. 21 อ้างถึงใน วารุณี สกฤถารักษ์, 2554, น. 35) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นลักษณะความคิดอเนกมัย (Divergent Thinking) คือ ความคิดหลาย ทิศทาง หลายแง่หลายมุมคิดได้กว้างไกล ซึ่งลักษณะความคิดเช่นนี้จะนำไปสู่การคิดประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่รวมถึงการเกิดค้นพบวิธีการแก้ปัญหาได้สำเร็จด้วยและเขาได้อธิบายเพิ่มเติมถึงความคิดอเนกมัยว่าประกอบด้วยลักษณะความคิดริเริ่ม (Originality) ความคล่องในการคิด (Fluency) ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) และความคิดละเอียดลออ (Elaboration) ลักษณะความคิดอเนกมัยจะเป็นหนทางให้ค้นพบความคิดที่มีคุณภาพหรือความคิดสร้างสรรค์

ทอร์เรนซ์ (Torrance, 2014, p. 42 อ้างถึงใน ละเอียด ปิ่นสุวรรณ, 2555, น. 30) ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ว่าเป็นกระบวนการบูรณาการประสบการณ์ทั้งหมดที่ผ่านมาเพื่อสร้างรูปแบบใหม่ความคิดใหม่หรือผลผลิตใหม่ที่แปลกและต่างไปจากเดิม

วิจิตร วรุตบางกูร (2551, น.3) ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ในสารานุกรมศึกษาศาสตร์ว่า 1) เป็นการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์หรือวิธีการใหม่ ๆ จากการศึกษาทดลอง 2) เป็นความคิดอเนกมัย ซึ่งเป็นความคิดที่กว้างไกล สลับซับซ้อนมีหลายแง่มุม หลายรูปแบบความคิดในลักษณะนี้จะนำไปสู่การคิดประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่หรือแก้ปัญหาต่างๆ ได้สำเร็จ 3) เป็นจินตนาการหรือความคิดฝันซึ่งมีความสำคัญกว่าความรู้และเป็นบ่อเกิดของการแสวงหาความรู้มาพิสูจน์จินตนาการหรือทำจินตนาการให้เป็นจริง และ 4) เป็นความรู้สึที่ไว เข้าใจอะไรได้เร็วแม้จะเป็นเรื่องยากและซับซ้อนมีปฏิกิริยาหรืออารมณ์ร่วมกับเรื่องนั้น

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2553, น. 4) ให้ความหมายว่า ความคิดสร้างสรรค์ คือ ความสามารถของบุคคลในการแก้ปัญหาอย่างลึกซึ้ง นอกเหนือจากความคิดหลายแง่มุมประสมประสานกันจนได้ผลผลิตใหม่ที่ถูกต้องสมบูรณ์

วอลแลชและโคแกน (Wallach and Kogan, 2013, p. 34 อ้างถึงใน ละมุล ชัชวาล, 2553, น. 32) กล่าวถึงความคิดสร้างสรรค์ว่า เมื่อกลุ่มสิ่งเร้าอันเป็นลักษณะเฉพาะของสิ่งต่างๆ ถูก

บันทึกไว้ในสมองจะทำให้บุคคลมีสังกัดในสิ่งนั้นในช่วงชีวิตของบุคคลย่อมสัมผัสกับสิ่งเร้า อันเป็นลักษณะเฉพาะทางให้มีสังกัดในสิ่งต่างๆ มากมาย ดังนั้นเมื่อสิ่งเร้าใดๆ มาเร้าจะทำให้กลุ่มเซลล์ประสาทในสมอง ส่วนที่เป็นสังกัดของสิ่งต่างๆ แสดงปฏิกิริยากลายเป็นความสามารถโดยความสัมพันธ์ออกมาได้ หมายถึงว่า เมื่อระลึกถึงสิ่งใดได้ก็จะเป็นแนวทางให้ระลึกถึงสิ่งอื่นต่อไปเป็นลูกโซ่ เช่น เมื่อเราเห็นโต๊ะก็ทำให้นึกถึงเก้าอี้สิ่งทีระลึกออกมาต่างๆ นี้ เป็นสังกัดที่เก็บสะสมไว้ในสมองของคน เมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นก็จะตอบสนองออกมา ฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองที่มีสิ่งเร้าเข้าไปกระตุ้นให้เกิดการตอบสนองออกมา

เวสคอต และสมิท (Wescott and Smith, 2015, p. 2 อ้างถึงใน สุวรรณาก่อนทอง, 2557, น. 40) มีความเห็นสอดคล้องกับเดวิดดาห์ล (Drevdahl) ซึ่งได้อธิบายว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองที่รวมเอาประสบการณ์เดิมของแต่ละคนมาจัดให้อยู่ในรูปแบบการจัดรูปของความคิดนี้เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคนไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งใหม่ในโลกก็ได้แอนเดอร์สันและคนอื่นๆ

แอนเดอร์สัน (Anderson and others, 2000, p. 90 อ้างถึงใน วารุณี สกุลภา รัช, 2555, น. 37) กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นพฤติกรรมของบุคคลซึ่งแสดงความคิดใหม่ ๆ อันเป็นการกระทำที่บุคคลเลือกจากประสบการณ์ที่ผ่านมาเพื่อสร้างรูปแบบใหม่ ความคิดใหม่หรือผลิตผลงานใหม่ ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนเป็นเจ้าของในระดับต่างๆ กัน และความคิดสร้างสรรค์นี้สามารถพัฒนาได้ทุกระดับอายุถ้าจัดสภาพการณ์ให้เหมาะสม

อารี รังสินันท์ (2558, น. 6) ได้กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิดจินตนาการประยุกต์ที่สามารถนำไปสู่การประดิษฐ์คิดค้นพบใหม่ๆ ทางเทคโนโลยีซึ่งเป็นความคิดในลักษณะที่คนอื่นคาดไม่ถึงหรือมองข้ามเป็นความคิดหลากหลายคิดกว้างไกล เน้นทั้งปริมาณและคุณภาพอาจเกิดจากการคิดผสมผสานเชื่อมโยงกับความคิดใหม่ๆ ที่แก้ปัญหาหรืออำนวยความสะดวกตนเองและสังคม

อุษณีย์ โพธิสุข และคณะ(2557) ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ว่า ความคิดสร้างสรรค์ คือ กระบวนการทางปัญญาในระดับสูงที่ใช้ความสามารถทางความคิดมารวมกันเพื่อสร้างสิ่งใหม่ที่เกิดขึ้น เมื่อเราพยายามหาหนทางที่จะแก้ปัญหาหรือหลีกเลี่ยงความซ้ำซากจำเจใดๆ หรือความพยายามที่จะทำให้หลุดพ้นไปจากกรอบต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคอยู่และความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้ หากผู้สร้างสรรค์จะมีความเป็นอิสระทางความคิดให้มากที่สุด

อารี พันธมณี (2556) กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง กระบวนการทางสมองที่คิดในลักษณะอเนกนัยอันนำไปสู่การคิดค้นพบสิ่งแปลกใหม่ ด้วยความคิดดัดแปลงปรุงแต่งจากความคิดเดิม ผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ ซึ่งรวมทั้งการประดิษฐ์คิดค้นพบสิ่งต่างๆ ตลอดจนวิธีการคิดทฤษฎี หลักการได้สำเร็จสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการคิดหลายแง่หลายมุมเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยมีสิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดความคิดใหม่

ต่อเนื่องกันไป ซึ่งจะนำไปสู่การค้นพบสิ่งแปลกใหม่ด้วยการคิดดัดแปลงปรุงแต่งจากความคิดเดิม ผสมผสานกันทำให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้น ซึ่งรวมทั้งการประดิษฐ์คิดค้นพบสิ่งต่างๆ ตลอดจนการค้นพบวิธีการ แก้ปัญหาใหม่ๆ ความสามารถทางด้านนี้ของบุคคลแต่ละคนมีระดับแตกต่างกัน แต่สามารถพัฒนาขึ้นได้ ถ้าได้รับการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสม

1.2 ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์

ผลจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ทำให้เกิดนวัตกรรมและเทคโนโลยีขึ้นอย่างมากมาย ความคิดสร้างสรรค์นี้เป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับชีวิตมนุษย์และเป็นคุณสมบัติที่พึงปรารถนาในทุกสังคม เพราะในปัจจุบันสังคมมีความเปลี่ยนแปลงและมีปัญหาใหม่ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลา ดังนั้นบุคคลจึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อจะสามารถคิดแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ ตลอดจน การพัฒนาตนเองและสังคมให้เจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นความคิดสร้างสรรค์ให้ความ สนุกสนาน ความสุข และความพึงพอใจแก่เด็กมากสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อบุคลิกภาพของเด็กเมื่อโตขึ้น เด็กจะรู้สึกหดหู่เมื่องานสร้างสรรค์ของเขาถูกตำหนิดูถูกว่าสิ่งที่เขาสร้างขึ้นนั้นไม่มีคุณค่าเด็กจะมีความพอใจและสนุกสนานเมื่อเขาได้สร้างสิ่งใหม่ๆ ขึ้นมาด้วยตนเองและได้รับการยอมรับและชมเชย

(Hurlock, 2015, p. 327 – 328 อ้างถึงใน วิจิตร วรุตบางกูร, 2551, น. 30)

ความคิดสร้างสรรค์มีความจำเป็นต่อชีวิตเพราะการให้การศึกษาแก่ เด็กแรกเริ่มไม่สามารถจะสอนทุกสิ่งทุกอย่างที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของเราได้เพียงบางอย่างเท่านั้น เด็กที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จึงมี โอกาสนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาได้ดีกว่า

(ชาญชัย อินทรประวัตติ, 2518, น. 19) เจอร์ซิล (Jersild, 2012, p. 153 – 158

อ้างถึงใน ยาวพา เดชะคุปต์, 2552, น. 23) กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์มีส่วนช่วยในการส่งเสริมเด็ก ในด้านต่างๆ ดังนี้

1) ส่งเสริมสุนทรียภาพเด็กจะรู้จักชื่นชมและมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งผู้ใหญ่ควร ทำเป็นตัวอย่างโดยยอมรับและชื่นชมในผลงานของเด็ก การพัฒนาสุนทรียภาพของเด็กโดยให้เด็กเห็น ว่าทุกๆ อย่างมีความหมายสำหรับตัวเขาส่งเสริมให้รู้จักสังเกตสิ่งที่แปลกจากสิ่งธรรมดาสามัญให้ได้ยิน ในสิ่งที่ไม่เคยได้ยินและหัดให้เด็กสนใจในสิ่งต่างๆ รอบตัว

2) เป็นการผ่อนคลายอารมณ์ ลดความกดดัน ความคับข้องใจและความก้าวร้าวลง

3) สร้างนิสัยในการทำงานที่ดี ขณะที่เด็กทำงานครูควรสอนระเบียบวินัยที่ดีในการ ทำงานควบคู่ไปด้วย เช่น หัดให้เด็กรู้จักเก็บของให้เป็นที ล้างมือเมื่อทำงานเสร็จ เป็นต้น

4) เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อมือ เด็กจะสามารถพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่จากการเล่น การ เคลื่อนไหว การเล่นบล็อก และพัฒนากล้ามเนื้อเล็กจากการตัดกระดาษ ประดิษฐ์ภาพ วาดภาพ ด้วย นิ้วมือ การต่อภาพตัดต่อ การเล่นเกมกระดาน ตะปู

5) เปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง เด็กจะชอบทำกิจกรรมและใช้วัสดุ ต่างๆ ซ้ำกันเพื่อสร้างสิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นโอกาสที่เด็กจะใช้ความคิดริเริ่มและจินตนาการสร้างสิ่งใหม่ๆ ขึ้น

ครูจึงควรจัดหาวัสดุไว้ให้เด็กมีโอกาสพัฒนาการทดลองของตนเอง เช่น กล้องยาสีฟัน เปลือกไข่ และเศษ วัสดุเหลือใช้ เพื่อให้ฝึกสมมุติเป็นนักก่อสร้างหรือสถาปนิก

ผุสดี กุญอินทร์ (25251, น. 73) ได้กล่าวถึงคุณค่าของความคิดสร้างสรรค์ว่า

1) มีคุณค่าต่อสังคมคุณค่าของความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่อสังคมนั้นได้แก่การที่บุคคลได้คิดและสร้างสรรค์สิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อประโยชน์สุขและความเจริญก้าวหน้าของสังคมหรือหาวิธีการแก้ไข ปัญหาจนประสบความสำเร็จและมีประโยชน์ต่อสังคมเช่น ความเจริญก้าวหน้าในด้านการเกษตรกรรม คมนาคม ความเจริญทางด้านสุขภาพ เป็นต้น

2) มีคุณค่าต่อตนเองความสามารถในการสร้างสรรค์นั้นนับว่ามีคุณค่าต่อบุคคลที่มีความคิด สร้างสรรค์เพราะการสร้างผลงานชิ้นใดชิ้นหนึ่งจะทำให้ผู้สร้างสรรค์มีความพึงพอใจและมีความสุข เช่น การที่เด็กสร้างสรรค์งานด้วยตนเองจะสร้างความพึงพอใจแก่เด็กไม่ว่าจะเป็นการวาดภาพ การต่อสิ่งของให้เป็นรูปร่างต่างๆ การคิดเกมการเล่นที่แปลกใหม่เด็กจะเกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของตนมั่นใจในตนเองซึ่งมีผลไปถึงแบบแผนบุคลิกภาพและความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมของเด็กจากความสำคัญและคุณค่าของความคิดสร้างสรรค์ที่กล่าวมานี้พอสรุปได้ว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่สำคัญ ควรที่จะได้รับการส่งเสริมปลูกฝังเพื่อช่วยสร้างนิสัยและผ่านคลายอารมณ์ให้กับเด็ก ทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้เด็กได้ค้นคว้าทดลองเพื่อสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่เนื่องจากในปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจึงทำให้มีปัญหาใหม่ๆ เกิดขึ้น เด็กที่ได้รับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์จะสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตได้และสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.3 องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ (Guilford and Hopenfer, 2014, pp.125-142 ; cited by Jellen and Urban, 2014, p. 141) สรุปได้ดังนี้

1.3.1 ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ลักษณะความคิดแปลกใหม่ซึ่งแตกต่างไปจากความคุ้นเคยความริเริ่มแปลกใหม่ในที่นี้ อาจแสดงออกในรูปลักษณะทางผลผลิตหรือกระบวนการคิดก็ได้ เช่น การตีความการรับรู้เนื้อหาต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาสู่ประสาทสัมผัสตัวอย่างเช่น เมื่อเห็นรูปการตีความตามความเคยชินจะรับรู้ว่าเป็นรูปสี่เหลี่ยม แต่หากพยายามคิดให้แตกต่างออกไป จะเห็นว่ารูปอาจเป็นสองมุมฉากเป็นเส้นตรงสี่เส้นหรือเป็นการเรียงตัวของจุดก็ได้ซึ่งเป็นการมองเห็นความสัมพันธ์ใหม่ ความคิดริเริ่มไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งใหม่ซึ่งไม่เคยปรากฏมาก่อน แต่อาศัยการสะสมและรวบรวมความรู้เดิมมาดัดแปลงหรือประยุกต์ให้ดีขึ้นมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยสิ่งประดิษฐ์ส่วนใหญ่ล้วนอาศัยแนวทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่องบุคลิกภาพของผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จะเป็นผู้เปิดกว้างยอมรับความคิดและประสบการณ์แปลกใหม่ กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าทดลอง มีความเชื่อมั่นในแนวความคิดใหม่ของตนเอง มีความอยากรู้อยากเห็นตลอดจนมีความอิสระในการคิดและการกระทำโดยไม่ยึดมั่นกับกฎเกณฑ์ใดๆ จนมากเกินไป

1.3.2 ความคล่องแคล่วในการคิด (Fluency) หมายถึง ความสามารถในการผลิตความคิดที่แตกต่างและหลากหลายภายใต้กรอบจำกัดของเวลาเป็นความสามารถเบื้องต้น ซึ่งจะนำไปสู่การคิดอย่างมีคุณภาพ และการคิดเพื่อการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปโดยแบ่งเป็น

1) ความคล่องแคล่วด้านถ้อยคำ (Word Fluency) เป็นความสามารถในการใช้ถ้อยคำ อย่างคล่องแคล่ว

2) ความคล่องแคล่วด้านการโยงความสัมพันธ์ (Associational Fluency) เป็นความสามารถในการหาถ้อยคำที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายกันได้อย่างรวดเร็วและมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ภายในเวลาที่กำหนด

3) ความคล่องแคล่วด้านการแสดงออก (Expressional Fluency) เป็นความสามารถในการนำคำมาเรียงกันเป็นวลีและประโยคเพื่อแสดงจุดหมายที่ต้องการได้อย่างเหมาะสม

4) ความคล่องแคล่วในการคิด (Ideational Fluency) เป็นความสามารถในการคิดสิ่งที่ต้องการโดยสามารถผลิตความคิดได้อย่างหลากหลาย

1.3.3 ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) เป็นความสามารถในการคิดนอกกรอบไม่ตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์หรือความคุ้นเคย ความยืดหยุ่นช่วยให้สามารถมองเห็นสิ่งต่างๆ ในแง่มุมใหม่ จึงนับเป็นปัจจัยสนับสนุนให้เกิดความคล่องแคล่วให้พัฒนาความคิดแตกแขนงในทิศทางที่แตกต่างไม่ซ้ำซ้อนนำไปสู่การคิดอย่างมีคุณภาพ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ความยืดหยุ่นมีความสัมพันธ์กับ ความคิดในการดัดแปลงและความอิสระในการคิด กล่าวคือ ผู้มีความสามารถในการดัดแปลงสูงย่อมแสดงความสามารถในการยืดหยุ่นสูงด้วย และผู้ที่มีอิสระในการคิดและการกระทำ มักจะมีปฏิกริยาแปลกใหม่ในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าความยืดหยุ่นในการคิดแบ่งออกเป็น

1) ความยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นในทันทีทันใด (Spontaneous Flexibility) เป็นความสามารถในการคิดได้หลายทิศทางอย่างอิสระ

2) ความคิดยืดหยุ่นทางการดัดแปลง (Adapture Flexibility) หมายถึง ความสามารถในการดัดแปลงความรู้หรือประสบการณ์ให้เกิดประโยชน์หลายๆ ด้านซึ่งมีประโยชน์มากในการแก้ปัญหา

1.3.4 ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึง ความคิดในรายละเอียดเป็นขั้นตอนสามารถอธิบายให้เห็นภาพชัดเจนหรือเป็นแผนงานที่สมบูรณ์ขึ้น จัดเป็นรายละเอียดที่นำมาตกแต่งขยายความคิดริเริ่มให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ได้แก่

- 1) ความไวต่อปัญหา (Sensitivity to Problem)
- 2) ความสามารถในการให้นิยามใหม่ (Redefinition)
- 3) ความซึมซาบ (Permeation)
- 4) ความสามารถในการทำนาย (Prediction)

5) การมีอารมณ์ขัน (Humor)

1.3.5 ความมุ่งมั่น (Intention) องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์มีหลายลักษณะ ลักษณะความคิดริเริ่ม ความคิด คล่องตัว ความคิดยืดหยุ่นและความคิดละเอียดลออ ซึ่งเป็นลักษณะความคิดแบบอเนกมัย รวมถึงการกล้าคิด กล้าทำกล้าแสดงออกในสิ่งที่ตนคิดมีความไวต่อปัญหาที่มีอารมณ์ขันตลอดจนมีความมุ่งมั่นที่จะกระทำการต่างๆ ที่มีอยู่ในตนเองและสิ่งเร้าภายนอกที่เอื้อต่อการกระทำนั้น พัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ มีลักษณะแตกต่างไปจากพัฒนาการทางด้านอื่นๆ จากการศึกษาพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ของนักการศึกษา พบว่า ลักษณะพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ของเด็กจะมีพัฒนาการสูงกว่าในวัยผู้ใหญ่ และความคิดสร้างสรรค์ส่งเสริมให้พัฒนาขึ้นได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาถึงพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้เด็กต่อไป

นิพนธ์ จิตต์ภักดี (2553, น. 17-18) ได้กล่าวถึงลำดับขั้นความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่ามี 4 ขั้น ดังนี้

1) ขั้นเตรียม คือ ขั้นรวบรวมข้อมูลต่างๆ โดยอาศัยพื้นฐานของกระบวนการต่อไป

(1) การสังเกต ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จำเป็นต้องเป็นผู้สังเกตที่สนใจต่อสิ่งแปลกใหม่ที่ได้พบเห็นเสมอ

(2) การจำแนก หมายถึง การจำแนกข้อมูลที่ได้จากการสังเกตหมวดหมู่เพื่อใช้เป็นแนวทางลำดับแนวความคิดต่อไป

(3) การทดลอง เป็นหัวใจของการสร้างสรรค์งาน เพราะผลของการทดลองจะเป็นข้อมูลสำหรับความคิดสร้างสรรค์ต่อไป

2) ขั้นครุ่นคิด เป็นขั้นที่ใช้เวลาครุ่นคิดโดยอาศัยข้อมูลที่ได้รวบรวมไว้เป็นแนวในการคิดปกติ ขั้นนี้จะใช้เวลานานพอสมควร

3) ขั้นคิดออก ขั้นนี้เป็นขั้นของการแสดงภาวะสร้างสรรค์งานอย่างแท้จริงคือสามารถมองเห็นช่องทางในการริเริ่มหรือสร้างสรรค์งานอย่างแจ่มชัดโดยตลอด

4) ขั้นพิสูจน์ คือ ขั้นของการทดลองซ้ำ เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้องแน่นอนเป็นกฎเกณฑ์ต่อไป

แมคมิลแลน (Macmillan, 2015, pp. 45-46 อ้างถึงใน ญัฐฐากร ถนอมตน, 2557, น. 35) ได้แบ่ง พัฒนาการทางจินตนาการของเด็กออกเป็น 3 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 เป็นขั้นที่เด็กเล็กๆ มีความรู้สึกเกี่ยวกับความสวยงาม ซึ่งจะเป็นทางนำไปสู่ความจริง ขั้นที่ 2 เป็นระยะที่เด็กเข้าใจถึงความเป็นจริง เด็กจะเริ่มมีคำถามถึงเหตุการณ์และผลด้วย การถามว่า “ ทำไม ” ขั้นที่ 3 เป็นขั้นที่เด็กเริ่มเข้าใจคิดที่ละน้อยๆ ในสิ่งที่เด็กพบเห็นในโลกแห่งความเป็นจริง

ทอร์แรนซ์ (Torrance, 2013, pp. 87-88 อ้างถึงใน ฌ็อง-ฌัก กอนวอตต์, 2557, น. 40) ได้กล่าวถึง พัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยผลการวิจัยของลีกอน (Ligon, 1957, pp. 60 - 61 อ้างถึงใน ฌ็อง-ฌัก กอนวอตต์, 2557, น. 37) ไว้ดังนี้ ในระยะขวบแรกของชีวิต (ระยะแรกเกิด - 2 ขวบ) เด็กเริ่มพัฒนาการด้านจินตนาการจะ เห็นได้ว่า เด็กเริ่มถามข้อสงสัยของสิ่งต่างๆ ทำเสียง หรือจ้องหะ เด็กเริ่มคาดหวังเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน เด็กอายุ 2 ขวบ จะเริ่มทำสิ่งที่แปลกใหม่ไปกว่าเดิม โดยมีความกระตือรือร้นที่จะลงมือ กระทำคิดที่จะสำรวจสิ่งต่างๆ มากขึ้นด้วยการชิมรส ต้มกลืนและสัมผัสด้วยความอยากรู้อยากเห็น ดังนั้นการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กได้สำรวจโดยการจัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยมีที่ว่างมีวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการคิดและการเล่นจะสามารถช่วยให้เด็กพัฒนาความคิดจินตนาการได้ดี เด็กอายุ 2 - 4 ขวบ เด็กจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากประสบการณ์โดยตรง แล้วจะถ่ายทอดประสบการณ์ที่รับรู้โดยวิธีการแสดงออกและจินตนาการ เช่น เด็กไม่เข้าใจว่าทำไมไม่ให้เล่นน้ำร้อน เมื่อเด็กได้มีโอกาสสัมผัสกับน้ำร้อนเด็กก็จะรู้ว่า เป็นสิ่งที่เล่นไม่ได้ เด็กในวัยนี้จะตื่นตัวกับประสบการณ์ต่างๆ ได้ง่าย มีช่วงความสนใจสั้น เด็กจะเริ่มรู้สึกเป็นตัวของตัวเองและเกิดความเชื่อมั่นแต่การเรียนรู้ใหม่ ๆ อาจจะ让孩子เกิดความหวาดกลัว ดังนั้นพ่อแม่ควรระวังให้เด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยเสมอ ในช่วงนี้การให้เด็กเล่นกึ่งสำเร็จรูปเพื่อให้เกิดความคิดไปด้วย เช่น ไม้บล็อกอาจจะ สร้างเป็นรถไฟ เป็นต้น ในวัย 4 - 6 ปี เป็นวัยที่เด็กมีจินตนาการสูงแต่เด็กยังไม่มีความสามารถในการสังเกตเนื่อง ด้วยความจำกัดของจินตนาการ เมื่อเด็กเริ่มเรียนรู้การวางแผนและการคาดคะเนในสิ่งที่จะเกิดขึ้นในการเล่นนั้น เด็กเริ่มเรียนบทบาทของผู้ใหญ่หรือผู้ใกล้ชิด มีความอยากรู้อยากเห็นเด็กจะพยายาม ค้นหาข้อเท็จจริงว่าผิดหรือถูก ในวัยนี้เด็กเริ่มตระหนักถึงความรู้สึกของผู้อื่นและเริ่มคิดถึงการทำของคนที่ไปกระทบผู้อื่น ความเชื่อมั่นจะพัฒนาในวัยนี้โดยงานศิลปะในทางสร้างสรรค์จากประสบการณ์ใหม่ๆ และการเล่นทายคำพูดในวัยนี้ไม่ควรจะประเมินเด็กโดยใช้มาตรฐานของเด็ก วัยที่สูงกว่าเด็กจะต้องได้รับการช่วยเหลือในการเล่น เพื่อฝึกด้านจินตนาการเช่น จัดหาสิ่งของต่างๆ ให้เล่นขายของเล่นเป็นหมอ เล่นเป็นครู เป็นต้น และเมื่อเล่นเสร็จก็ควรเน้นเรื่องเก็บของเข้าที่ซึ่งครู พ่อแม่ ควรจะอนุญาตให้เด็กวัยนี้ได้แสดงออกในด้านความคิด โดยวิธีการส่งเสริมและชมเชยจะเห็นได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล มีพัฒนาการไปตามลำดับขั้น และเด็กจะเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้จากการเรียนรู้ควบคู่กับอายุที่เพิ่มขึ้น เมื่อเข้าสู่วัย 4 - 6 ขวบ เด็กจะมีความคิด สร้างสรรค์สูงสุดและยิ่งพัฒนามากขึ้นถ้าเด็กได้รับการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

1.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

ทฤษฎีที่ใช้เป็นแนวคิดในการศึกษาความคิดสร้างสรรค์นี้คือทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญา (Structure of Intellect Model) ของกิลฟอร์ด (Guilford, 2015 : 60 - 64 อ้างถึงใน ชาญณรงค์ พรรุ่งโรจน์ , 2556 : 19) ได้อธิบายความสามารถทางสมองของมนุษย์ออกเป็น 3 มิติ ได้แก่ มิติที่ 1 เนื้อหา (Content) หมายถึง ข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่เป็นสื่อในการคิดแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1) ภาพ (Figure) หมายถึง ข้อมูลที่เป็นรูปธรรมที่จะรับรู้และระลึกได้ เช่น ภาพต่างๆ

2) สัญลักษณ์ (Symbolic) หมายถึง ข้อมูลที่อยู่ในรูปของเครื่องหมายต่างๆ เช่น ตัวอักษร ตัวโน้ต และสัญลักษณ์ต่างๆ

3) ภาษา (Semantic) หมายถึง ข้อมูลที่อยู่ในรูปถ้อยคำที่มีความหมายต่าง ๆ แต่บางอย่าง ไม่อยู่ในรูปถ้อยคำก็มี เช่น ภาษาใบ้

4) พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง ข้อมูลที่เป็นการแสดงออกของกริยาอาการของมนุษย์ รวมทั้งทัศนคติ การรับรู้ การคิด เช่น การยิ้ม การหัวเราะ การแสดงความคิดเห็นมิติที่ 2 วิธีคิด (Operation) เป็นมิติที่แสดงลักษณะการทำงานของสมองในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ คือ

(1) การรู้จักและเข้าใจ (Cognition) หมายถึง ความสามารถทางสมองของบุคคลที่รู้จักและมีความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ได้ทันทีทันใด เช่น เมื่อเห็นของเล่นรูปร่างกลมๆ ทำด้วยยางผิวเรียบก็บอกได้ว่าเป็นลูกบอล

(2) การจำ (Memory) หมายถึง ความสามารถทางสมองของบุคคลที่จะเก็บสะสมข้อมูลต่างๆ แล้วสามารถระลึกออกมาในรูปแบบเดิมได้ตามที่ต้องการ เช่น การจำหมายเลขประจำตัวการท่องสูตรคูณ เป็นต้น

(3) การคิดแบบอเนกมัย (Divergent Thinking) เป็นความสามารถทางสมองของบุคคลที่สามารถคิดได้หลายแง่หลายมุมหลายทิศทาง คิดหาคำตอบได้โดยไม่จำกัดจำนวน จากสิ่งเร้ากำหนดให้ในเวลาจำกัด เช่น ให้บอกสิ่งที่ขึ้นต้นด้วยคำว่านำมาให้มากที่สุด

(4) การคิดแบบเอกนัย (Convergent Thinking) เป็นความสามารถทางสมองของบุคคลที่สามารถสรุปข้อมูลที่ดีที่สุดจากข้อมูลที่กำหนดให้และการสรุปเป็นคำตอบนั้นจะเน้น เพียงคำตอบเดียว เช่นการเลือกคำตอบในการทำข้อสอบแบบเลือกตอบ

(5) การประเมินค่า (Evaluation) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่สามารถหาเกณฑ์ที่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับความดี ความงาม ความเหมาะสม จากข้อมูลที่กำหนดให้มิติที่ 3 ผลของการคิด (Product) เป็นมิติที่แสดงถึงผลที่ได้จากการทำงานของสมอง เมื่อสมองได้รับ ข้อมูลจากมิติที่ 1 และใช้ความสามารถในการตอบสนองสิ่งเร้าซึ่งเป็นวิธีการคิดตามมิติที่ 2 ผลที่ออกมาเป็นมิติที่ 3 ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ

ก. หน่วย (Units) หมายถึง ส่วนย่อยๆ ที่ถูกแยกออกมามีคุณสมบัติเฉพาะของตนเองที่แตกต่างไปจากสิ่งอื่นๆ เช่น แมว หมา มด นก เป็นต้น

ข. จำนวน (Classes) หมายถึง กลุ่มของสิ่งมีชีวิตที่มีคุณสมบัติบางประการร่วมกันเช่น สุนัข คน ปลาฉลาม เป็นพวกเดียวกัน เพราะต่างก็เลี้ยงลูกด้วยนมเหมือนกัน

ค. ความสัมพันธ์ (Relations) หมายถึง ผลของการเชื่อมโยงความคิดแบบต่าง ๆ ตั้งแต่ 2 หน่วยเข้าด้วยกัน โดยอาศัยลักษณะบางประการเป็นเกณฑ์ อาจอยู่ในรูปของหน่วยกับหน่วยจำพวกกับจำพวกระบบกับระบบ เช่น พระกับวัด นกกับ ไข่ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกับที่อยู่อาศัย

ง. ระบบ (Systems) หมายถึงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของผลที่ได้หลายๆ คู่ เข้าด้วยกันอย่างมีระบบ เช่น 2, 4, 6, 8 ซึ่งเป็นระบบเลขคู่

จ. การแปลงรูป (Transformation) หมายถึง การแปลงรูป ปรับปรุง การให้นิยามใหม่ การตีความหมาย การขยายความหรือการจัดองค์ประกอบของข้อมูลที่กำหนดให้เสียใหม่เพื่อนำไปใช้ในวัตถุประสงค์อื่น เช่น การแปลงรูป

ช. การประยุกต์ (Implications) หมายถึง การคาดหมายหรือทำนายเรื่องบางอย่างจากข้อมูลที่กำหนดให้เกิดความแตกต่างไปจากเดิม เช่น เมื่อเห็นก็คาดว่า เป็นสัญลักษณ์ของสภาพอากาศโครงสร้างของกิลฟอร์ดนี้ นับว่าเป็นพื้นฐานในการศึกษาความคิดสร้างสรรค์เพราะกิลฟอร์ด ได้อธิบายว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นลักษณะการคิดแบบอเนกนัย คือ ความคิดหลายทิศทางหลายแง่หลายมุมคิดได้กว้างไกล ซึ่งเป็นลักษณะการคิดที่จะนำไปสู่การประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ จากข้อสรุปนี้ทำให้มีการศึกษาเรื่องความคิดสร้างสรรค์อย่างกว้างขวางขึ้นในเวลาต่อมา ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ในรูปของการโยงสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์เพราะความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการอันหนึ่งซึ่งอยู่ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองอาการที่สิ่งเร้ากับการตอบสนองแสดงปฏิกิริยาต่อกันทำให้เกิดการระลึกได้ ซึ่งถ้าสิ่งเร้าและการตอบสนองแสดงปฏิกิริยาต่อเนื่องกันไปได้มากก็ย่อมระลึกได้มาก ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงจะระลึกได้มากหลายแง่หลายมุมหลายทิศทางผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ต่างๆ จะระลึกได้น้อย การระลึกได้มากย่อมมีโอกาสระลึกได้ในสิ่งที่ผู้อื่นระลึกไม่ได้บางที่สิ่งที่ระลึกได้นั้นอาจสัมพันธ์เข้าเป็นสิ่งใหม่ ความสัมพันธ์ดังกล่าวอาจเป็นไปได้ด้วยความบังเอิญหรือจงใจก็ได้

(ณัฐธากร ถนอมตน, 2557, น. 32 - 33) จากทฤษฎีที่เป็นแนวคิดในการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ที่กล่าวมาข้างต้นโครงสร้างทางสติปัญญาและโยงสัมพันธ์นั้นเกี่ยวข้องกับการคิดแบบอเนกนัย ซึ่งเป็นความคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์คนที่มีความคิดสร้างสรรค์จะคิดได้หลายทิศทางหลายแง่หลายมุมคิดได้กว้างไกลตลอดจนเชื่อมโยงความคิดของตนเข้ากับสิ่งใหม่ อันจะนำไปสู่การคิดประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ต่อไป

1.5 คุณลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) เรียบเรียงจากบทความเรื่องการเขียนสร้างสรรค์ โดย พิศมัย อำไพพันธุ์

Smiths ได้ใช้ความหมายว่าความคิดสร้างสรรค์หมายถึง ความสามารถที่จะเชื่อมโยงหรือผสมผสานประสบการณ์เก่าเข้ากับประสบการณ์ใหม่ ผลงานนั้นไม่จำเป็นต้องใหม่ต่อโลกแต่ใหม่สำหรับแต่ละบุคคล

คำว่า Creative Thinking เมื่อแปลเป็นไทยมักจะใช้คำไทยว่า ความคิดสร้างสรรค์ แต่มีอยู่ท่านหนึ่งใช้แตกต่างจากท่านอื่น คือ มล.ต๋อย ชุมสาย ท่านแปลคำนี้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ โดยให้เหตุผลว่า สรรสร้าง หมายถึง การคัดเลือกเอาความคิดต่างๆ ในรูปของจินตนาภาพ (image) มาสร้างขึ้นให้มีกระสวน (Pattern) หรือรูปแบบขึ้นใหม่ การคัดเลือกนั้นคือการคิด ดังนั้นการคัดเลือกเอาความคิดบางประการมาสร้างเป็นกระสวนหนึ่งกระสวนใดขึ้นใหม่ จึงเป็นการเลือกสร้าง มล.ต๋อย ชุมสาย จึงใช้คำว่า “สรรสร้าง” แทนคำ สรรค์สร้าง หรือสร้างสรรค์ ซึ่งใช้กันทั่วไปในการแปลคำว่า Creative ความคิดสร้างสรรค์หรือพฤติกรรมสร้างสรรค์อาจปรากฏในรูปคัดเลือกความคิด 2-3 อัน ขึ้นมาสร้างเป็นอะไรอย่างหนึ่งก็ได้และการที่จะได้ความคิดที่ดีที่สุดเราจะต้องเลือกความคิดที่ถูกต้องรวมกันเข้าเป็นหน่วยได้

Guiford ได้ศึกษาและสรุปพฤติกรรมเกี่ยวกับการคิดว่ามีด้วยกัน 2 แบบ ใหญ่ ๆ คือ การคิดแบบเอกนัย (Convergent Thinking) เป็นการคิดทางเดียวเป็นกระบวนการแก้ปัญหาซึ่งแคบและมีทางเลือกน้อยจนได้วิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดเท่าที่คิดได้จากสิ่งแวดล้อมของปัญหานั้น จึงเป็นแบบที่เรียกว่าความคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) โดยต้องใช้เหตุผลอย่างกว้างขวางอีกแบบหนึ่งคือ การคิดแบบอเนกนัย (Divergent Thinking) เป็นการคิดหลายทางต้องอาศัยจินตนาการ (Imagination) การแวบคิด (Intuition) และความตั้งใจจริง

การคิดหลายทางหรือการคิดแบบอเนกนัยนี้เอง Guilford กล่าวว่า เป็นความคิดสร้างสรรค์ที่จะต้องประกอบด้วยลักษณะ 4 ประการ คือ

1) ความคล่องในการคิด หมายถึง ปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน แบ่งออกเป็น

(1) ความคิดคล่องแคล่วในด้านถ้อยคำ (Word Fluency) เป็นความสามารถใช้ถ้อยคำอย่างคล่องแคล่ว

(2) ความคิดคล่องด้านการโยงสัมพันธ์ (Associational Fluency) เป็นความสามารถที่จะคิดหาถ้อยคำที่เหมือนกันหรือคล้ายกันได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ในเวลาที่กำหนด

(3) ความคล่องแคล่วทางการแสดงออก (Expressional Fluency) เป็นความสามารถในการใช้ลีหรือประโยคหรือความสามารถที่จะนำคำมาเรียงกันอย่างรวดเร็วเพื่อให้ได้ประโยคที่ต้องการจากการวิจัยพบว่าบุคคลที่มีความคล่องแคล่วด้านการแสดงออกสูงจะมีความคิดสร้างสรรค์

2) ความคิดยืดหยุ่น หมายถึง ประเภทหรือแบบของความคิดแบ่งออกเป็น

(1) ความคิดยืดที่เกิดขึ้นทันที (Spontaneous Flexibility) เป็นความสามารถที่จะพยายามคิดให้หลายอย่างอิสระเช่น คนที่มีความคิดยืดหยุ่นประเภทนี้ จะนึกประโยชน์ของก้อนหินว่า มีอะไรบ้างหลายอย่างในขณะที่คนคิดที่ไม่มีความคิดสร้างสรรค์จะคิดได้เพียงอย่างเดียวหรือสองอย่างเท่านั้น

(2) ความคิดยืดหยุ่นทางด้านดัดแปลง (Adaptive Flexibility) คนที่มีความคิดนี้จะคิดได้ไม่ซ้ำกัน เช่น ในข้อ 1 ในเวลา 2 นาทีท่านลองคิดว่า หลอดกาแฟจะทำอะไรได้บ้าง คนที่คิดคล่องจะคิดได้มากในเวลาเท่า ๆ กัน

3) ความคิดริเริ่ม หมายถึง ลักษณะความคิดแปลกใหม่ แตกต่างไปจากความคิดธรรมดา เป็นความคิดที่เป็นของตนเองโดยเฉพาะเป็นความคิดที่แตกต่างไปจากเดิม เช่น คนที่เรียนศิลปะการพับกระดาษรู้ความคิดเดิมว่าพับรูปหนึ่งเป็นรูปดอกไม้ เมื่อพลิกกลับอีกด้านเติมหน้าตาที่กลายเป็นรูปสุนัขหรือแมว กระดาษที่พับเป็นสุนัขหรือแมวนั้น จัดว่าเกิดขึ้นจากความคิดดัดแปลงให้เป็นความคิดริเริ่มใหม่ ไม่ซ้ำแบบที่เคยมีอยู่แล้ว เป็นต้น

4) ความละเอียดลออในการคิด ความคิดต่าง ๆ 3 ประการที่เป็นองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ หากปราศจากความคิดละเอียดลออก็ไม่อาจทำให้เกิดผลงานหรือผลผลิตสร้างสรรค์ขึ้นมาได้ ความละเอียดลออในการคิดขึ้นอยู่กับ เพศ อายุ ประสบการณ์ และความสามารถด้วย ผู้มีอายุมากจะมีความละเอียดลออในการคิดมากกว่าผู้มีอายุน้อย เด็กหญิงจะละเอียดลออกว่าเด็กชายและเด็กที่มีความสามารถสูงทางด้านความละเอียดลออ จะเป็นเด็กที่มีความสามารถทางด้านสังเกตสูงด้วย

ในบรรดาความคิดทั้งหลาย ความคิดสร้างสรรค์ช่วยให้เกิดการค้นพบสิ่งแปลกๆ ใหม่ เกิดเทคโนโลยีก้าวหน้าที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตมนุษย์ ดังนั้นความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งที่ครูจะต้องช่วยปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก อีกทั้งช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่มีอยู่แล้วในตัวเด็กให้เจริญสูงสุดอีกด้วย เพราะการเก็บกอดความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอาจนำไปสู่ปัญหาด้านบุคลิกภาพได้

ธรรมชาติของความคิดสร้างสรรค์

1) ความจริงพื้นฐานข้อแรก คือ ทุกคนมีความคิดสร้างสรรค์โดยกำเนิดแต่มักน้อยต่างกัน แล้วแต่บุคคลและสิ่งแวดล้อม

2) ความคิดสร้างสรรค์สัมพันธ์กับเชาวน์ปัญญา จากการศึกษากิจการของ Getzel และ Jackson พบว่าบุคคลที่มีเชาวน์ปัญญาเพียงอย่างเดียวก็ไม่ใช่ว่าจะประกันว่ามีความคิดสร้างสรรค์สูง ทุกคนมีความสามารถทางศิลปะเชิงสร้างสรรค์จากการศึกษาของ Torrance พบว่า I.Q. Test ไม่สามารถจำแนกบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ได้ ถ้าใช้ I.Q. Test เป็นเกณฑ์สำหรับเลือกเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์จะเสียเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ไปประมาณ 70% ทั้งนี้เพราะไม่สามารถวัดคุณลักษณะของนักสร้างสรรค์ได้ ดังนั้นในการนำหลักพื้นฐานนี้มาสอนภาษา ก็ต้องรู้ว่าภาษาก็เช่นเดียวกันกับความคิดสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์กับระดับเชาวน์ ปัญญา

- 3) ความคิดสร้างสรรค์เป็นทั้งขบวนการและผลิตผล
- 4) ความคิดสร้างสรรค์หมายถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 5) ความคิดสร้างสรรค์เป็นชุดของคุณลักษณะ ลักษณะนิสัยและค่านิยม
- 6) ความคิดสร้างสรรค์ เป็นวิธีการของการเรียนรู้ที่แตกต่างจากวิธีธรรมดาที่สอนกัน

อยู่ในโรงเรียน

ขั้นตอนของความคิดสร้างสรรค์

ขั้นตอนของการเกิดขึ้นของแนวคิดใหม่ ๆ ในลักษณะริเริ่มสร้างสรรค์ได้รับการศึกษาวิจัยจากประวัติของบุคคลและเหตุการณ์ต่าง ๆ มากพอสมควร พอสรุปได้ว่า มักมีขั้นตอนดังนี้

1) ขั้นรวบรวมข้อมูล (Saturation) คือ สถานการณ์ที่ได้มีโอกาสเรียนรู้ข้อมูลเรื่องราวตลอดจนปัญหาต่างๆ หรือเรื่องคล้ายคลึงกันจนเต็มอิมแล้วรอการตลใจที่จะให้เกิดความคิดออกมา

2) ขั้นพิจารณาไตร่ตรอง (Deliberation) หมายถึง การพินิจพิจารณาตรึกตรองปัญหาอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง แล้วนำมาวิเคราะห์วิจัย เปรียบเทียบดูแล้วลองจัดระบบใหม่ หรือคิดจากแง่มุมต่างๆ กัน

3) ขั้นบ่มหรือฟักตัว (Incubation) ถ้าได้พยายามอย่างมากตามข้อ 1 และข้อ 2 แล้ว ความคิดยังไม่เกิดก็หยุดพัก อย่าฝืนความคิดหรือบังคับสมองแต่ตรงข้าม ควรลืมปัญหาเสียชั่วคราว ไปพักผ่อนหย่อนใจให้สมองสดชื่น อาจเกิดความคิดใหม่ ๆ

4) ขั้นความคิดกระจ่างชัด (Illumination) ผู้เชี่ยวชาญเชื่อว่าคนเรามีจิตใต้สำนึก (Subconscious) ที่จะช่วยให้เราเกิดความคิดแวบขึ้นมาในสมอง ผ่านจิตใต้สำนึกทำให้เกิดความสว่างไสวในจิตใจและเกิดแวบขึ้นมาได้

5) ขั้นทำให้ความคิดให้เป็นจริง (Accomodation) เมื่อเกิดความคิดขึ้นแล้ว ไม่รีบทำให้เป็นจริงเป็นจังขึ้นมาโดยเร็ว โดยทำให้ความคิดให้กระจ่างแจ้งและพิจารณาดูว่าเหมาะสมเข้ากันได้กับปัญหาที่ตั้งใจไว้แต่แรกหรือไม่ แล้วก็สร้างให้เป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาพร้อมทั้งวางแผนด้านปฏิบัติ เพราะความคิดที่เกิดขึ้นแล้วหากไม่สร้างไม่ทำให้เป็นรูปเป็นร่าง ไม่ใช่ให้เกิดประโยชน์ก็เหมือนกับไม่เกิดอะไรขึ้นเลย ท่านผู้รู้เชื่อว่าความคิดสร้างสรรค์ซ่อนอยู่ในขั้นตอนทั้ง 5 ที่กล่าวแล้วและผู้ใดก็ตามที่มีความฉลาดตามสมควรก็อาจมีความคิดริเริ่มได้ ถ้าได้ฝึกฝนให้เกิดขึ้นเสมอ

นอกจาก 5 ขั้นตอนนี้แล้ว หากจะเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้ดีขึ้นก็ต้องพยายามขัดเครื่องกีดขวางบางประการ เช่น ขนบประเพณี และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ฯลฯ เพราะสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อความนึกคิดของคนเรา เรามักจะทำอะไรตามความเคยชินไม่กล้าที่จะคิดอะไรแปลกใหม่

ลักษณะพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์

อารี รังสินันท์ กล่าวถึง ลักษณะพฤติกรรมของเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ดังนี้

- 1) อยากรู้อยากเห็น มีความกระหายใคร่รู้เป็นนิจ
- 2) ชอบแสวงหา สำนวณ ศึกษา ค้นคว้า และทดลอง
- 3) ชอบซักถาม และถามคำถามแปลก ๆ
- 4) ช่างสงสัย เป็นเด็กที่มีความรู้สึกแปลก ประหลาดใจในสิ่งที่พบเห็นเสมอ
- 5) ช่างสังเกต มองเห็นลักษณะที่แปลก ผิดปกติ หรือช่องว่างที่ขาดหายไปได้ง่าย

และรวดเร็ว

โดยไม่รีรอ

- 6) ชอบแสดงออกมากกว่าจะเก็บกด ถ้าสงสัยสิ่งใดก็จะถามหรือพยายามหาคำตอบ
- 7) มีอารมณ์ขัน มองสิ่งต่าง ๆ ในแง่มุมที่แปลกและสร้างอารมณ์ขันอยู่เสมอ
- 8) มีสมาธิในสิ่งที่ตนสนใจ
- 9) สนุกกับการใช้ความคิด
- 10) สนใจสิ่งต่างๆ อย่างกว้างขวาง
- 11) มีความเป็นตัวของตัวเอง

ลักษณะพฤติกรรมดังกล่าวมีในเด็กไทยแต่เดิม มักจะถูกจำกัดว่าเป็น “เด็กชน” และก็มีคำกล่าวต่อว่า เด็กชนเป็นเด็กฉลาดหรือเด็กชนเป็นเด็กดี ถ้าถูกมองในลักษณะว่าเด็กชนเป็นเด็กฉลาด และได้รับการส่งเสริมอย่างถูกหลักวิชาการก็อาจช่วยเสริมสติปัญญาเลิศให้แก่เด็กได้ แต่ถ้าถูกมองว่าเด็กชนเป็นเด็กดี และปฏิบัติต่อเด็กอย่างไม่ถูกวิธีอาจทำลายลักษณะพฤติกรรมสร้างสรรค์ให้ลดน้อยถอยลงไปได้เช่นกัน เด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์มักชอบแสดงออกซึ่งความคิดสร้างสรรค์ในด้านต่างๆ ตามความถนัดและความสนใจอาจจะแสดงออกทางด้านศิลปะ ดนตรี ภาษา หรืออื่น ๆ เราอาจจะดูความสามารถในการแสดงออกเชิงสร้างสรรค์ของเด็กๆ ได้จากสื่อมวลชนที่ส่งเสริมการแสดงออก เช่น โทรทัศน์รายการสำหรับเด็กและเยาวชนในรายการสโมสรผีน้อยเด็กๆ ได้มีโอกาสแสดงออกซึ่งความสามารถทางภาษา ดนตรีและ ศิลปะการแสดงในสื่อมวลชนอื่น เช่น นิตยสาร วารสารที่เปิดคอลัมน์สำหรับเด็ก เป็นต้น

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

1.6.1 งานวิจัยในประเทศ

เบญจมาศ หาญกล้า (2556) ได้ศึกษา ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้อุปกรณ์และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์กับคะแนนจากแบบสังเกตความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้อุปกรณ์โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยอายุ

ระหว่าง 4 -5 ปี ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนอนุบาลฤทธิ
ยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน

ผลการวิจัยปรากฏว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและ
จังหวะโดยใช้อุปกรณ์มีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนน
ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยจากแบบทดสอบไม่สัมพันธ์กับคะแนนความคิดสร้างสรรค์จากแบบ
สังเกต

ละมุล ชัชวาล (2553, น. 71 -73) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่น
พื้นบ้านของไทยประกอบคำถามปลายเปิดที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยศึกษาจาก
นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนบ้านโนนป่าซาง จังหวัดเลย
จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของไทย
ประกอบคำถามปลายเปิดกับประกอบคำถามอิสระมีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

ละเอียต ปิ่นสุวรรณ (2553, น. 49) ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
ปฐมวัยที่ใช้สื่อพื้นบ้านกับสื่อทั่วไปในกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุระหว่าง
4 - 6 ปี ชั้น อนุบาลปีที่ 1 และ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2543 โรงเรียนบ้านนาแซงจังหวัดลำปาง
จำนวน 48 คน พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้สื่อพื้นบ้านมีความคิด
สร้างสรรค์แตกต่างกับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้สื่อทั่วไปอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วารุณี สกุลภักษ์ (2555) ได้ศึกษา ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่
ได้รับการจัดประสบการณ์พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชาย-
หญิงอายุ ระหว่าง 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียน
สาธิตอนุบาลละอออุทิศสถาบันราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 20 คน ผลการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยที่
ได้รับการจัดประสบการณ์พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย มีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ.05 และเด็กปฐมวัยชายและหญิงที่ได้รับการจัดประสบการณ์พื้นฐานนาฏศิลป์ไทยมีความคิด
สร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน

สุวรรณ ก้อนทอง (2557) ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์และเปรียบเทียบ
ความคิด สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะประกอบเสียงดนตรีคลาสสิกกับเด็ก
ปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะแบบปกติโดยกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยชายและหญิงอายุ
ระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนจินดา
รัตน์ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 15 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน
15 คน

ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะประกอบเสียงดนตรีคลาสสิกและเด็ก ปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะแบบปกติมีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 01

1.6.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

นักการศึกษาต่างประเทศได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยไว้หลายทศวรรษกล่าวคือ

กัวร์ (Goor, 2013, p. 3514–A) พบว่าเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์สูง มีความเชื่อมั่นใน ตนเองสูงจะมีความสามารถในการแก้ปัญหา กล่าวแสดงออกในความคิดเห็นใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาได้ ดีกว่าผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ

มุสเสน (Mussen, 2012, p. 261) ศึกษาพบว่าพ่อแม่ที่ให้โอกาสและได้รับการสนับสนุนความ ต้องการในด้านความอยากรู้อยากเห็น จะทำให้เด็กมีความรู้สึกเป็นตัวของตัวเอง ฟังตนเองได้ มี ความคิดสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าพูด กล้าแสดงออก สามารถเผชิญสถานการณ์ใหม่ โดย ไม่วิตกกังวล และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระ

2.1 ความหมายของอาชีพอิสระ

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปโดยย่อดังนี้
กรมอาชีพศึกษา (อึ้งใน วิมล วีระพัฒน์, 2552, น. 6-9) กล่าวว่า อาชีพอิสระคล้ายกับอุตสาหกรรมขนาดย่อม คือ อุตสาหกรรมขนาดย่อมมีความหมายครอบคลุมถึงการประกอบกิจการขนาดเล็กที่ทำด้วยตนเองหรืออาชีพอิสระที่มีลักษณะเป็นการผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ หรือทำลายสิ่งใดๆ รวมทั้งการบริหารประกอบกิจการอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับสิ่งเหล่านี้

กรมวิชาการ (อึ้งใน วิมล วีระพัฒน์, 2552, น. 6) ได้ให้ความหมาย อาชีพอิสระ หมายถึง อาชีพที่ประกอบกันเป็นธุรกิจภายในครอบครัวที่ต้องใช้ความรู้หรือทักษะที่ต้องผ่านการฝึกฝนอบรมพอสมควร เช่น อาชีพทำของที่ระลึกด้วยวัสดุที่มีในท้องถิ่น การปลูกผัก การเลี้ยงปลา และยังหมายถึง ผู้ประกอบการขนาด ย่อมที่เป็นธุรกิจในครอบครัว

กัลยกร อุไรพงศ์ ณ อยุธยา (2545, น. 25-28) ได้กล่าวว่า การใช้สิ่งจูงใจเพื่อกระตุ้นให้ พนักงานปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ คือ สิ่งจูงใจที่เป็นเงินกระตุ้นให้พนักงานปฏิบัติงาน การที่พนักงานทุกคนทำงานอย่างเข้มแข็ง ก็เพราะต้องการได้รับค่าตอบแทน เพื่อการยังชีพและยกระดับมาตรฐานการครองชีพ เงินมีความสำคัญต่อพนักงานในฐานะที่สามารถใช้บำบัดความต้องการได้เกือบทุกประเภท นอกจากนั้นเงินยังเป็นเครื่องแสดงสถานภาพและทำให้เกิดความสมหวัง

ในชีวิตและครอบครัวแม้ว่าสิ่งที่ต้องการในการ ทำงานนั้นมีมากกว่าค่าจ้างและเงินเดือน แต่ค่าจ้าง และเงินเดือนที่เหมาะสมก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยสร้างขวัญของพนักงานให้ดีขึ้น

ประณต นันทิยะกุล (2535) กล่าวว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาความก้าวหน้า ได้แก่ การเลื่อนเงินเดือน การเลื่อนตำแหน่ง การส่งเสริมทางวิชาการสลับเปลี่ยนโยกย้ายหน้าที่เป็น ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อ ความก้าวหน้า เนื่องจากความก้าวหน้าสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึง ประสิทธิภาพในการทำงานของ ผู้ปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้ปฏิบัติงานที่จะประสบผลสำเร็จในชีวิตการทำงานได้จะต้องมีวิธีการปฏิบัติงานสองด้าน หลัก คือ ด้านจิตใจ จะต้องมีความตั้งใจและมีความคิดว่า ต้องการความก้าวหน้าจะต้องพยายามสร้างความพอใจในการทำงานทุกอย่างที่ได้รับมอบหมายและ ทำอย่างสุดความสามารถโดยไม่ต้องคำนึงว่างานนั้นจะเหมาะสมกับเกียรติศักดิ์หรือศักดิ์ศรีความรู้ที่มี อยู่หรือไม่ อีกด้านหนึ่งคือด้านความรู้แบ่งออกเป็นสองลักษณะคือ ความรู้ทางวิชาการและความรู้ใน การปฏิบัติงานซึ่งความรู้ที่มีความจำเป็นต้องหาโอกาสเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมโดยการศึกษาต่อ ฝึกอบรม การดูงาน การค้นคว้าตำราวิชาการที่เกี่ยวข้องมาศึกษาตลอดและหมั่นพูดคุยปรึกษากับผู้รู้ อยู่เสมอ

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (อ้างใน วิมล วีระพัฒน์, 2552, น. 6) ได้ให้ความหมายอาชีพ อิศระ หมายถึง เปนอาชีพที่สามารถดำเนินการเองได้ โดยลงทุนน้อยใช้ความคิดใช้กำลังกายค่อนข้าง มากเน้นการพึ่งตนเอง คำว่าอาชีพอิสระมีความหมายคล้ายกันกับอาชีพสวนตัวธุรกิจ ขนาดยอมการ ประกอบการขนาดยอมเปนตน สำหรับในสภาวะเศรษฐกิจของประเทศที่ต้องขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจของโลก และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทางการเมืองซึ่งบางช่วงเวลาก็ก่อให้เกิดความตกต่ำของเศรษฐกิจและ ความผันผวนต่างๆ แต่ในสภาวะเช่นนี้ พบว่า อุตสาหกรรมขนาดยอมจะสามารถปรับตัวได้ดีดังที่ สม ขอบ ไวยเวช (2526) ได้กล่าวไว้ “อุตสาหกรรมขนาดยอมเปนอุตสาหกรรมที่ทนต่อภาวะ เศรษฐกิจที่ ตกต่ำได้เป็นอย่างดีเพราะปรับตัวได้ดี” จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าอาชีพอิสระหมายถึง อาชีพที่มีขนาดของกิจการขนาดยอมสามารถดำเนินการด้วยตนเอง โดยลงทุนน้อยใช้กำลังกายและ ความคิดค่อนข้างมาก เน้นการพึ่งพาตนเองคำว่าอาชีพอิสระมีความหมายคล้ายกับอาชีพสวนตัวธุรกิจ ขนาดยอมซึ่งอาศัยความรู้ความสามารถทักษะและเทคนิคการจัดการให้เกิดรายได้ซึ่งเกิดจากการ ลงทุนมีผลตอบแทนในรูปของกำไร มีลักษณะเปนการผลิตและการบริการในการส่งเสริมทางด้าน อาชีพอิสระจะต้องเน้นทางด้านความสามารถในการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งการส่งเสริมการประกอบ อาชีพอิสระให้กับประชาชนจึงเปนทางออกที่ดีในการแก้ปัญหาการว่างงาน

2.2 ความสำคัญของอาชีพอิสระ

ประสาทสุข นิยมราษฎร์และคณะได้ให้ความหมายไว้ว่าการประกอบอาชีพ (อ้างใน กัลป์ พงศ์พลสร, 2554, น. 31-33) หมายถึงงานหรือภาระหน้าที่ของมนุษย์ต้องทำสม่ำเสมอ หรือ ประจำด้วยความถนัด ความสนใจ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์หรือการฝึกฝนจนเชี่ยวชาญ โดยมีผลตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ ความพึงพอใจของบุคคลที่ใดกระทำความสำเร็จของตนเอง

และองค์การหรือกลุ่มหรือในรูปของคำตอบที่เงินทองหรือสิ่งต่างๆตอบแทนหรือแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันหรือการได้รับการยกย่องมีชื่อเสียงและเครือข่ายเพื่อนฝูงในสังคม

2.2.1 ประเภทของอาชีพ

อาชีพสามารถแบ่งออกได้เป็นลักษณะใหญ่ๆ ได้ 2 ลักษณะ คือ

1) งานอาชีพที่ทำให้ผู้อื่น (Work for Others/Organization) งานอาชีพที่ทำให้ผู้อื่นหรือเป็นลูกจ้าง/พนักงานทำให้องค์กรที่เป็นรัฐบาลหรือองค์กรธุรกิจเอกชนหรือองค์การกุศลสาธารณะต่างๆ เช่น องค์การ ช่วยเหลือผู้พิการ องค์การทหารผ่านศึกกองครนนานาชาติ เช่น สโมสรโรตารีไลออนท สมาคม ชมรม ฯลฯ ในการทำงานใหญ่ๆ นี้จะมีผลงานจะมีผลตอบแทนที่ได้รับขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ ตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบอยู่ซึ่งผลตอบแทนอาจจะปรากฏในรูปของค่าตอบแทนเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าสมนาคุณ บัตรอภินันทนาการ โล่ขอบคุณ เกียรติบัตร การทำงานใหญ่ๆ นี้จะต้องพาเขาไปทำด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสมัครงานมีการฝากให้ไปทำงาน การถูกเชิญให้ไปทำงานโดยภาระหน้าที่แน่นอนชัดเจนเป็นการทำงานตามนโยบายขององค์กรแผนงานขององค์กรหรือทำตามคำสั่ง การทำงานในองค์กรหรือทำให้ผู้อื่นนี้บุคคลมีการเจริญเติบโตหรือความก้าวหน้าในสายงานอาชีพตามลำดับขั้นอยู่กัระยะเวลาการทำงานหรือความสามารถหรือสุทธิบางอย่าง

2) งานอาชีพอิสระ (Self-Employment) งานอาชีพอิสระนี้การทำงานที่ไม่ต้องมาสมัครงาน แต่เป็นการทำงานที่เกิดจากการตัดสินใจของผู้ที่จะกระทำเพื่อให้ตนเองหรือกระทำด้วยตนเอง เป็นการจ้างตนเองโดยอาศัยปัจจัยความรู้ ความสามารถ โอกาส จังหวะการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงในชีวิต การฝึกฝนเพิ่มพูนพัฒนาตนเอง การลงทุนด้วยตนเองอาจเป็นทุนทรัพย์ของตนเองหรือครอบครัวหรือการกู้ยืมจากผู้อื่นหรือสถาบันการเงินด้วยการค้ำประกันตนเอง มีการบริหารจัดการด้วยตนเองและอาจขยายกิจการด้วยการจ้างงานผู้อื่นมาทำงานบางอย่าง เช่น จ้างลูกจ้างเป็นลูกมือ กิจการของงานอาชีพอิสระมีขนาดตั้งแต่เล็ก กลางและขนาดใหญ่ตามความพึงพอใจหรือทุนทรัพย์และความสามารถของผู้ดำเนินกิจการนั้นๆ ในปัจจุบันการประกอบอาชีพอิสระหรืออาชีพส่วนตัวได้รับความสนใจยอมรับมากขึ้นจากประชาชนทั่วไปที่เคยทำงานใหญ่ๆ หรือองค์กรอื่นๆ มาก่อนจึงได้หันมาประกอบอาชีพอิสระเสริมรายได้จากการทำงานที่เป็นอาชีพหลักหรือกลุ่มประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการถูกเลิกจ้าง การออกจากงาน ด้วยเหตุผลใดๆ ก็ตาม เช่น ออกจากงานตามโครงการเกษียณก่อนอายุราชการ การลดกำลังคน การเลิกกิจการ การใช้เทคโนโลยีเข้ามาทำงานแทนคน เป็นต้น ต่างก็หันมาประกอบอาชีพอิสระมากขึ้น รวมตลอดจนถึงนักเรียนนักศึกษาที่กำลังจะจบการศึกษาหรือจบการศึกษาแล้วได้มุ่งมาให้ความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระแทนที่จะเขาไปทำงานในแหล่งงานต่างๆ เหมือนในอดีต

3) การประกอบอาชีพอิสระ ประเภทของอาชีพอิสระกรมสามัญ (อ้างใน ทวีพร ปรีชา, 2554, น. 37) ไต่แบ่งประเภท การประกอบอาชีพเป็น 3 ประเภท คือ

(1) อาชีพผู้ผลิต ได้แก่ อาชีพที่ผู้ดำเนินกิจการผลิตชิ้นงานเพื่อจำหน่าย เช่น งานประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้เครื่องปั้นดินเผา ผลิตผลทางการเกษตร เป็นต้น

(2) อาชีพบริการ ได้แก่ อาชีพที่ผู้ดำเนินการได้เอื้ออำนวยความสะดวกหรือให้บริการแก่ผู้บริโภค เช่น ช่างซ่อมวิทยุโทรทัศน์ แมคคา ช่างตัดผม ช่างเสริมสวย เป็นต้น

(3) อาชีพรับจ้าง หมายถึง อาชีพใดก็ตามที่ผู้ประกอบอาชีพไม่ได้เป็นผู้ประกอบกิจการเอง แต่ทำงานภายใต้ระบบหรือข้อกำหนดของหน่วยงานหรือนายจ้างที่ตนสังกัดอยู่ เช่น ข้าราชการลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ พนักงานหารานบริษัท ฯลฯ เป็นต้น

เนื่องจากการประกอบอาชีพอิสระ เป็นอาชีพที่ผู้ประกอบกิจการต้องดำเนินการด้วยตนเองเพราะเหตุผลและความจำเป็นที่แตกต่างกันหลายประการตามระดับความสามารถแต่ละบุคคล ดังนั้นผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระจึงควรมีคุณลักษณะที่เหมาะสมและสอดคล้องกับอาชีพที่ตนตัดสินใจเลือก ดนัย เทียนพุ่ม (อ้างในทวพีร์ ปรีชา, 2554, น. 37) กล่าวว่าคุณลักษณะของ ธุรกิจขนาดย่อมหรือการประกอบอาชีพอิสระ มีดังนี้

1) การบริหารงานต้องเป็นอิสระไม่มีบริษัทอื่นมาควบคุมเจ้าของต้องเป็นผู้บริหารเอง

2) บุคคลคนเดียวหรือกลุ่มเล็กๆ เพียงกลุ่มเดียวหาทุนและเป็นผู้บริหารเอง

3) การดำเนินงานก็ดีพนักงานและเจ้าของก็ดี มักอาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน ตลาดหรือลูกค้าอาจอยู่นอกชุมชนนั้น

4) ธุรกิจต้องเป็นธุรกิจขนาดเล็กเมื่อเทียบกับธุรกิจขนาดใหญ่ที่สุดในประเภทเดียวกันการเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระจำเป็นต้องมีคุณสมบัติต่างๆ เพื่อจะได้เป็นผู้ประกอบการที่มีคุณภาพ ได้แก่

(1) กล้าเสี่ยง (Taking risk) อาชีพอิสระเป็นการประกอบธุรกิจส่วนตัวจึงต้องมีการลงทุน ในขณะที่ถ้าเป็นลูกจ้างไม่ต้องลงทุนอะไร ซึ่งการลงทุนย่อมมีความเสี่ยงเพราะไม่รู้อาผลลัพท์จะออกมาอย่างไร ดังนั้นก่อนที่จะตกลงใจประกอบอาชีพใดจึงต้องพิจารณาวิเคราะห์และไตร่ตรองอย่างดีเสียก่อน

(2) มีความคิดสร้างสรรค์ (Taking initiative) การประกอบอาชีพอิสระมิได้ยึดติดกับรูปแบบใดๆ เนื่องจากผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องเป็นนายของตนเอง ดังนั้นในการปรับปรุงสินค้าหรือบริการสามารถทำได้อย่างมีอิสระ เพื่อให้ได้มาซึ่งกำไรในการดำเนินธุรกิจ

(3) มีความเชื่อมั่นในตนเอง (Self – Confidence) ธุรกิจแต่ละประเภทต้องการการตัดสินใจ ที่แตกต่างกัน ผู้ประกอบอาชีพอิสระจึงต้องเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ในภาวะการที่ตลาดมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ธุรกิจบางประเภทสามารถสวนกระแสเศรษฐกิจ

โดยรวมได้ ดังนั้น ผู้ประกอบอาชีพอิสระจึงต้องมีความมั่นใจ เพื่อจะได้พาธุรกิจของตนให้ผ่านพ
 นอุปสรรคต่าง ๆ ได้ ดังนั้น ถ้าไตร่ตรองดีแล้วว่าจะทำอะไร เมื่อไร เวลาใดจึงทำทันที

(4) อดทน ไม่ท้อถอย (Persistence and dealing with failure) การประกอบอาชีพทุกอย่างย่อมมีทั้งกำไรและขาดทุน โดยเฉพาะเมื่อเริ่มประกอบการใหม่ ๆ จะต้องประสบปัญหาและอุปสรรคบาง ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา ผู้ประกอบอาชีพจึงต้องพร้อมที่จะรับขอผิดพลาดและนำมาแก้ไขด้วยความอดทนไม่ท้อแท้ถอย

(5) มีวินัยในตนเอง (Having discipline) การประสบความสำเร็จในอาชีพซึ่งเราเป็นเจ้าของ กิจการเอง จำเป็นจะต้องมีวินัย มีกฎระเบียบ การทำงานต้องสม่ำเสมอ ถ้าขาดวินัยการประกอบอาชีพก็อาจ ไม่ประสบผลสำเร็จ การเป็นผู้มีวินัยนับเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ประกอบอาชีพทุกประเภท เพราะวินัยจะเป็นสิ่งที่คอยกำหนดให้ผู้ประกอบการปฏิบัติงานตามแผนงานที่ใดวางไว้ ถ้าผู้ประกอบการขาดวินัยธุรกิจย่อมจะต้องประสบกับการขาดทุนและล้มเหลวไปในที่สุด

(6) มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ (Good attitude) ใม่วางงานนั้นจะเป็นงานที่มีเกียรติหรือไม่ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะต้องรักในงานที่ทำและให้เกียรติกับงานนั้นๆ เสมอ

(7) มีความรอบรู้ (Seeking information) การประกอบอาชีพอิสระจะต้องรับรู้ข่าวสารอยู่เสมอ เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปเร็วมากประโยชน์ของการรับรู้ข่าวสารจะทำให้สามารถปรับปรุงธุรกิจของตนเองให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลาผลที่ได้ก็คือ กำไร

(8) มีมนุษยสัมพันธ์ (Good human relationship) การประกอบอาชีพอิสระจะต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์อันดีเพื่อผลประโยชน์ในธุรกิจของตนเองไม่ว่าจะเป็นลูกค้าบุคคลรอบข้างหรือคู่แข่งก็ตาม เพราะการมีมนุษยสัมพันธ์อันดีจะทำให้มีความคล่องตัวในการดำเนินงานเป็นอย่างยิ่ง

(9) มีความซื่อสัตย์ (Honesty with customer) ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะต้องมีความซื่อสัตย์และจริงใจต่อลูกค้าการบริการลูกค้าให้เกิดความประทับใจในการขายสินค้าหรือบริการและกลับมาใช้บริการอีก เป็นหัวใจสูงสุด เพื่อผลประโยชน์ต่อธุรกิจและต่อตัวเองในที่สุด

(10) มีความรู้พื้นฐานในการเริ่มทำธุรกิจการที่จะทำอะไรสักอย่างหนึ่ง เราควรไตร่ตรองสิ่งที่จะทำ อย่างน้อยให้รู้ว่าทำจากอะไร ชื่อวัตถุดิบจากไหนตลาดอยู่แหล่งใดและหากต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติมจะหาได้จากที่ไหน

(11) มีการพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะเหมาะสมกับการประกอบอาชีพอิสระ เมื่อมีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพแล้ว ก็ควรได้มีการศึกษาอบรมเพื่อพัฒนารูปแบบของสินค้าหรือบริการอีกทั้งยังต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะเหมาะสมกับการประกอบอาชีพนั้นๆ เช่น หากเป็นช่างเสริมสวยก็ต้องพัฒนาตนเองให้ดูสวยงามเมื่อลูกค้าเห็นได้ดูน่าเชื่อถือหรือหากเลือกที่จะ

ขายอาหาร ผู้ขายก็ควรแต่งตัวให้ดูสะอาด ไม่สูบบุหรี่ขณะทำอาหาร เป็นต้น สิ่งที่สำคัญที่เชื่อถือได้ว่าการประกอบอาชีพอิสระจะประสบผลสำเร็จ ควรมีความสามารถด้านเทคนิคความคิดริเริ่มบุคลิกภาพ ความเฉลียวฉลาด ลักษณะเป็นผู้นำความกล้าหาญ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร การสร้างสรรค์ ความซื่อสัตย์และมีความมั่นคงทางอารมณ์

2.2.2 ปัจจัยหลักที่สำคัญก่อนเริ่มการประกอบอาชีพอิสระ

1) ปัจจัยแรก คือ ทุน ทุน คือสิ่งที่จะเป็นปัจจัยพื้นฐานของการประกอบอาชีพ โดยจะต้องวางแผนแนวทางการดำเนินธุรกิจไว้ล่วงหน้าเพื่อให้ทราบว่าจะต้องใช้เงินทุนประมาณเท่าไร แล้วพิจารณาว่ามีเงินทุนเพียงพอหรือไม่ ถ้าไม่พอจะหาแหล่งเงินทุนจากที่ใด อาจได้จากการรวมหุ้นลงทุนกันในหมู่ญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงหรือการกู้ยืมจากหน่วยงานราชการหรือสถาบันการเงินต่างๆ อย่างไรก็ตาม ในระยะแรกไม่ควรลงทุนมากเกินไป เนื่องจากยังไม่ทราบความต้องการของตลาดที่แท้จริง

2) ปัจจัยที่สอง คือ ความรู้ ความรู้ หมายถึงความรู้ในงานอาชีพที่จะมาประกอบอาชีพ หากไม่ต้องศึกษาและฝึกฝนจนเชี่ยวชาญความรู้โดยการเรียนจากสถาบันที่ให้ความรู้ด้านอาชีพ ซึ่งมีทั้งของรัฐบาลและเอกชนหรือสมัครเรียนกับชมรมต่างๆ หรือทำงานเป็นลูกจ้างคนอื่นหรือทดลอง ปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อให้เกิดความรู้เกิดทักษะความชำนาญและประสบการณ์ในการประกอบอาชีพนั้น ๆ

3) ปัจจัยที่สาม คือ การจัดการเป็นความสามารถในการบริหารงานของแต่ละบุคคลในการจัดการเกี่ยวกับอาชีพของตนเอง เป็นสถานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การทำงานในเรื่องคน เงิน เครื่องมือ เครื่องใช้ และกระบวนการทำงานต่าง ๆ

4) ปัจจัยที่สี่ คือ การตลาด การตลาดเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งเพราะหากสินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นไม่เป็นที่ติดหู ติดตาของผู้บริโภค ก็ถือว่ากระบวนการทั้งระบบไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากไม่สามารถแปรสินค้าและบริการเหล่านั้นให้เป็นตัวเงินได้ ดังนั้น การวางแผนการตลาด ซึ่งในปัจจุบันมีการแข่งขันสูงจึงควรได้รับการสนใจในการพัฒนาเทคนิคด้านต่างๆ ให้ทันสมัยเพื่อให้เป็นที่สนใจของกลุ่มเป้าหมาย

2.2.3 อุปสรรคในการประกอบอาชีพอิสระ พอจำแนกได้ 2 ลักษณะ ได้แก่

1) อุปสรรคภายใน ได้แก่ ตัวบุคคลเอง เช่น ขาดความรู้ที่จะประกอบอาชีพ เรียกว่าทำมาหากินไม่เป็นขาดการกระตุ้นหรือรอนที่จะประกอบอาชีพด้วยตัวเอง ซึ่งคุณสมบัติเฉพาะของผู้ประกอบอาชีพอิสระที่จะประสบความสำเร็จจำเป็นจะต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้

- (1) ต้องเป็นคนที่สามารถทนทำงานหนักได้เกินกว่าบุคคลปกติ
- (2) เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ
- (3) มีความเชื่อมั่นในตัวเองและมีความมุ่งมั่นที่จะทำอะไรก็ได้
- (4) ในการประกอบกิจการใดๆ มักจะตั้งเป้าหมายสูง (สามารถปฏิบัติได้)

- (5) ไม่เบื่อง่ายไม่ชอบทิ้งอะไรกลางคันเมื่อพบอุปสรรค
- (6) เห็นคุณค่าของเงิน
- (7) มีพลังในการแก้ปัญหาอย่างไม่เสื่อมคลาย
- (8) ควรเสี่ยงอย่างมีเหตุผล
- (9) รู้จักใช้ความผิดหวังหลังเบนบทรเรียน
- (10) รู้จักใช้คำวิพากษ์วิจารณ์ของคนอื่นให้เป็นประโยชน์
- (11) มีความคิดริเริ่มและกล้าที่จะรับผิดชอบต่อความคิดริเริ่มนั้น
- (12) รู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประโยชน์มากที่สุด
- (13) ในการทำงานต้องตั้งเกณฑ์สูงสุดเอาไว้และต้องทำให้ได้เสมอ

2) อุปสรรคภายนอก ได้แก่ กองคประกอบที่จะช่วยส่งเสริมอำนวยความสะดวกพื้นฐานของผู้ยากประกอบอาชีพอิสระ ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานของการประกอบอาชีพคือ เงินทุน การตลาดแหล่งวัตถุดิบและการแข่งขัน

2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับอาชีพอิสระ

ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของทีแมนและโอฮารา (Tiedeman and O' Hara's Theory of Career Development) (อ้างในสถาบันพัฒนาการศึกษาอนุระบบและการศึกษาตาม อัยาศัยภาคกลาง, 2555 : 43) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ David V. Tiedeman and Robert P.O. Hara ได้สร้างทฤษฎีการพัฒนาอาชีพขึ้นโดยอาศัยทฤษฎีการพัฒนบุคลิกภาพของอิริคสัน (Erikson's Theory of Personality Development) เป็นพื้นฐานนอกจากนี้ทีแมนและโอฮารายังได้นำแนวคิดจากกินชเบอร์กและซูเปอรมาสร้างทฤษฎีจึงทำให้ทฤษฎีของเขา เป็นทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพที่เน้นทั้งด้านการตัดสินใจเลือกอาชีพและการปรับตัวในอาชีพของบุคคลทีแมนและโอฮารา เห็นว่าพัฒนาการด้านอาชีพเป็นกระบวนการที่ต้องสร้างเอกลักษณ์ด้านอาชีพ เมื่อบุคคลต้องเผชิญกับงาน เขาได้อธิบายว่า ประสบการณ์ใหม่ๆทำให้บุคคลสร้างเอกลักษณ์ด้านอาชีพขึ้นการสร้างเอกลักษณ์ด้านอาชีพดังกล่าวเป็นการสร้างเอกลักษณ์ในการทำงานของตนเองเพื่อใหตนเองสามารถอยู่ในสังคมได้การสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง เป็นปรากฏการณ์ทางด้านจิตวิทยาและสังคมวิทยา พัฒนาการด้านอาชีพที่เน้นการตัดสินใจเลือกอาชีพและการปรับตัวในอาชีพประกอบด้วยขั้นต่าง ๆ หลายขั้น ซึ่งบางครั้งอาจจะเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่าตลอดชีวิตของบุคคลเมื่อบุคคลต้องเปลี่ยนงานใหม่อยู่เสมอ ทฤษฎีของทีแมนและโอฮาราแบ่งออกเป็นระยะใหญ่ ๆ ได้ 2 ระยะคือ

2.3.1 ระยะเตรียมเลือกอาชีพ (Period of Anticipation or Preoccupation) ในระยะนี้แบ่งออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ ได้ 4 ขั้นคือ

1) **ขั้นสำรวจ** (Exploration Stage) ในขั้นนี้บุคคลจะทำการสำรวจข้อมูลต่าง ๆ และประเมินตนเองในด้านความสนใจ ความสามารถ ความถนัด ประสบการณ์ ลักษณะสาขาวิชาและลักษณะอาชีพต่างๆ ตลอดจนการประเมินความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ

2) *ขั้นการก่อตัวของความคิด (Crystallization Stage)* ในขั้นนี้ บุคคลจะ นำเอาข้อมูลในขั้นสำรวจมาพิจารณารวมกับค่านิยมและเป้าหมายในชีวิตของตนเองประเภท ของ อาชีพและทางเลือกอื่น ๆ ความคิดจะเริ่มชัดเจนขึ้น

3) *ขั้นการทดลองเลือกอาชีพ (Choice Stage)* ในขั้นนี้บุคคลจะ ทดลอง ตัดสินใจเลือกอาชีพ การตัดสินใจเลือกอาชีพครั้งนี้จะเป็นการตัดสินใจชั่วคราวหรือถาวรนั้น ขึ้นอยู่ กับข้อมูลที่บุคคลได้ทราบในขั้นการสำรวจและขั้นการก่อตัวของความคิด

4) *ขั้นการพิจารณารายละเอียด (Clarification Stage)* ในขั้นนี้บุคคลจะ หาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อขจัดความสงสัยและเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีรายละเอียดและชัดเจนเพียงพอ เพื่อการ ตัดสินใจเลือกอาชีพ ที่แน่นอน

2.3.2 ระยะเวลาประกอบอาชีพและการปรับตัว (Period of Implementation and Adjustment) ในระยะนี้บุคคลพร้อมและเริ่มประกอบอาชีพที่ได้เลือกสรร มาแล้ว ระยะเวลา ประกอบอาชีพและการปรับตัว แบ่งออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ ได้ 3 ขั้นคือ

1) *ขั้นเข้าสู่การศึกษาหรืออาชีพ (Induction Stage)* ในขั้นนี้ บุคคลจะเข้า ศึกษาในสาขาวิชาชีพ เพื่อเตรียมตัวประกอบอาชีพหรือเริ่มประกอบอาชีพที่ได้เลือกไว้แล้ว โดยทั่วไป บุคคลจะยอมรับและปรับตัวเองเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่

2) *ขั้นการปรับปรุง (Reformation Stage)* ในขั้นนี้บุคคลจะได้รับการ ยอมรับในสภาพแวดล้อมทางการศึกษาหรืออาชีพที่ได้เลือกแล้วบุคคลจะพยายามประนีประนอมกัน ระหว่างเป้าหมายของตนเองกับของคนกลุ่มใหญ่และในที่สุดเขาก็จะคล้อยตามกัน

3) *ขั้นความมั่นคง (Integration Stage)* ในขั้นนี้บุคคลมีความมั่นคงและม ีความสำเร็จในการศึกษาหรือการประกอบอาชีพและเห็นว่าอาชีพนั้นเหมาะสมกับตนเอง เมื่อบุคคล เกิดความรู้สึกไม่พึงพอใจกับอาชีพที่เขาเลือก เขาอาจจะเริ่มกระบวนการเลือกอาชีพใหม่อีกโดยใช้ข ้อมูลจากกระบวนการเลือกครั้งแรกเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพครั้งต่อไป

2.4 ความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ

ทฤษฎีหรือความเชื่อเกี่ยวกับการเลือกอาชีพมีผู้นำเสนอไว้หลายท่าน ดังนี้ ในเรื่อง ของการเลือกอาชีพ สำเนา ขจรศิลป์ (2529, น. 39-40) ได้กล่าวถึงทฤษฎีของฮอลแลนด์ (Holland) ซึ่งฮอลแลนด์ได้สร้างทฤษฎีการเลือกอาชีพโดยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้ (อานในเลิศลักษณ์ ชูเลิศ, 2549, น. 19)

1) การเลือกอาชีพเป็นการแสดงออกถึงบุคลิกภาพของบุคคลความสนใจ ในอาชีพ แสดงให้เห็นถึงบุคลิกภาพในการทำงานการใช้เวลาว่างและงานอดิเรกของบุคคล

2) การสำรวจความสนใจในอาชีพเป็นการวัดบุคลิกภาพของบุคคล

3) ถ้าบุคคลเลือกประกอบอาชีพอย่างหนึ่งมาจากประวัติและบุคลิกภาพของเขา อาชีพอย่างเดียวกันก็จะดึงดูดความสนใจทางบุคลิกภาพหรือลักษณะที่ตรงกันหรือคล้ายคลึงกัน

4) บุคคลแต่ละคนมีความสนใจต่ออาชีพอยู่ 2-3 อาชีพซึ่งจะมีความสำคัญต่อการเลือกอาชีพมาก

5) ความพึงพอใจ ความมั่นคง และความสำเร็จในการประกอบอาชีพขึ้นอยู่กับความสอดคล้องระหว่างบุคลิกภาพของบุคคลกับสภาพแวดล้อมของงาน จากสมมติฐานตามทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ที่ไดกลาวมานี้ พอจะสรุปได้ว่า บุคลิกภาพของแต่ละบุคคลนั้นได้มาจาก

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของอาชีพอิสระ คือ มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและการจัดการศึกษาที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งการพัฒนาความสามารถในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาขางอุตสาหกรรม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) ความสำคัญของอาชีพอิสระในด้านที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศสรุปได้ว่ามีความสำคัญ ดังนี้ คือ

(1) เป็นการสร้างงานก่อให้เกิดการจ้างงานอันนำไปสู่การลดปัญหาการว่างงาน
(2) เป็นการสร้างงานในชนบทที่ทำให้การย้ายถิ่นเพื่อหางานทำของชาวชนบทลดลงและยังช่วยชักนำชาวชนบทที่มาจากเมืองใหญ่กลับสู่ถิ่นฐานเดิม

(3) เป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยโดยปลูกฝังลักษณะนิสัยพึ่งตนเอง รู้จักการตัดสินใจที่จะปกครองตนเองเป็นคน

(4) เป็นการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรต่างๆของชาติให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเฉพาะทรัพยากรในท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น คน เงินทุน วัสดุดิบ เป็นต้น

(5) เป็นการลดบทบาทของเทคโนโลยีระดับสูงที่มีราคาแพง ที่ประเทศยากจนไม่สามารถจัดหาได้

(6) เป็นฐานรองรับธุรกิจและอุตสาหกรรมที่อาจเติบโตเป็นธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ต่อไป

(7) เป็นการขยายความเจริญความมั่นคงและรายได้ไปสู่ประชาชนในสวนภูมิภาคอันจะนำมาสู่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของชาติต่อไป

2) ความสำคัญของอาชีพอิสระที่มีต่อการจัดการศึกษามีดังนี้ คือ

(1) เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสสร้างงานและเป็นเจ้าของกิจการด้วยตนเองทั้งในขณะที่เรียนและในอนาคต

(2) เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกการทำงานเป็นที่รู้จักปรับตัว

(3) เป็นการสร้างทักษะและเจตคติที่ดีในการทำงาน

(4) เป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดจากการเรียน

(5) เป็นการปลูกฝังคุณธรรมในเรื่องขยัน ประหยัด อุตุน ซื่อสัตย์

(6) เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีรายได้ เพื่อใช้ในการเรียน

(7) เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง

เจลีเยว สุวรรณกิตติ (อานโน วิมล วีระพัฒน์, 2552, น. 6) กล่าวว่า อาชีพอิสระนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อลดการว่างงานและผู้ประกอบอาชีพอิสระที่ประสบความสำเร็จ จะมีคุณสมบัติเฉพาะตัว ดังนี้

- 1) ต้องเป็นคนที่สามารถทนทำงานหนักได้เกินกว่าบุคคลปกติ
- 2) เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ
- 3) มีความเชื่อมั่นในตนเองและมีความมุ่งมั่นที่จะทำอะไรให้ได้
- 4) ในการประกอบกิจการใด ๆ มักจะตั้งเป้าหมายสูงแต่สามารถปฏิบัติได้เสมอ
- 5) ไม่เบื่อง่าย ไม่ชอบทิ้งอะไรกลางคันเมื่อพบอุปสรรค
- 6) เห็นคุณค่าของเงิน
- 7) มีพลังในการแก้ปัญหาอย่างไม่เสื่อมถอย
- 8) ไม่ใช่คนเสียงแบบหลับตาเสียงและเป็นนักแก๊งอนาคตที่มีความสามารถ
- 9) รู้จักใช้ความผิดพลาดหลังเป็นบทเรียน
- 10) รู้จักใช้คำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่นให้เป็นประโยชน์
- 11) มีความคิดริเริ่มและกล้ารับผิดชอบต่อการริเริ่มต่างๆ เหล่านั้น
- 12) รู้จักใช้ทรัพยากรที่จำกัดได้อย่างเป็นประโยชน์
- 13) ในการทำงานชอบตั้งเกณฑ์สูงเขาไวแต่ต้องทำได้เสมอ

เสริมศักดิ์ วศิลาภรณ์และคณะ (อานโน วิมล วีระพัฒน์, 2552, น. 6) ศึกษาเรื่องการประกอบอาชีพอิสระของผู้สำเร็จอาชีวศึกษา พบว่า ผู้สำเร็จอาชีวศึกษาจะต้องมีความรู้ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning) จึงจะส่งเสริมให้ประกอบอาชีพอิสระได้สำเร็จทั้งนี้เพราะเทคโนโลยีก้าวไปเร็วมาก สภาพเศรษฐกิจเปลี่ยนไปค่านิยมของบุคคลก็เปลี่ยนไป สิ่งที่เรียนรู้จากการศึกษาในระบบจึงไม่พอเพียง ที่จะประกอบอาชีพอิสระใหม่มีความเจริญก้าวหน้าต้องเรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองต้องสังเกตต้องมีเทคนิคในการหาข้อมูลและสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ความรู้เบื้องต้นผูกพันกับขั้นตอนในการเริ่มประกอบอาชีพอิสระ เช่น การเลือกสถานที่ประกอบการ รูปแบบของธุรกิจและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขายหรือบริการ เป็นต้น ความสามารถที่เกิดจากการศึกษาและประสบการณ์การมีคุณสมบัติเหมาะสมกับการประกอบอาชีพอิสระและการมีคุณลักษณะส่วนตัวที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพอิสระย่อมส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระหากมีสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนด้วย จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าอาชีพอิสระนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเพราะเป็นการสร้างงานขยายโอกาสความเจริญและรายได้สู่ประชาชน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระ

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

วรารณา ชูเชิดรัตน์ (2557) การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประกอบอาชีพอิสระและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของบัณฑิตทางด้านบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต โดยมีสมมติฐานการวิจัยได้แก่ ปัจจัยส่วนตัว ปัจจัยครอบครัว และปัจจัยด้านจิตวิทยามีความสัมพันธ์กับการประกอบอาชีพอิสระ

ระเบียบวิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามปลายปิดและมาตราส่วนประมาณค่า ประชากร คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ ปีการศึกษา 2541-2545 ได้แก่ สาขาการเงิน การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การตลาด การจัดการทั่วไป การบริหารสำนักงาน คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ธุรกิจระหว่างประเทศ การจัดการอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี กลุ่มตัวอย่าง คือ บัณฑิตที่ประกอบอาชีพอิสระจำนวน 235 คน จัดกลุ่มอาชีพอิสระออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ ค้าขาย ผู้ผลิต บริการ ผู้ผลิตและจัดจำหน่าย ใช้เทคนิคการสุ่มแบบโควต้า การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติ ได้แก่ ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าไคสแควร์ การทดสอบทางสถิติ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัจจัยส่วนตัว ปัจจัยครอบครัวและปัจจัยด้านจิตวิทยา มีความสัมพันธ์กับการประกอบอาชีพอิสระที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทัศนคติของบัณฑิต ต่อการประกอบอาชีพอิสระเกี่ยวกับลักษณะงาน แรงจูงใจและทัศนคติ พบว่าใหญ่อยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51-4.50 เหตุผลที่บัณฑิตประกอบอาชีพอิสระคือ ต้องการมีประสบการณ์ทางธุรกิจ สามารถนำความรู้จากการศึกษาไปใช้อยู่ในระดับมาก บัณฑิตจะประกอบอาชีพค้าขาย ผู้ผลิตและจำหน่าย ผู้ผลิต และบริการ ตามลำดับ เนื้อหาวิชาในหลักสูตรที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้คือ ศึกษาจากกรณีศึกษาจริง แนวทางที่เหมาะสมมากที่สุดในการส่งเสริมให้บัณฑิตประกอบอาชีพอิสระคือการปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมประกอบอาชีพอิสระ

วารุณี อัสธีรวัฒน์ (2512 อ้างถึงใน นันทินี คู่มปรีดี, 2543, 25) ได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเหนือของไทยใช้ตัวอย่างจากโรงเรียน 15 แห่ง จำนวน 510 คน เป็นนักเรียนชาย 207 คน นักเรียนหญิง 303 คน พบว่าอาชีพที่นักเรียนเลือกมากที่สุดตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครู แพทย์ พยาบาล วิศวกร เกษตรกร เกษตรกร นักธุรกิจ นักบัญชี นักสังคมสงเคราะห์ นักเรียนทั้งหมดให้ความสำคัญของตัวประกอบทั้ง 7 ตัว เท่ากัน คือคุณประโยชน์ของอาชีพ คุณค่าทางเศรษฐกิจ คุณค่าทางสังคม ความสามารถในการเรียน ความมุ่งหวังของครอบครัว โอกาสก้าวหน้าในการทำงาน การถือตนตามอย่างในอาชีพฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีอิทธิพลในการตัดสินใจในการเลือกอาชีพของนักเรียน

วรารณา เต็มศิริพจน (2533 อ้างถึงใน ปารีชาติ พรหมสุวรรณ, 2538, น. 33) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกประกอบธุรกิจส่วนตัวของผู้ประกอบการสตรี ในธุรกิจขนาดเล็ก

ผลการศึกษา พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ได้แก่ อาชีพของบิดา มารดา และสามีสถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประวัติการทำงานก่อนเลือกประกอบอาชีพปัจจุบัน แรงงานสตรี จะเริ่มก่อร่างสร้างตัวไว้ตั้งกิจการเมื่ออายุอยู่ในช่วง 21-30 ปี มากที่สุดแนวคิดในการเลือกประกอบอาชีพเริ่มจากความสนใจ ความคิดริเริ่มของตนเองเป็นหลัก รองลงมาคืออิทธิพลจาก มารดาและการติดต่อกับบุคคลอื่น และกิจการที่แรงงานสตรีเลือกคือกิจกรรมประเภทขายปลีก รองลงมาคือ การบริการ

(น้ำทิพย์ บุตรทศ, วรรณภา ลือกิตินันท์, 2558) การวิจัยนี้เป็นวิจัยแบบผสม มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพฟรีตีเอ็มซี 2) ศึกษาแรงจูงใจในการประกอบอาชีพและความก้าวหน้าในอาชีพฟรีตีเอ็มซีและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว และ 3) ศึกษาแนวโน้มการประกอบอาชีพในอนาคตของผู้ประกอบอาชีพฟรีตีเอ็มซี โดยการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นแบบศึกษาเฉพาะกรณี สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยคือผู้ประกอบอาชีพฟรีตีเอ็มซี โดยการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience sampling) จำนวน 323 คน ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพฟรีตีเอ็มซี คือ ความสามารถและแรงจูงใจในการประกอบอาชีพคือความต้องการขั้นพื้นฐาน ส่วนความก้าวหน้าในอาชีพฟรีตีเอ็มซีให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพมากกว่าการวางแผนอาชีพ ส่วนเรื่อง การตัดสินใจและแรงจูงใจในการประกอบอาชีพฟรีตีเอ็มซีมีความสัมพันธ์กับความก้าวหน้าในอาชีพฟรีตีเอ็มซีในทางบวก ในส่วนผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่าผู้ให้ข้อมูลหลักตัดสินใจประกอบอาชีพฟรีตีเอ็มซี เนื่องจากความชอบและความสนใจเป็นการส่วนตัวและผู้ประกอบอาชีพมีความสามารถ ด้านการพูดและการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าโดยแรงจูงใจในการทำงานที่สำคัญ คือ ค่าตอบแทนค่อนข้างสูงมากแต่ใช้ระยะเวลาในการทำงานสั้น สำหรับแนวโน้มการประกอบอาชีพในอนาคตผู้ให้ข้อมูลหลักต้องการเป็นเจ้าของกิจการเปิดบริษัท รับผิดชอบกิจการต่างๆ

ศิริณา จิตต์จรัส (2547, น. 46 อ้างถึงใน อภิชาติ มหาราชเสนา, 2551) ได้กล่าวถึงลักษณะของวิสาหกิจชุมชน 6 ประการ คือ

- 1) ชุมชนเป็นเจ้าของหรือเป็นผู้ดำเนินการ
- 2) ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน
- 3) ทรัพยากรหรือวัตถุดิบมาจากชุมชนหรือจากภายนอก
- 4) ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน
- 5) มีฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานภูมิปัญญาสากล
- 6) มีการเป็นตัวเองของครอบครัวและชุมชนเป็นเป้าหมาย

วิสาหกิจชุมชนเป็นการประกอบการเล็กๆ เพื่อจัดการ “ทุน” ของชุมชน ในชุมชนโดยชุมชนและเพื่อชุมชน ทั้งนี้โดยใช้ความรู้ภูมิปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ของชุมชน ผสมผสานกับความรู้สากลวิสาหกิจชุมชนฐานเศรษฐกิจของสังคม สังคมมีฐานเศรษฐกิจชุมชนที่มั่นคง

ย่อมมีความเข้มแข็ง เช่น เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีลักษณะเศรษฐกิจเหมือนสามเหลี่ยมที่มีฐานอยู่บนวิสาหกิจชุมชน (SMEC) และวิสาหกิจชุมชนขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 80-90 ของเศรษฐกิจของประเทศ ส่งผลให้การบริโภคในประเทศเป็นฐานที่ใหญ่และมั่นคง คือผลิตเพื่อการบริโภคภายในประเทศมากกว่าการส่งออก ผู้วิจัยสรุปลักษณะของวิสาหกิจชุมชนได้ว่าเป็นการผลิตเพื่อทดแทนการพึ่งภายนอก ชุมชนเป็นเจ้าของและเป็นผู้ดำเนินการ ผลผลิตมาจากระบวนการใช้ชุมชน โดยการใช้วัตถุดิบทรัพยากร การผลิต หุ่น แรงงานและพัฒนาผลิตในชุมชนมีการผสมผสานภูมิปัญญาในชุมชน

2.5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

Ayazlar & Giizel (2013) ได้ศึกษาเรื่อง ความเหงาในที่ทำงานมีผลกระทบต่อความผูกพันต่อองค์กร (The Effect Of Loneliness In The Workplace On Organizational Commitment) โดยกลุ่มตัวอย่างคือ พนักงานโรงแรมระดับ 5 ดาว ย่านดิติมในประเทศตุรกี จำนวน 156 คน ผ่าน แบบสอบถาม ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์การถดถอยพบว่า ความเหงาในที่ทำงานมีผลเชิงลบกับความผูกพันต่อองค์กร เมื่อพิจารณาในแง่ของมิติด้านมิตรภาพทางสังคมได้รับผลกระทบในทางลบในทางกลับกันผลกระทบของพนักงานด้านอารมณ์ในที่ทำงานและความมุ่งมั่นขององค์กรมีผลต่อเนื่องเล็กน้อย

Korsakiene & Smaliukiene (2014) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบในแนวความคิดการจัดการร่วมสมัยที่มีผลต่อการพัฒนาสายอาชีพ (The Implications of contemporary approaches toward career development) มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบวิธีการแบบดั้งเดิมและแบบร่วมสมัยที่มีต่อการพัฒนาสายอาชีพ คือการใช้มุมมองของแต่ละคนเมื่อเทียบกับมุมมองขององค์กร ผู้วิจัยมุ่งมั่นที่จะเปิดเผยให้เห็นถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาสายอาชีพ ซึ่งผลการวิจัยร่วมสมัยในวรรณกรรม มุ่งเน้นไปที่วิธีการที่มีผลต่ออาชีพ ในทางตรงกันข้ามความซับซ้อนไม่สอดคล้องกับผลกระทบที่ศึกษา

3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

3.1 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมแนะแนว (guidance activities) เป็นมวลประสบการณ์ทุกรูปแบบที่จัดให้หรือสนับสนุนให้ผู้รับบริการแต่ละคน แต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติหรือได้มีส่วนร่วม เพื่อให้ ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาสร้างเสริม ป้องกันปัญหาและแก้ปัญหาทั้งด้านการศึกษาอาชีพส่วนตัวและสังคม (Kottman, Ashby & DeGraat, 2001, p. 3 อ้างถึงใน สมร ทองดี และปราณี รามสูต 2545, น. 11)

แนวคิดที่กล่าวมาสอดคล้องกับความเห็นของคันทิงกิสและเดอโบลท์ (Cunninghis & DeBolt, 1997, p. 14 อ้างถึงใน สมรทองดี และปราณี รามสูต, 2545) ที่เห็นว่ากิจกรรมแนะแนวประกอบด้วยกิจกรรมลักษณะต่างๆ ที่จัดให้แก่ผู้รับบริการหรือส่งเสริมให้ ผู้รับบริการจัดกระทำขึ้นเองซึ่งอาจเป็นกิจกรรมในขอบข่ายของการแนะแนวให้การปรึกษา(counselling activities) หรือเป็นกิจกรรมที่ผู้แนะแนวผนวกผสมผสานในการเรียนรู้อื่น ๆ

การจัดกิจกรรมแนะแนวเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาที่ต้องจัดควบคู่กับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรที่เปิดกว้างให้สังคมมีส่วนร่วมและให้อิสระในการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนซึ่งมีนักการศึกษาให้ความหมายกิจกรรมแนะแนว ดังนี้
 ลัดดาวรรณ ณ ระนอง (2544, น. 136) กล่าวถึงกิจกรรมแนะแนวว่าเป็นการกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ให้แก่ผู้รับบริการด้วยการใช้เทคนิควิธีต่างๆ ที่เหมาะสมกับวัยและหลักสูตรแนะแนวที่วางไว้สำหรับแต่ละวัย

กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2545, น. 6) กล่าวไว้ว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคลสามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์การเรียนรู้เชิงพหุปัญญาและการสร้างสัมพันธภาพที่ดีซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2545, น. 81) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ผู้ให้บริการแนะแนวจัดให้แก่ผู้รับบริการในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับงานบริการแนะแนวด้านต่างๆ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคมเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็ก วัยรุ่นหรือผู้ใหญ่รู้จักและเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ได้ค้นพบความสามารถความถนัดความสนใจและความต้องการของตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ได้เรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ การปรับตัวทั้งด้านการเรียน ส่วนตัวและสังคม ตลอดทั้งการวางแผนอนาคตด้าน การศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

กรมวิชาการ (2541, น. 11) ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนวว่าเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถแนะแนวของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคลสามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทาง อารมณ์ การเรียนรู้เชิงพหุปัญญาและการสร้างสัมพันธภาพที่ดี

กรมวิชาการ (2545, น. 45) ให้ความหมายของการแนะแนวว่าการแนะแนวเป็นกระบวนการเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับบุคคล (Preventive Approach) ช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น(Currative Approach)และส่งเสริมพัฒนาบุคคล (Developmental Approach) โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งด้านกายภาพ ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ความถนัดความสามารถ ความสนใจ

นอกจากนี้กรมวิชาการ (2545, น. 6) ยังได้ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนวว่าเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคลสามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญาและการสร้างสัมพันธภาพที่ดี กิจกรรมแนะแนวหมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิตวุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้เชิงพหุปัญญาและการสร้างสัมพันธภาพที่ดี เพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายที่ตนจะพัฒนาหรือสร้างตนเอง ป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวในปัจจุบันยังไม่มีผู้ให้นิยามหรือความหมายของชุดกิจกรรมโดยตรงแต่มีผู้ให้ความหมายของชุดการสอนและกิจกรรมแนะแนว ไว้ดังนี้ 1)ความหมายของชุดการสอน

อาชบาย (Ashby, 1972 อ้างถึงในสุรจิต วรรณรักษ์, 2540, น. 9) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นเครื่องมือช่วยสอนประกอบด้วยรูปภาพ สไลด์ เพลง เทปเสียงที่จะช่วยให้ นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น หลังจากที่นักเรียนเรียนด้วยชุดการสอนจบแต่ละบทเรียนแล้ว นักเรียนสามารถจะทราบความก้าวหน้าของตนเองจากการทำแบบทดสอบที่มีอยู่ในชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2533, น. 113-114) กล่าวว่า ชุดการสอนหรือชุดการเรียนตรงกับภาษาอังกฤษว่า Instruction Package เป็นสื่อประสมประเภทหนึ่ง มีจุดหมายเฉพาะเรื่องที่จะสอนชุดการสอนเป็นสื่อประสมที่ได้จากกระบวนการผลิตและการนำสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชาหน่วย หัวเรื่องและวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งชุดการสอนประกอบด้วยคู่มือครู คู่มือนักเรียนสื่อและอุปกรณ์ แบบทดสอบก่อนและหลังจากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่าชุดการสอนหมายถึงเครื่องมือช่วยในการสอนที่เป็นสื่อประสมสร้างขึ้นให้สอดคล้องกับวิชาหน่วยหัวเรื่อง และวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาพฤติกรรมการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยชุดการสอน ประกอบด้วยแผนกิจกรรมสื่อและอุปกรณ์แบบประเมินก่อนและหลังเรียนโดยจัดไว้เป็นชุด

3.2 ความสำคัญของชุดกิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาสร้างเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้กับทุกกลุ่มคนทั้งเด็ก วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ในขอบข่ายด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม โดยมีรูปแบบและเทคนิคหลากหลาย อาจเป็นกิจกรรมแนะแนวโดยตรงหรือผสมผสานในการเรียนการสอน การฝึกอบรม ประชุมสัมมนา ทั้งรายบุคคลและกลุ่มดั่งที่ สมร ทองดี และ ปราณี รามสูต (2545, น. 8-10) กล่าวว่า การดำเนินกิจกรรมแนะแนวหากกระทำได้เหมาะสมจะส่งผลดีต่อผู้รับบริการในการแก้ปัญหา เช่น การทะเลาะวิวาท พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ปัญหายาเสพติดการขาดความมีระเบียบวินัย ขาดคุณธรรมจริยธรรมและความรับผิดชอบ ซึ่งหากบุคคลเหล่านี้ได้รับการช่วยเหลือที่

เหมาะสม โดยใช้กระบวนการทางการแนะแนวก็น่าจะเป็นทางเลือกหนึ่งที่แก้ปัญหาได้ ซึ่งจะส่งผลดีต่อผู้เกี่ยวข้อง ชุมชน สังคม และนอกจากช่วยให้ผู้รับบริการได้พัฒนาตนเองแล้วยัง สามารถสร้างคุณประโยชน์แก่สังคมได้ช่วยให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นเป้าหมาย ที่สังคมปัจจุบันปรารถนาให้เกิดขึ้น ดังนั้นกิจกรรมแนะแนวจึงมีความสำคัญทั้งต่อผู้ให้และผู้รับบริการ

3.3 องค์ประกอบของชุดกิจกรรมแนะแนว

ชุดกิจกรรมสามารถนำมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น ชุดกิจกรรมที่ดีจะต้องมีองค์ประกอบที่แตกต่างกันออกไป ถ้าขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งอาจมีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545) กล่าวว่า องค์ประกอบของชุดกิจกรรมประกอบด้วยสื่อ ประสม ในรูปแบบของวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการตั้งแต่สองวิธีขึ้นไปบูรณาการโดยใช้วิธีการจัดระบบ เพื่อใช้ชุดกิจกรรมแต่ละชุดให้มีประสิทธิภาพและความสมบูรณ์เบ็ดเสร็จในตัวเอง ซึ่งจำแนกส่วนประกอบของชุดกิจกรรมได้ 4 ส่วน คือ

- 1) คู่มือสำหรับครูหรือผู้เรียนที่ต้องเรียนจากชุดกิจกรรม
- 2) คำสั่งหรือการมอบหมายงานเพื่อกำหนดแนวทางให้ผู้เรียน
- 3) เนื้อหาสาระและสื่อโดยจัดให้อยู่ในรูปแบบของสื่อการสอนประสมกิจกรรม การเรียนการสอนแบบกลุ่มและแบบบุคคลตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
- 4) การประเมินผล เป็นการประเมินผลของกระบวนการ ได้แก่ แบบฝึกหัด รายงาน การค้นคว้าและผลของการเรียนรู้ในรูปแบบการทดสอบต่าง

ทิตินา แคมมณี (2543) กล่าวว่า องค์ประกอบในการสร้างชุดกิจกรรมนั้น มีความสำคัญต่อการสร้างชุดกิจกรรมเป็นอย่างมาก เพราะจะเป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมนั้น เป็นไปอย่างมีระบบและสมบูรณ์ในตัวเอง ซึ่งชุดกิจกรรมประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

- 1) ชื่อกิจกรรมประกอบด้วยหมายเลขกิจกรรม ชื่อของกิจกรรมและเนื้อหาของกิจกรรมนั้นๆ
- 2) คำชี้แจง เป็นส่วนที่อธิบายความมุ่งหมายหลักของกิจกรรมและลักษณะของการจัดกิจกรรมเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายนั้น
- 3) จุดมุ่งหมายเป็นส่วนระบุจุดมุ่งหมายที่สำคัญของกิจกรรม
- 4) ความคิดรวบยอด เป็นส่วนที่สาระเนื้อหาหรือมโนทัศน์ของกิจกรรมนั้นควร เน้นเป็นพิเศษ
- 5) สื่อ เป็นส่วนที่ระบุถึงวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินกิจกรรม เพื่อช่วยให้ครูทราบว่าต้องเตรียมอะไรบ้าง
- 6) เวลาที่ใช้เป็นส่วนที่ระบุถึงเวลาโดยปริมาณกิจกรรมนั้นควรใช้เวลาเพียงใด

7) ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมเป็นส่วนที่ระบุในการจัดกิจกรรมเพื่อให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้วิธีการจัดกิจกรรมนี้ได้จัดไว้เป็นขั้นตอน ซึ่งนอกจากจะสอดคล้องกับหลักวิชาแล้ว ยังเป็นการอำนวยความสะดวกในการดำเนินการ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

- (1) ขั้นนำเป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน
- (2) ขั้นกิจกรรมเป็นส่วนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้เกิดประสบการณ์นำไปสู่การเรียนรู้ตามเป้าหมาย
- (3) ขั้นอภิปรายเป็นส่วนที่ผู้เรียนมีโอกาสนำเสนอประสบการณ์ที่ได้รับจากขั้นกิจกรรมวิเคราะห์เพื่อให้เกิดความเข้าใจและอภิปรายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวางไปอีก
- (4) ขั้นสรุป เป็นส่วนที่ครูและผู้เรียนประมวลความรู้ที่ได้จากขั้นกิจกรรมและขั้นอภิปรายนำมาสรุปหาสาระสำคัญที่จะสามารถนำไปใช้ได้ต่อไป
- (5) ขั้นการฝึกปฏิบัติ ช่วยให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้จากการเรียนในกิจกรรมไปฝึกปฏิบัติ 7.6 ชั้นประเมิน เป็นการวัดความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนหลังจากการฝึกปฏิบัติกิจกรรมครบถ้วนทุกขั้นตอนแล้ว โดยให้ทำแบบฝึกกิจกรรมทบทวนชุดกิจกรรม

ดังนั้น องค์ประกอบของชุดกิจกรรมจะประกอบไปด้วย ชื่อกิจกรรม คำชี้แจง จุดมุ่งหมายเวลาที่ใช้ลำดับ ขั้นตอน ในการดำเนินกิจกรรม

3.4 การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมจะไม่เน้นบทบาทของผู้ดำเนินกิจกรรมเป็นหลักแต่เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนเป็นหลักให้นักเรียนได้มีบทบาทในการคิดในการดำเนินงานในการร่วมกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้สาระของกิจกรรมในเวลาอันรวดเร็วและได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย

การจัดกิจกรรมแนะแนวควรมีเทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ดังความคิดเห็นของจำเนียร ช่วงโชติ (2527, น. 118-120) ได้เสนอแนะเทคนิคในการจัดกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า ควรจัดบรรยากาศให้เป็นกันเองให้นักเรียนรู้สึกอิสระ สบายใจ ในการแสดงออกมีการกระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกมากที่สุดทั้งในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าในการพูดความรู้สึกที่ต้องการระบายออก เปิดโอกาส กระตุ้นและช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรียนรู้แก้ปัญหาและปฏิบัติงาน ร่วมกันให้ได้มากที่สุด มีการมอบหมายความรับผิดชอบให้ทำงานในกิจกรรมนั้นๆ ตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ ครูไม่ควรสอนโดยการพูดคนเดียวและให้นักเรียนจด ควรมีการ สร้างความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เรียนรู้หน้าที่ของตน มีการช่วยเหลือพยายามเข้าใจกัน ให้ความ ร่วมมือเห็นอกเห็นใจกัน เรียนรู้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการนำเอาเทคนิค กระบวนการกลุ่มรวมถึง การนำเกมทางจิตวิทยาเข้ามาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนุกเรียนรู้เข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่นตลอดจนปลูกฝังนิสัยเจตคติ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจริยธรรมเข้าไปด้วยพร้อมกันนี้ครูแนะแนวควรมีการบันทึกรายละเอียดต่างๆ ของการสอนไว้ทุกครั้งและครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้

ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วย เช่นเดียวกับที่ กรมวิชาการ (ม.ป.ป.: บทนำ) กล่าวว่า ในการจัดกิจกรรมแนะแนวแต่ละครั้งครูต้อง เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นก่อน แล้วจึงแสดงความคิดเห็นตามหรือแสดงความ คิดเห็นในกรณีไม่เห็นด้วย พร้อมเหตุผลประกอบและไม่ด่วนตัดสินคำตอบหรือทัศนคติของนักเรียนว่าถูกหรือผิดแต่พยายามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นด้วยเหตุผลของเขา เพราะคำตอบหรือทัศนคติของนักเรียนแต่ละคนย่อมถูกสำหรับเขา เขาย่อมมีเหตุผลในคำตอบ ครูต้องแสดงท่าทางด้วยการยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตร รวมทั้งคำพูด น้ำเสียงและท่าทางต้องใช้อารมณ์ขัน มีการสังเกตและบันทึกการสังเกตเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนในกลุ่มขณะจัดกิจกรรมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกและความรู้สึก ฟัง สะท้อน ความรู้สึก(ความคิด)ของคำตอบนักเรียนมีการใช้คำพูดกระตุ้นให้เด็กคิด เพื่อแก้ปัญหาและหาคำตอบด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล กล่าวชื่นชมเมื่อนักเรียน

แสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานกลุ่มร่วมกัน เน้นบรรยากาศที่เป็น ประชาธิปไตยใช้เหตุผลสะท้อนค่านิยมของนักเรียนจากคำตอบที่เป็นเหตุผล หากนักเรียนค้นหาคำตอบไม่ได้ หรือแก้ปัญหาบางอย่างไม่ได้ ครูอาจยกตัวอย่างคำตอบของตนนำทางได้ และควรเตรียมอุปกรณ์ทุกครั้งก่อนจัดกิจกรรม นอกจากนี้ควรให้นักเรียนทุกคนได้รับทราบข้อตกลงเบื้องต้นในการร่วมกิจกรรม ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ช่วยให้ผู้วิจัยได้แนวทางกระบวนการและเทคนิคต่างๆ ในการจัดกิจกรรมแนะแนวที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยการจัดกิจกรรมกลุ่มเปิดโอกาสให้นักเรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้จัดกิจกรรมเป็นเพียงผู้กระตุ้น จัด บรรยากาศและเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อมเท่านั้น

3.4.1 การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวมีผู้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างชุดการสอนและชุดการแนะแนวไว้ ดังต่อไปนี้

1) ขั้นตอนการสร้างชุดการสอน ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521, น. 89-97) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นระบบการนำวัสดุอุปกรณ์และวิธีการมาช่วยในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและการใช้สื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือการจัดสื่อการสอนให้อยู่ในรูป ของ “ชุดการสอน” ซึ่งถือว่าเป็นนวัตกรรมการใช้สื่อการสอนที่เริ่มจะมีบทบาทต่อการเรียนการสอนทุกระดับมีหลักเกณฑ์วิธีการสร้างดังนี้

- (1) กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหาและประสบการณ์
- (2) กำหนดหน่วยการสอนโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยการสอน
- (3) กำหนดหัวเรื่อง
- (4) กำหนดมโนทัศน์และหลักการใช้สอดคล้องกับหน่วย และหัวเรื่อง โดยสรุปแนวความคิดสาระและหลักเกณฑ์ที่สำคัญเอาไว้ เพื่อเป็นแนวทางการจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน

(5) กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่องเป็นวัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเกณฑ์การเปลี่ยนพฤติกรรมทุกครั้ง

(6) กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม สำหรับกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติซึ่งจะเป็นแนวทางการเลือก และการผลิตสื่อการสอน

(7) กำหนดแบบประเมินผลในการประเมินผลนั้นต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบสอบถามตามเกณฑ์ (Criterion Test) เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากผ่านกิจกรรมการเรียนรู้มาเรียบร้อยแล้ว นักเรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

(8) เลือกและผลิตสื่อการสอนให้สอดคล้องกับ “หัวเรื่อง” และวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยแยกเป็นหมวดหมู่ตามลำดับหัวเรื่อง

(9) ทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอน โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการ เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล

(10) นำชุดการสอนไปใช้

2) ขั้นตอนการสร้างชุดการแนะแนว

ธีระ ชัยยุทธยรรยง (2533, น. 65) ได้กล่าวถึงการสร้างชุดการแนะแนวไว้ดังนี้

(1) ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางการกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

(2) ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับชุดการแนะแนวจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(3) สร้างโปรแกรมการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

(4) นำโปรแกรมที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อให้สอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ เนื้อหา อุปกรณ์ และการประเมินผล

(5) นำโปรแกรมที่สร้างไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องและโปรแกรมการสอน โดยใช้ชุดการแนะแนวตลอดจนเวลาที่ใช้

(6) ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมการสอนโดยใช้ชุดแนะแนวเพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

3.5.1 งานวิจัยในประเทศ

ได้มีผลงานวิจัยที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ดังนี้

แก่นคุณ วิเศษการ (2539, น. 71) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมแนะแนวแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมแนะแนวแบบกลุ่มสามารถพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองจังหวัดขอนแก่นได้

ธิติมา จักรเพชร (2544, น. 53) ได้ศึกษาผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนมีวินัยสูงขึ้นหลังจากใช้ชุดกิจกรรม โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีวินัยสูงขึ้นหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มลิวรรณ นิรมลพิศาล (2539, น. 34) ทดลองใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อทัศนคติต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสีกัน (วัฒนานครที่อุปถัมภ์) กรุงเทพมหานคร จำนวน 24 คน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวมีทัศนคติต่อการเรียนดีขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

พิทยาภรณ์ พิทยาธกุล (2546) ได้ศึกษาผลการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อปรับพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนาหลวง สังกัด กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวลดลง

ยุพดี ปิคตะคู (2537, น. 46) ทำการศึกษาเรื่องผลของการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีเอี่ยมอนุสรณ์ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบปกติ นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนโดยใช้ชุดการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

มยุรี วิสูตราศัย (2547) ทำการศึกษาเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อตระหนักรู้ในตนเองส่งผลให้นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนว มีคะแนนเฉลี่ยการตระหนักรู้ในตนเองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง

สุกัญญา เสมอมาศ (2550) ได้ศึกษาผลการฝึกเพื่อพัฒนาการควบคุมตนเองเพื่อบรรลุเป้าหมายของนักเรียนวัยรุ่นที่มีจิตลักษณะแตกต่างกันด้วยชุดกิจกรรมแนะแนว ผลการวิจัยพบว่านักเรียนวัยรุ่นที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการควบคุมตนเองเพื่อบรรลุเป้าหมาย มีการควบคุมตนเองเพื่อบรรลุเป้าหมายและเห็นคุณค่าของการควบคุมตนเองเพื่อบรรลุเป้าหมายสูงกว่านักเรียนวัยรุ่นที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการควบคุมตนเองเพื่อบรรลุเป้าหมายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อรพิน สุขแจ่ม (2546, น. 68) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร พบว่า นักเรียน

กลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความประหยัคมีพฤติกรรมการประหยัคมากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ได้มีผลงานวิจัยที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ดังนี้

(อ้างถึงใน เยาวลักษณ์ ทองประยูร 2548, น. 34) วอกาแมน (Wogaman 1955, pp. 373-379) ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนระดับจูเนียร์ ไฮสกูล 18 แห่ง ที่โอไฮโอโดยสัมภาษณ์ครูแนะแนว พบว่า งานแนะแนวเป็นงานที่สำคัญในแผนงาน ของโรงเรียน

รูเนียน (Runion, 1975, p. 5057-A) ทำการศึกษาถึงผลการใช้กิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่มีผลต่ออัตมโนทัศน์และสถานะทางสังคมของนักเรียนในกลุ่มเพื่อน กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนเกรด 5

จำนวน 120 คน จากรัฐออริโชนา โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่ใช้กิจกรรมแนะแนวกลุ่ม 2) กลุ่มบรรยาย และ 3) กลุ่มควบคุม โดยกลุ่มแรกและกลุ่มที่สอง นักเรียนในกลุ่มพบกัน 9 ครั้ง ในเวลา 8 สัปดาห์ ทุกกลุ่มมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลองโดยใช้แบบทดสอบ 2 ชนิด คือแบบทดสอบอัตมโนทัศน์ของปีแอร์และแฮริส (Pier Harris Children Self Concept) และทำสังคมมิติ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มที่ใช้กิจกรรมแนะแนวกลุ่มมีคะแนนสถานะทางสังคมสูงกว่ากลุ่มบรรยาย และกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติส่วนคะแนนอัตมโนทัศน์ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อเล็กซานเดอร์และฮาลเวอร์สัน (Alexander & Halverson, 1963, pp. 13-15) ได้กล่าวถึง วิธีการสอน 3 แบบ ที่ใช้กันแพร่หลายทั่วไป คือวิธีการสอนแบบบรรยาย วิธีการสอนแบบท่องจำและวิธีการสอนที่เน้นที่ประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญได้เปรียบเทียบผลเสียในการใช้วิธีสอนทั้ง 3 แบบ ไว้ว่าการสอนแบบบรรยายสอนได้สะดวกรวดเร็ว แต่ผู้เรียนเก็บไว้ไม่นานก็ลืมการสอนแบบท่องจำที่จำกัดเนื้อหาได้แน่นอนแต่ทำให้หน้าเบื่อหน่ายมาก ส่วนวิธีสอนแบบให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งเป็นแบบแผนใหม่นั้นให้คุณค่าต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างดี

จากงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวและกิจกรรมแนะแนวนั้น สรุปได้ว่างานแนะแนวและกิจกรรมแนะแนวเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญต่อนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตนเองให้เกิดประสิทธิภาพต่อตนเอง ฉะนั้นกิจกรรมแนะแนวจึงสามารถนำไปเป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียนด้านคุณธรรมและจริยธรรมได้ เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบวิจัยเชิงทดลอง โดยศึกษาจากกลุ่มทดลองโดยทดสอบก่อนและหลังการทดลองโดยมีวัตถุประสงค์การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์มีวิธีการดำเนินขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาเกาะระยอง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 50 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาเกาะระยอง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1. ประเภทเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ

2.1.2 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ

2.2 วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือแต่ละประเภทมีวิธีการสร้างดังนี้

2.2.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ ขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ

- 1) กำหนดวัตถุประสงค์และรูปแบบการสร้างชุดกิจกรรม
- 2) ศึกษาวรรณกรรม เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนวความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมการแนะแนว
- 3) ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้หลักการสร้าง ซึ่งประกอบด้วย (1) ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (2) ชั้นสะท้อนกลับการรับรู้ (3) ชั้นสรุปสาระชีวิต (4) ชั้นคิดและนำไปปฏิบัติ และ (5) สรุปและประเมินผล

- 4) นำชุดกิจกรรมแนะแนวที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาและให้ผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่าน ตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหา ภาษาและรูปแบบกิจกรรม
- 5) นำชุดกิจกรรมแนะแนวมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมเพื่อนำไปใช้ใน กลุ่มตัวอย่างต่อไป
- 6) นำชุดกิจกรรมแนะแนวความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระที่ได้รับการ ปรับปรุงแล้วนำมาทดลองกับกลุ่มทดลองจำนวน 12 กิจกรรม

2.2.2 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ ขั้นตอนการสร้างแบบวัด ความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ

- 1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ เรื่องความคิดสร้างสรรค์
- 2) ผู้วิจัยสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ ซึ่งคิดขึ้นมาใหม่ โดย ยึดกรอบแนวคิด นิยามตัวแปรตาม
- 3) ผู้วิจัยนำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน ตรวจสอบค่าความเที่ยงตรง พิจารณาข้อความในแบบวัดเพื่อตรวจสอบความ เหมาะสมของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผลการวัดค่าดัชนีความสอดคล้องค่า (IOC) ของคำถามมีค่า อยู่ระหว่าง 0.5 ถึง 1.00 ซึ่งมีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
- 4) นำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ เป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็น มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อคำถาม โดยแบ่งช่วงคะแนน 0-3 คะแนน ตามความ มากน้อยของระดับความเป็นจริงของผู้ตอบในแต่ละ ข้อความนั้นๆ คือ มีความเป็นจริงมากที่สุด 3 2 1 0 มีความเป็นจริงน้อยที่สุด มีข้อคำถาม ทั้งสิ้น 43 ข้อคำถาม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) การคิดคล่อง (2) การคิดยืดหยุ่น (3) การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ (4) การคิดละเอียดลออ และ นำมา หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยการวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์ความ สอดคล้องภายในโดยใช้ สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach'Alpha Reliability Coefficients) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .91

ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพ อิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นโดยยึดกรอบแนวคิด นิยามของตัวแปรตาม ได้ โครงสร้างชุดกิจกรรม ดังผังตารางที่ 2.1.

ตารางที่ 2.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ใน
อาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาเกาะระยอง จ.สุรินทร์

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์
1. สัมมนาอบรมเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีของทอแรนซ์ “ปฐมนิเทศ”	1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีสร้างสรรค์ของ ทอแรนซ์ 2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพอิสระ
2. “คิดคล่องอย่างว่องไว” พัฒนา องค์ประกอบด้านการการคิดคล่อง	1. เพื่อเปรียบเทียบถึงข้อดีและข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ อิสระที่ตนเองสนใจ 2. เพื่อฝึกกระบวนการคิดคล่องให้มีความรู้ความเข้าใจมีและ แลกเปลี่ยน ความคิดได้อย่างหลากหลาย
3. “ขีดเขียนอย่างคล่องแคล่ว” พัฒนาองค์ประกอบด้านการการคิด คล่อง	1. เพื่อเชื่อมโยงความคิดที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระได้อย่าง หลากหลาย 2. เพื่อแสดงความรู้สึกที่มีต่ออาชีพอิสระและสร้างสรรค์ ออกมาเป็นภาพเขียน
4. “สร้างมุมมองกลับปรับมุมมอง” พัฒนาองค์ประกอบด้านการการคิด ยืดหยุ่น	1. เพื่อการสรุปปัญหาวิเคราะห์ปัญหาในหลายมุมมองและ แนวความคิดที่แปลกใหม่ที่เกี่ยวกับอาชีพอิสระผ่านบทความ เรื่อง “10 ไอเดียธุรกิจแปลกใหม่ (แต่) ทำเงินได้จริง”
5. “ปรับเปลี่ยนสร้างสรรค์” พัฒนา องค์ประกอบด้านการการคิดยืดหยุ่น	1. เพื่อคิดวิธีการใช้สอยและวิธีการสร้างแบบใหม่จากวัสดุ 2. เพื่อสร้างผลงานจากวัสดุเดิมด้วยความคิดที่แตกต่างกัน
6. “Recycle คิด สนุก” พัฒนา องค์ประกอบด้านการการคิดยืดหยุ่น	1. เพื่อคิดวิธีการนำกลับมาใช้ใหม่ของวัสดุได้อย่าง หลากหลายอย่างสร้างสรรค์ 2. เพื่อวางแผนการรีไซเคิลและวิธีการใช้ 3. ประดิษฐ์ของจากวัสดุเหลือใช้

ตารางที่ 2.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ฯ (ต่อ)

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์
9. “Elaborationคิดสนุก อย่างละเอียดลออ” พัฒนาองค์ประกอบ ด้านการคิดละเอียดลออ	1. วางแผนงานการจัดนิทรรศการตลาดนัดอาชีพอิสระอย่าง สร้างสรรค์
10. “Elaboration คิดสนุก อย่างละเอียดลออ1” พัฒนาองค์ประกอบ ด้านการคิดละเอียดลออ	1. สร้างขั้นตอนการจัดนิทรรศการตลาดนัดอาชีพอิสระอย่าง สร้างสรรค์
11. “ตลาดนัดอาชีพอิสระ”	1. เพื่อจัดกิจกรรมนิทรรศการตลาดนัดอาชีพอิสระอย่างสร้างสรรค์ 2. เพื่อสร้างประสบการณ์ในการวางแผนเกี่ยวกับด้านอาชีพอิสระ และ ได้นำเสนออาชีพอิสระที่คิดสร้างสรรค์ขึ้นมาเองผ่านงานนิทรรศการ
12. “ปัจฉิมนิเทศ”	1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีสร้างสรรค์ของทอ แรนซ์ 2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพอิสระ

แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ

“การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาเกาะระยอง จ.สุรินทร์” โดยมีจำนวนทั้งหมด 43 ข้อ แต่ละข้อจะมีคำตอบ 4 ตัวเลือก

คำชี้แจง : ให้ใส่เครื่องหมาย ใน () ที่ตรงกับตัวผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดลงในช่องว่าง

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1.1. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง
- 1.2. อายุปี
- 1.3. ศาสนา () 1. พุทธ () 2. คริสต์ () 3. อิสลาม () 4. อื่นๆ(ระบุ)....
- 1.4. การศึกษา
- () 1. ประถมศึกษา ป.4/ป.6. () 2. มัธยมศึกษาตอนต้น ม.3
- () 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย ม.6 / ม.ศ.5 / ปวช. () 4. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า/ปวส.
- () 5. ปริญญาตรี () 6. สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนและเกณฑ์ในการแปรความคะแนน แบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง ไม่จริง โดยให้เลือกตอบเพียง ข้อละ 1 คำตอบ

เกณฑ์การให้คะแนน โดยกำหนดการให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด .ให้คะแนน 3

จริง ให้คะแนน 2

จริงบ้าง ให้คะแนน 1

ไม่จริง ให้คะแนน 0

ตารางที่ 2.2 ตัวอย่างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ

ข้อที่	เรื่อง	ระดับการปฏิบัติ			
		จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง
	ด้านการคิดคล่อง				
1	สามารถสังเกตลักษณะเฉพาะของอาชีพอิสระและอธิบายได้อย่างสร้างสรรค์				
	ด้านความคิดยืดหยุ่น				
4	ปรับกรอบแนวความคิดและเปลี่ยนมุมมองด้านอาชีพอิสระได้อย่างเป็นอิสระ				
	ด้านความคิดริเริ่ม				
7	คิดวิธีการประกอบอาชีพอิสระโดยดึงเอาเอกลักษณ์ที่มีอยู่มาพัฒนาให้มีประโยชน์เพิ่มขึ้น				
	ด้านความคิดละเอียดลออ				
10	วางแผนวิธีการปฏิบัติงานโดยผ่านการกลั่นกรองทางความคิด โดยประยุกต์ใช้กับอาชีพอิสระต่างๆ				

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1. ผู้วิจัยติดต่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ ติดต่อไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนบ้านกาเกาะระยอง จ.สุรินทร์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล

3.2. ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน โดยให้ผู้เรียนทำแบบชุดกิจกรรมแนะแนวความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.3. ระหว่างการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์ตามแผนการจัดการเรียนการสอนด้วยตนเอง จำนวนทั้งสิ้น 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบเรียน (90 นาที)

3.4. เมื่อดำเนินกิจกรรมพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ครบตามชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น จึงวัดผลหลังเรียนด้วยแบบวัดทักษะทางการคิดสร้างสรรค์อีกครั้ง (1 คาบเรียน) และให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความคิดเห็นจากการเรียนด้วยชุดแบบวัดพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ

3.5. เมื่อผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยนำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ มาวัดกลุ่มทดลองภายหลังการทดลอง (Post-test) และระยะติดตามเมื่อผ่านไป 2 สัปดาห์

3.6. นำผลคะแนนก่อนทดลอง ผลคะแนนหลังการทดลองและผลคะแนนระยะติดตามมาทำการวิเคราะห์ โดยการทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

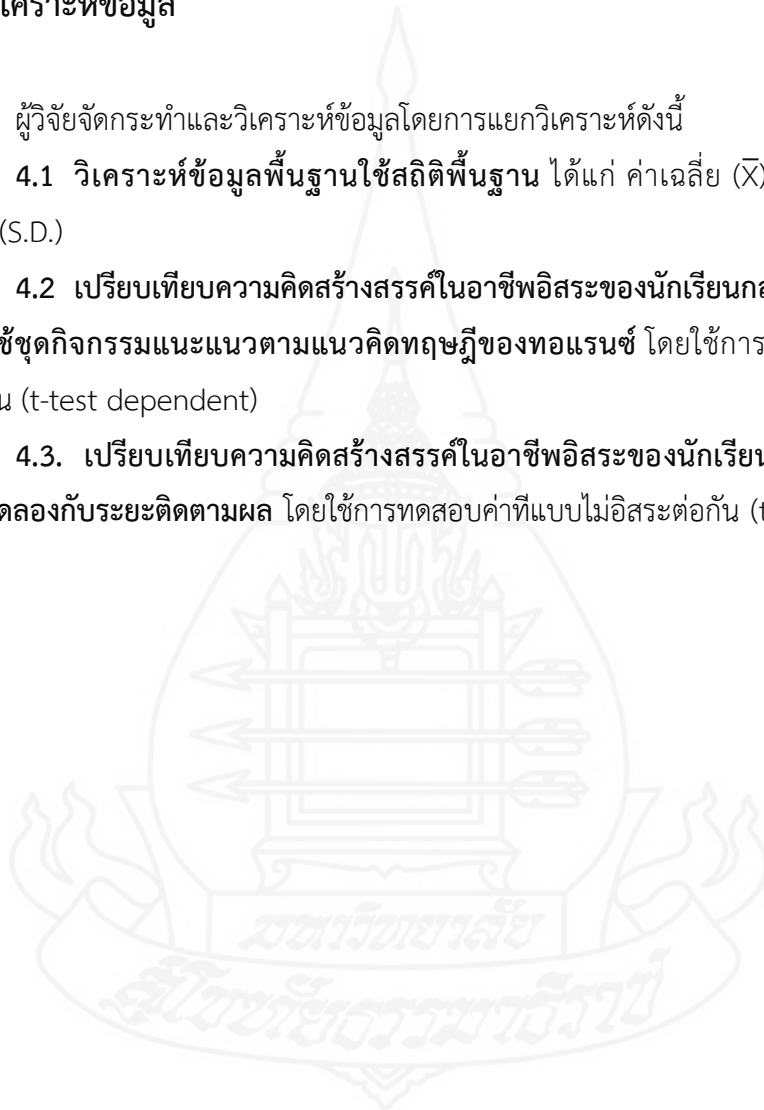
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแยกวิเคราะห์ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.2 เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ โดยใช้การทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระต่อกัน (t-test dependent)

4.3 เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนกลุ่มทดลอง ระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล โดยใช้การทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระต่อกัน (t-test dependent)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาเกาะระยอง จังหวัดสุรินทร์”

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์

1.2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนกลุ่มทดลอง ระยะเวลาหลังการทดลองกับระยะติดตามผล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้แทนความหมายดังนี้

N	แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
df	แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)
*	แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนคือ
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานของกลุ่ม
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

2.1. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์

กลุ่มทดลอง	N	\bar{X}	S.D.	df	t
ก่อนทดลอง	30	93.70	3.88	29	7.05*
หลังทดลอง	30	99.17	4.19		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มทดลอง พบว่า หลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 99.17 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.19 สูงกว่าก่อนทดลองที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 93.70 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.88 ตามลำดับ ภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว นักเรียนกลุ่มทดลองมีความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนกลุ่มทดลอง ระยะเวลาหลังการทดลองกับระยะติดตามผล นำเสนอในตารางที่ 4.2

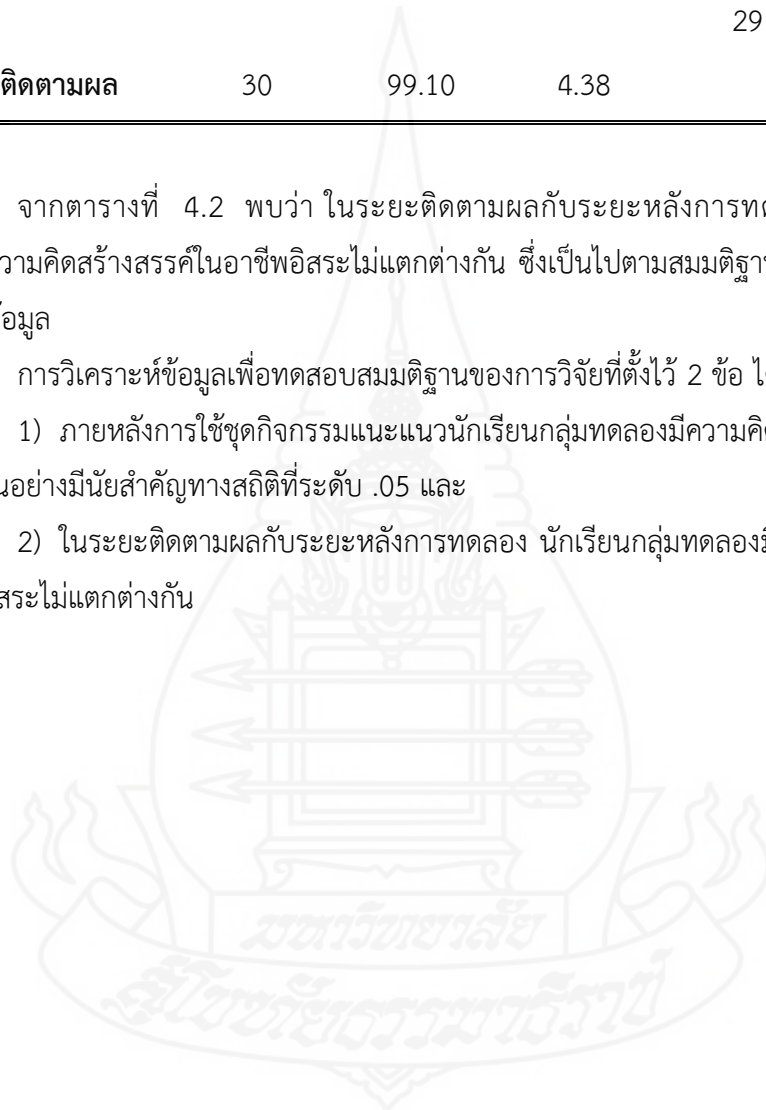
ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนกลุ่มทดลอง ระยะเวลาหลังการทดลองกับระยะติดตามผล.

กลุ่มทดลอง	N	\bar{X}	S.D.	df	t
หลังทดลอง	30	99.17	4.19	29	.40
ระยะติดตามผล	30	99.10	4.38		

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ในระยะติดตามผลกับระยะหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ 2 ข้อ ได้พบผลที่สำคัญคือ

- 1) ภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนักเรียนกลุ่มทดลองมีความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ
- 2) ในระยะติดตามผลกับระยะหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาเกาะระยอง จังหวัดสุรินทร์ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์

1.1.2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล

1.2 สมมติฐานการวิจัย

2.1.1. นักเรียนกลุ่มทดลองมีความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระสูงขึ้นภายหลังการชุดกิจกรรมแนะแนว

2.1.2. นักเรียนกลุ่มทดลองมีความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประเภทและแบบการวิจัย การวิจัยในครั้งนี้ มีรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) แบบมีกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest - Posttest Design)

1.3.2 ประชากร ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาเกาะระยอง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 30 คน

1.3.3 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาเกาะระยอง จังหวัดสุรินทร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย

1.3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ

- 1) ชุดกิจกรรมแนะแนวความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ จำนวน 12 กิจกรรม
- 2) แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ผู้วิจัยติดต่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ ติดต่อไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนบ้านกาเกาะระยอง จ.สุรินทร์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2) ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน โดยให้ผู้เรียนทำแบบชุดกิจกรรมแนะแนวความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
- 3) ระหว่างการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์ตามแผนการจัดการเรียนการสอนด้วยตนเอง จำนวนทั้งสิ้น 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบเรียน (90 นาที)
- 4) เมื่อดำเนินกิจกรรมพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ครบตามชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น จึงวัดผลหลังเรียนด้วยแบบวัดการคิดสร้างสรรค์อีกครั้ง (1 คาบเรียน) และให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความคิดเห็นจากการเรียนด้วยชุดแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ
- 5) เมื่อผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยนำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ มาวัดกลุ่มทดลองภายหลังการทดลอง (Post-test) และระยะติดตามเมื่อผ่านไป 2 สัปดาห์
- 6) นำผลคะแนนก่อนทดลอง ผลคะแนนหลังการทดลองและผลคะแนนระยะติดตามมาทำการวิเคราะห์ โดยการทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

1.3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) วิเคราะห์คะแนนความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ กลุ่มทดลองก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมความคิดสร้างสรรค์โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2) เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ โดยใช้การทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระต่อกัน (t-test dependent)
- 3) เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล โดยใช้การทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระต่อกัน (t-test dependent)

1.4 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1.4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มทดลอง พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 99.17 สูงกว่าก่อนทดลองที่มีค่าเฉลี่ย 93.70 ตามลำดับ

1.4.2 ภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว นักเรียนกลุ่มทดลองมีความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4.3 ระยะเวลาติดตามผล ภายหลังจาก 2 สัปดาห์ นักเรียนกลุ่มทดลองชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ ระยะเวลาหลังการทดลองกับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

2. อภิปรายผล

การศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาเกาะระยอง จ.สุรินทร์ สามารถอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

2.1 ผลจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ ภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระสูงกว่าก่อนใช้กิจกรรมการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ประกอบไปด้วยเทคนิคต่างๆ ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ผ่านการระดมสมอง วิเคราะห์อาชีพอิสระต่างๆ มีการแสดงบทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง สถานการณ์จริง การอภิปรายกลุ่ม การวาดภาพประกอบเรื่องราวงานศิลปะ โดยที่เด็กมีการทำกิจกรรมกลุ่มโดยการจัดกิจกรรมการสัมมนาเพื่อนำเสนอความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ ผ่านกิจกรรมโต้วาทีในด้านอาชีพอิสระ เข้าสอดแทรกในการทำกิจกรรม ผ่านกระบวนการการวาดภาพประกอบนิทาน ซึ่งเป็นกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับทวิตต์ จินดานุรักษ์ (2559, น. 1-17) กล่าวว่า การคิดสร้างสรรค์เป็นการคิดประเภทหนึ่ง มีลักษณะเป็นการคิดนอกกรอบต่างจากการคิดเดิมที่มีอยู่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ความคิดใหม่ การคิดริเริ่มหรือการคิดต้นแบบตามแนวคิดของ พอล ทอร์แรนซ์ องค์ประกอบของการคิดสร้างสรรค์ มี 4 ด้าน ได้แก่ 1) การคิดคล่องเป็นความสามารถคิดได้จำนวนมากๆในเวลาจำกัด 2) การคิดยืดหยุ่นเป็นความสามารถในการคิดได้แตกต่างกันออกแจกแจงได้เป็นหลายหมวดหมู่ 3) การคิดละเอียดลออเป็นความสามารถในการเพิ่มเติมขยายความคิดโดยการตกแต่งด้วยรายละเอียดหรือความสามารถที่จะสร้างผลผลิตที่ซับซ้อน และ 4) การคิดริเริ่ม เป็นความสามารถ

ในการคิดได้แปลกใหม่ไม่ซ้ำใครและยังสอดคล้องงานวิจัยของ สุชาติ พรชัยวิเศษกุลและกองวิจัย ตลาดแรงงานและกองส่งเสริมการมีงานทำ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน (2557, น. 19-98) กับผลการวิจัยเรื่องแนวโน้มอาชีพอิสระในอนาคต 3 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2558-2560) กล่าวว่าจากการ เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การประกอบธุรกิจส่วนตัวถือเป็นอาชีพที่สำคัญของ ประชากร นอกจากนั้นยังเป็นอาชีพที่สนองต่อความต้องการภายในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดีได้ใช้ภูมิ ปัญญาในท้องถิ่นของคนไทยที่มีทั้งศิลปะและความประณีตในการสร้างสรรค์งานทำให้เกิดมูลค่าเพิ่ม ของผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่นทำให้ต้นทุนการผลิตไม่สูง นอกจากนั้นยังเป็นแหล่งงานแหล่งอาชีพสำหรับผู้ที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานใหม่สามารถประกอบธุรกิจ ของตนเองได้ตามความสามารถและความต้องการ ซึ่งเป็นการแนะแนวอาชีพแก่ประชาชนตามภารกิจ ด้านการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระอีกด้วย ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าผู้ประกอบการอาชีพอิสระส่วนใหญ่ (ร้อยละ 79.85) มีกำไรจากการประกอบกิจการทั้งมีความเชื่อว่าในอนาคตจะมีกำไรเพิ่มขึ้นด้วย (ร้อยละ 87.45) และจะประกอบอาชีพของตนต่อไป (ไม่เปลี่ยนไปทำอาชีพอื่น) (ร้อยละ 57.45) ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่าการประกอบอาชีพอิสระเป็นอาชีพ ที่มีความมั่นคงมีความหวังและมีอนาคตที่ จะเติบโตต่อไปได้ จึงเป็นกรณีที่เหมาะสมควรได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐทั้งในด้านความรู้ การตลาดและ เงินลงทุนซึ่งนอกจากจะเป็นผลดีต่อประชาชนแล้วยังส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวมด้วย

2.2 ผลจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ที่มีต่อ ความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ นักเรียนกลุ่มทดลองมีความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระระยะหลัง การทดลองกับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า ผลการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะ แนวความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ ที่ว่านักเรียนกลุ่มทดลองมี ความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน ซึ่งเมื่อสิ้นสุด กิจกรรมผู้วิจัยมีการพูดคุยติดตามและนักเรียนกลุ่มการทดลองได้นำความรู้ความเข้าใจและทักษะที่ เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ คิดและตัดสินใจด้วยตนเองทุกเรื่อง ซึ่งช่วยให้การพัฒนางานเกิดจาก ความคิดและจินตนาการของนักเรียนเอง กิจกรรมนี้จะไม่ปิดกั้นความคิดของนักเรียน เช่น กิจกรรม สร้างมุมมอง ปรับมุมมอง เป็นกิจกรรมเพื่อช่วยลดกรอบความคิดจากสิ่งเดิมให้กลายเป็นสิ่งใหม่ได้ อย่างหลากหลายและเปลี่ยนมุมมอง คำนึงถึงที่มาและสร้างวิธีเข้าถึงปัญหาที่หลากหลายมีการสรุป ปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาในหลายมุมมองที่เกี่ยวกับอาชีพอิสระ กิจกรรม Recycle คิดสนุก ซึ่งเป็น การคิดวิธีการนำกลับมาใช้ใหม่ของวัสดุได้อย่างหลากหลายอย่างสร้างสรรค์ ศึกษาเกี่ยวกับวัสดุเหลือ ใช้ โดยการสำรวจวัสดุกระป๋อง, กระดาษและขวดน้ำ นำมาวิเคราะห์หาคุณสมบัติและลักษณะเฉพาะ ของวัสดุเหลือใช้ ให้นักเรียนสร้างความคิดยืดหยุ่นและสร้างกระบวนการรีไซเคิล วิธีการใช้ ประโยชน์ จากสิ่งที่สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ถึงกระบวนการคิดที่สร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้ถ่ายทอด ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสร้างความคิดที่หลากหลายในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับอาชีพอิสระ ส่งเสริมให้

เด็กมีกระบวนการด้านความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น สามารถนำไปตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อและการเลือกประกอบอาชีพในอนาคตได้

ซึ่งสอดคล้องกับปริญญ์ หนันชัยบุตร ดร.สุลัดดา ลอยฟ้าและดร.สันติ วิจักขณาลัญญ์ (2552, น. 81-91) ที่กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างอิสระเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกใช้อุปกรณ์หลายประเภท ได้สร้างสรรค์ผลงานที่หลากหลายดังจะเห็นได้จากใช้วิธีการปะติด ผสมผสานกับการใช้ดินสอหรือปากกาคำผู้เรียนสร้างสรรค์ผลงานได้ทั้งแนวตั้งและแนวนอน ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น ได้แก่ ด้านความคิดคล่องแคล่ว ด้านความคิดยืดหยุ่น ด้านความคิดริเริ่ม และด้านความคิดละเอียดลออ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาได้ในทุกระดับอายุและทุกสาขาถ้าจัดประสบการณ์อย่างเหมาะสม การจัดกิจกรรมที่ทำท่ายและกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพ ให้นักเรียนกล้าคิดในสิ่งที่คนอื่นไม่คิด ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก โดยสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ ให้นักเรียนได้กล้าแสดงออกให้อิสระกับกระตุ้นเสริมแรงให้นักเรียนทำงานอย่างเป็นอิสระ สำหรับการฝึกทักษะความคิดละเอียดลออเป็นกิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการสังเกตการพิจารณาสิ่งที่กำหนดไว้ในกิจกรรมอย่างละเอียดรอบคอบ ซึ่งนักเรียนสามารถพิจารณาและวิเคราะห์สิ่งต่างๆ ได้อย่างชัดเจนจากการฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์ ความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้ก็ต้องเกิดจากการเรียนรู้ การทำงานที่หลากหลายรูปแบบ แล้วนำมาประยุกต์ให้เกิดชิ้นงานรูปแบบใหม่ๆ ในระดับที่มีความซับซ้อนขึ้นไปอีกขั้นหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ศัลศิลป์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์นั้นสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ อรวรรณ ศรีไสยเพชร (2558, น. 67) จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ นักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะการแก้ปัญหาไม่แตกต่างจากระยะหลังการทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานกำหนดไว้ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวพบว่า นักเรียนมีการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาค่อนข้างมากเป็นผลสืบเนื่องมาจากชุดกิจกรรมแนะแนวฉบับนี้ เป็นกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ พิจารณาตนเอง ค้นหา สำรวจและวิเคราะห์ตนเองผ่านการฝึกฝนการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ เรียนรู้การวางแผนการทำงานทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงในการแก้ปัญหาด้วยตนเองเป็นวิธีที่ดีกว่าการอธิบายฝึกกระบวนการด้านการคิดวิเคราะห์ซึ่งไม่ใช่วิธีการแก้ปัญหาโดยการท่องจำ หลังจากเสร็จสิ้นการทำกิจกรรมแล้วนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ฝึกความคิดการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ จึงทำให้สามารถสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาขึ้นเรื่อยๆ ได้ด้วยตัวเองและเกิดความรู้ที่คงทนชุดกิจกรรมแนะแนวโดยการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหามีผลทำให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเองและทำให้นักเรียนเกิดความรู้ที่คงทนซึ่งให้นักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาระยะติดตามผล 4 สัปดาห์ ไม่แตกต่างกับหลังการทดลอง

ชุดกิจกรรมการแนะแนวเป็นนวัตกรรมทางการศึกษากิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ โดยครูจะมีบทบาทที่สำคัญมากในการแนะแนว ทั้งนี้ครูยังจะต้องใส่ใจอย่างใกล้ชิดกับนักเรียนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนทำให้ผู้วิจัยมีแนวคิดที่สร้างชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ อันส่งผลให้ทำให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเองความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้และการสร้างอาชีพในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างเช่นกิจกรรมตลาดนัดอาชีพอิสระ เป็นกิจกรรมที่สร้างประสบการณ์และพัฒนาการเปลี่ยนแปลงด้านกระบวน การคิด กระตุ้นและดึงดูดความสนใจ เป็นการแนะนำให้รู้จักอาชีพอิสระต่างๆ ผ่านการจัดนิทรรศการตลาดนัดอาชีพอิสระและเป็นการนำเสนอไอเดียแนวความคิดที่ทำให้เกิดแนวทางใหม่ๆ ขยายความคิดสามารถอธิบายให้เห็นภาพได้ชัดเจน ได้นำกระบวนกรคิดตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) การคิดคล่อง 2) การคิดยืดหยุ่น 3) การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ 4) การคิดละเอียดลออ ซึ่งได้นำมาถ่ายทอดความคิดเพื่อสร้างความคิดที่หลากหลายในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับอาชีพอิสระ ส่งเสริมให้เด็กมีกระบวนกรด้านความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น สามารถนำไปตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อและการเลือกประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1. ข้อเสนอแนะจากการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ผู้ที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวไปใช้จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจตั้งแต่กระบวนกรทั้งหมด สื่อ เทคนิควิธีการ ตลอดจนกรทำความเข้าใจกับแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระและการแปลผลอย่างถูกต้อง

3.1.2 ความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะภายในของบุคคล การจะพัฒนาด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวในแต่ละครั้งควรมีการสังเกตและเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนก่อน การดำเนินกิจกรรมจึงจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษากิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระเพิ่มเติม โดยนำไปใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนอื่นๆ เพื่อดูพัฒนาการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพซึ่งจะได้หาแนวทางในการพัฒนาได้อย่างเหมาะสมต่อไป

3.2.2 ควรมีการศึกษาในเชิงลึกเกี่ยวกับองค์ประกอบหรือปัจจัยที่จำเป็นต้องใช้ในการประกอบอาชีพต่างๆ ที่ได้นำเสนอในการวิจัยครั้งนี้เพื่อต่อยอดให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนสะดวกแก่ผู้มารับบริการแนะแนวอาชีพต่อไป

3.2.3 ควรมีการพัฒนาในด้านสื่อการสอนและเพิ่มเติมในเนื้อหาของกระบวนการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้เด็กกล้าคิดกล้าลงมือปฏิบัติมากขึ้นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: ศุภสภาลาดพร้าว.
- จงใจ ขจรศิลป์. (2532). *การศึกษาลักษณะการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- จงลักษณ์ ช่างปลื้ม. (2541). *ความคิดสร้างสรรค์และความสามารถการวาดภาพจากกิจกรรมการวาด ภาพประกอบการฟังนิทาน ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2520). *ระบบสื่อการสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์. (2559). การสังเคราะห์งานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอนวิชาเอกวิทยาศาสตร์ สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. *วารสารศึกษาศาสตร์*. 9(1), 46
- เป็นไท เทวินทร์ นิรนาท แสนสา. (2557). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์*.
- มยภู วิสุตราศัย. (2547). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). *การจัดการศึกษาสำหรับปฐมวัย*. กรุงเทพมหานคร: แม็ค.
- ละมุล ชัลขवाल. (2534). *ผลการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของไทยประกอบคำถามปลายเปิดที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์เด็กปฐมวัย*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลัดดาวรรณ ณ ระนอง. (2544). การแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาหลัก การ และ แนว คิด ทาง การ แนะ แนะ*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วรางคนา ชูเชิตรีตนา. (2557). *แรงจูงใจในการพัฒนาความก้าวหน้าในสายอาชีพ การรับรู้ความยุติธรรมในองค์กร และ ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัทเอกชนใน เขตกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.

- วัชรีย์ ทรัพย์มี. (2531). *การแนะแนวในโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- วัฒนา วงศ์ชาบุตร. (2558). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วารีย์ คชศิลา. (2546). *การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสองพี่น้องวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วารีย์ คชศิลา. (2546). *การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสองพี่น้องวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2556). *ผลสำรวจภาวะการทำงานของประชากร*. สำนักงานสถิติแห่งชาติ. สืบค้นจาก www.nso.go.th/
- สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2556). *รายงานเผยแนวโน้มการว่างงาน ผู้จบปริญญาตรี ปี 2556*. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. สืบค้นจาก [.www.thaigov.go.th/](http://www.thaigov.go.th/)
- อารี พันธุ์มณี. (2534). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพมหานคร: เลิฟแอนลิฟเพรส.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ ผศ.ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล

ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำแขนงวิชาการศึกษาอกระบบ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี กศ.บ. (จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปริญญาโท ค.ม. (การศึกษานอกระบบ) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปริญญาเอก กศ.ด. (การศึกษาผู้ใหญ่) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ชื่อ นางอรนุช กาญจนประกร

ตำแหน่ง	นักแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
วุฒิการศึกษา	ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) วท.บ. (วิทยาศาสตร์คหกรรมศาสตร์ทั่วไป เกียรตินิยม)

3. ชื่อ คุณครูกุสุมา พวงยี่ไถ่

ตำแหน่ง	ครูชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	ครูหัวหน้าฝ่ายแนะแนว โรงเรียนบ้านกาเกาะระยอง จังหวัดสุรินทร์
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี กศ.บ วิทยาศาสตร์ทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน

4. ชื่อ คุณครูเอเดียน คุณาสีทิ

ตำแหน่ง	ครูชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนบ้านกาเกาะระยอง จังหวัดสุรินทร์
วุฒิการศึกษา	คบ.(ครุศาสตรบัณฑิต) เอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป วิทยาลัยครูสุรินทร์ คม.(ครุศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ภาคผนวก ข

แบบวัดพฤติกรรมการคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ

แบบสอบถาม

เรื่องแบบวัดพฤติกรรมการความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ

แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านอาชีพ

เก็บข้อมูลวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
 ชื่อ-นามสกุล.....ชื่อเล่น.....
 โรงเรียน.....จังหวัด.....

คำชี้แจง : ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ใน () ที่ตรงกับตัวผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดลงในช่องว่าง

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1.1 เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง
 1.2 อายุ.....ปี
 1.3 ศาสนา () 1. พุทธ () 2. คริสต์ () 3. อิสลาม () 4. อื่นๆ
 (ระบุ).....
 1.4 การศึกษา
 () 1. ประถมศึกษา ป.4/ป.6. () 2. มัธยมศึกษาตอนต้น ม.3
 () 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย ม.6 / ม.ศ.5 / ปวช. () 4. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า/
 ปวส.
 () 5. ปริญญาตรี () 6. สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านอาชีพ

ข้อที่	เรื่อง	ระดับการปฏิบัติ			
		จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	ไม่ จริง
	ด้านการคิดคลอง				
1	สามารถสังเกตลักษณะเฉพาะของอาชีพอิสระและอธิบายได้อย่างสร้างสรรค์				
2	สามารถสังเกตลักษณะเฉพาะของอาชีพอิสระและอธิบายได้อย่างละเอียด				
3	มีความสงสัยใคร่รู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ				
4	สามารถแยกความแตกต่างของอาชีพอิสระแต่ละอาชีพได้				
5	สามารถสังเกตและค้นหาข้อดีและข้อเสียในอาชีพอิสระแต่ละอาชีพได้				
6	รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับด้านอาชีพอิสระได้อย่างหลากหลาย				
7	วิเคราะห์หาจุดที่ควรปรับปรุงในการประกอบอาชีพอิสระได้				
8	เชื่อมโยงแนวคิดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระที่หลากหลายให้มีความเกี่ยวข้องได้				
9	คิดวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระได้อย่างหลากหลาย				
10	สร้างแนวความคิดวิธีการประกอบอาชีพอิสระที่สนใจได้				
11	สามารถสร้างอาชีพอิสระที่มีความแตกต่างและน่าสนใจ				
12	มีการรวบรวมปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาด้านอาชีพอิสระได้อย่างหลากหลาย				
	ด้านความคิดยืดหยุ่น				
13	ปรับกรอบแนวความคิดและเปลี่ยนมุมมองด้านอาชีพอิสระได้ อย่างเป็นอิสระ				
14	คิดหาวิธีการพัฒนาเกี่ยวกับการพัฒนาเกี่ยวกับอาชีพอิสระให้มีความแตกต่าง				

ข้อที่	เรื่อง	ระดับการปฏิบัติ			
		จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	ไม่ จริง
15	สามารถสร้างแนวความคิดให้เชื่อมโยงกับคุณสมบัติด้านอาชีพอิสระ ที่มีอยู่ได้				
16	มีการคิดวิธีการใช้ประโยชน์จากแนวความคิดที่มีต่ออาชีพอิสระ ต่างๆ ได้				
17	สามารถอธิบายความคิดเป็นของตนเอง ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระ ได้อย่างชัดเจน				
18	สามารถแจกแจงความคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาได้				
19	สามารถดึงเอาจุดเด่นของอาชีพอิสระและนำไปใช้ในงานอย่าง เหมาะสม				
20	มีการแลกเปลี่ยนแนวความคิดกับในกลุ่มผู้สนใจในด้านอาชีพอิสระ				
21	นำความรู้ความเข้าใจที่มีไปประยุกต์ใช้กับอาชีพอิสระที่สนใจได้				
22	คิดหาวิธีปรับเปลี่ยนรูปแบบในการประกอบอาชีพอิสระแบบใหม่ๆ				
	ด้านความคิดริเริ่ม				
23	สร้างความคิดริเริ่มที่มีเอกลักษณ์ในอาชีพอิสระได้				
24	คิดวิธีการประกอบอาชีพอิสระโดยดึงเอาเอกลักษณ์ที่มีอยู่มา พัฒนาให้มีประโยชน์เพิ่มขึ้น				
25	สร้างความคิดริเริ่มที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเองได้				
26	มีความคิดใหม่ๆ ในการประกอบอาชีพอิสระ				
27	นำเอาคำแนะนำมาพัฒนา สร้างวิธีการประกอบอาชีพอิสระสร้าง ขึ้นมาใหม่ได้อย่างสร้างสรรค์				
28	สร้างวิธีการโดยการคิดริเริ่ม จากอาชีพเดิมที่มีอยู่และมีการต่อยอด เพิ่มเติมได้				
29	นำเสนอส่งเสริมอาชีพอิสระผ่านสื่อประเภทต่างๆ ได้อย่าง สร้างสรรค์				
30	พัฒนาอาชีพอิสระที่สนใจให้เป็นที่ดึงดูดของผู้พบเห็นได้				

ข้อที่	เรื่อง	ระดับการปฏิบัติ			
		จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	ไม่ จริง
31	สามารถแนะนำวิธีการปรับปรุงในด้านอาชีพอิสระได้				
32	สร้างวิธีการคิดริเริ่มจากอาชีพเดิมที่มีอยู่และต่อยอดเพิ่มเติมได้				
33	คิดหาวิธีการพัฒนาเกี่ยวกับอาชีพอิสระให้มีความแตกต่าง				
	ด้านความคิดละเอียดลออ				
34	วางแผนวิธีการปฏิบัติงานโดยผ่านการกลั่นกรองทางความคิด โดยประยุกต์ใช้กับอาชีพอิสระต่างๆ				
35	อธิบายรายละเอียดของอาชีพอิสระ โดยใช้คำพูด ในการปฏิบัติได้				
36	อธิบายรายละเอียดของอาชีพอิสระได้โดยใช้คำพูดได้อย่าง สร้างสรรค์				
37	สามารถสร้างเครื่องมือที่นำไปใช้ประโยชน์กับอาชีพอิสระได้				
38	มีความรอบคอบในการวางแผนในการทำงาน				
39	มีการวางแผน ในการประกอบอาชีพอิสระอย่างรอบด้าน				
40	สามารถเก็บรายละเอียดของงานที่ปฏิบัติได้				
41	ฉันจะศึกษาหาความรู้ที่เกี่ยวข้องโดยละเอียดก่อนลงมือประกอบ อาชีพอิสระ				
42	เมื่อมีปัญหาในการประกอบอาชีพอิสระ ฉันจะศึกษาแนวทางแก้ไข จากแหล่งต่างๆ ที่หลากหลาย				
43	สามารถปรับรายละเอียดหรือจุดอ่อนของงานเดิมให้ดูดีมีคุณภาพ ขึ้นได้				

บันทึกเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

เกณฑ์การประเมิน : จริงที่สุด = 3 , จริง = 2 , จริงบ้าง = 1 , ไม่จริง = 0

ภาคผนวก ค

ผลการหาค่าของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ

ผลการหาค่าของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				รวม	ค่า (IOC)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4		
1	1	1	1	1	4	1
2	1	1	1	1	4	1
3	1	1	1	1	4	1
4	1	1	1	1	4	1
5	1	1	1	1	4	1
6	1	1	1	1	4	1
7	1	1	1	1	4	1
8	1	1	1	1	4	1
9	1	1	1	1	4	1
10	1	1	1	1	4	1
11	1	1	1	1	4	1
12	1	1	0	1	3	0.75
13	1	1	1	1	4	1
14	1	1	1	1	4	1
15	1	1	1	1	4	1
16	1	1	1	1	4	1
17	1	1	1	1	4	1
18	1	1	1	1	4	1
19	1	1	1	1	4	1
20	1	1	1	1	4	1
21	1	1	1	1	4	1
22	1	1	1	1	4	1
23	1	1	1	1	4	1
24	1	1	1	1	4	1
25	1	1	1	1	4	1
26	1	1	1	1	4	1
27	1	1	1	1	4	1
28	1	1	1	1	4	1

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				รวม	ค่า (IOC)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4		
29	1	1	1	1	4	1
30	1	0	1	1	3	0.75
31	1	1	1	1	4	1
32	1	1	1	1	4	1
33	1	1	1	1	4	1
34	1	1	1	1	4	1
35	1	1	0	1	3	0.75
36	1	1	1	1	4	1
37	1	1	1	1	4	1
38	1	1	1	1	4	1
39	1	1	1	1	4	1
40	1	1	1	1	4	1
41	1	1	1	1	4	1
42	1	1	1	1	4	1
43	1	1	1	1	4	1

ภาคผนวก ง

ผลการพิจารณาหาคุณภาพชุดกิจกรรมการสอดคล้อง IOC

ผลการพิจารณาคำคุณภาพชุดกิจกรรมการสอดคล้อง IOC

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				รวม	ค่า (IOC)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4		
1	1	1	1	1	4	1
2	1	1	1	1	4	1
3	1	1	1	1	4	1
4	1	1	1	1	4	1
5	1	1	1	1	4	1
6	1	1	1	1	4	1
7	1	1	1	1	4	1
8	1	0	1	1	3	0.75
9	1	1	1	1	4	1
10	0	1	1	1	3	0.75
11	1	1	1	1	4	1
12	1	1	1	1	4	1

ภาคผนวก จ

ชุดกิจกรรมความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ

ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาเกาะระยอง จ.สุรินทร์
ประจำปีการศึกษา 2559

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	จำนวน ชั่วโมง	ว/ด/ป
1. สัมมนาอบรมเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ “ปฐมนิเทศ”	1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ 2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพอิสระ	2 ชั่วโมง	17/07/2560
2. “คิดคล่องอย่างว่องไว” พัฒนาองค์ประกอบ ที่ 1 ด้านการการคิดคล่อง	1. เพื่อเปรียบเทียบถึงข้อดีและข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระที่ตนเองสนใจ 2. เพื่อฝึกกระบวนการคิดคล่องให้มีความรู้ความเข้าใจมีและแลกเปลี่ยนความคิดได้อย่างหลากหลาย	1 ชั่วโมง 30 นาที	24/07/2560
3. “ขีดเขียนอย่างคล่องแคล่ว” พัฒนาองค์ประกอบด้านการการคิดคล่อง	1. เพื่อเชื่อมโยงความคิดที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระได้อย่างหลากหลาย 2. เพื่อแสดงความรู้สึกที่มีต่ออาชีพอิสระและสร้างสรรค์ออกมาเป็นภาพเขียน	1 ชั่วโมง 30 นาที	31/07/2560
4. “สร้างมุมมองกลับปรับมุมมอง” พัฒนาองค์ประกอบด้านการคิดยืดหยุ่น	1. เพื่อการสรุปปัญหา วิเคราะห์ปัญหาในหลายมุมมองและแนวความคิดที่แปลกใหม่ที่เกี่ยวกับอาชีพอิสระผ่านบทความเรื่อง “10 ไอเดียธุรกิจแปลกใหม่ (แต่) ทำเงินได้จริง”	1 ชั่วโมง 30 นาที	07/08/2560

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	จำนวน ชั่วโมง	ว/ด/ป
5. “ปรับเปลี่ยน สร้างสรรค์”พัฒนา องค์ประกอบด้านการคิด ยืดหยุ่น	1.เพื่อคิดวิธีการใช้สอยและวิธีการสร้าง แบบใหม่จากวัสดุ 2.เพื่อสร้างผลงานจากวัสดุเดิมด้วย ความคิดที่แตกต่างกัน	1 ชั่วโมง 30 นาที	14/08/2560
6. “Recycle คิดสนุก” พัฒนาองค์ประกอบ ด้านการคิดยืดหยุ่น	1.เพื่อคิดวิธีการนำกลับมาใช้ใหม่ของ วัสดุได้อย่างหลากหลายอย่างสร้างสรรค์ 2.เพื่อวางแผนการรีไซเคิลและวิธีการใช้ 3.ประดิษฐ์ของจากวัสดุเหลือใช้	1 ชั่วโมง 30 นาที	21/08/2560
7.“นิทานสร้างสรรค์สิ่ง ใหม่”พัฒนาองค์ประกอบ ด้านการคิดริเริ่ม	1.สร้างอาชีพ ด้วยความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ด้วยวัสดุที่สอดคล้องกับ สภาพแวดล้อม 2.เพื่อค้นหาแนวทางใหม่ๆ ด้านอาชีพ อิสระโดยสื่อออกมาผ่านการวาด ภาพประกอบนิทาน	1 ชั่วโมง 30 นาที	28/08/2560
8.“สร้างสรรค์เรื่องราว” พัฒนาองค์ประกอบด้าน การคิดริเริ่ม	1.เพื่อสร้างอาชีพอิสระที่มีความคิดริเริ่ม และเอกลักษณ์เป็นของตนเองได้ 2.ทำโฆษณาที่เผยแพร่เกี่ยวกับอาชีพ อิสระที่สร้างขึ้นด้วยตนเองด้วยความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์	1 ชั่วโมง 30 นาที	04/09/2560
9.“Elaborationคิด สนุก อย่างละเอียดลออ” พัฒนาองค์ประกอบ ด้านการคิดละเอียดลออ	1.วางแผนงานการจัดนิทรรศการตลาด นัดอาชีพอิสระอย่างสร้างสรรค์	1 ชั่วโมง 30 นาที	11/09/2560
10.“Elaboration คิด สนุกอย่างละเอียดลออ1” พัฒนาองค์ประกอบ ด้านการคิดละเอียดลออ	1.สร้างขั้นตอนการจัดนิทรรศการตลาด นัดอาชีพอิสระอย่างสร้างสรรค์	1 ชั่วโมง 30 นาที	18/09/2560

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	จำนวน ชั่วโมง	ว/ด/ป
11.“ตลาดนัดอาชีพ อิสระ”	1.เพื่อจัดกิจกรรมนิทรรศการตลาดนัด อาชีพอิสระอย่างสร้างสรรค์ 2.เพื่อสร้างประสบการณ์ในการวางแผน เกี่ยวกับด้านอาชีพอิสระและได้นำเสนอ อาชีพอิสระที่คิดสร้างสรรค์ขึ้นมาเองผ่าน งานนิทรรศการ	1 ชั่วโมง 30 นาที	25/09/2560
12.“ปัจฉิมนิเทศ”	1.เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ทฤษฎีสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ 2.เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อาชีพอิสระ	2 ชั่วโมง	02/10/2560

กิจกรรมที่ 1

ชื่อกิจกรรม ปฐมนิเทศ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีสร้างสรรค์ของทอแรนซ์
2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาซีพิอิสระ

แนวคิด

การจัดกิจกรรมที่ใช้กิจกรรมการสัมมนาอบรมเพื่อการจัดกิจกรรมปฐมนิเทศกระตุ้นกระบวนการคิดโดยแนวคิดทฤษฎีทอแรนซ์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในอาซีพิอิสระและสร้างแรงจูงใจสู่การเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์

การใช้เนื้อหาที่มีสาระเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับกระตุ้นกระบวนการคิดโดยแนวคิดทฤษฎีทอแรนซ์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในอาซีพิอิสระ โดยการจัดกิจกรรมการสัมมนาเพื่อนำเสนอความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องทั้ง 4 ด้าน Fluency Flexibility originality และElaboration

สื่อประกอบกิจกรรม

- สื่อวีดิทัศน์
- สื่อ PowerPoints “ทฤษฎีสร้างสรรค์ของทอแรนซ์”
- สื่อ PowerPoints “อาซีพิอิสระ”

กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

- 1.1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับประสบการณ์ด้านอาซีพิต่างๆ ว่าเป็นอย่างไร
- 1.2. ผู้วิจัยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับอาซีพิอิสระที่นักเรียนรู้จัก

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

- 2.1. ผู้วิจัยแจกเอกสารแบบประเมินก่อนเรียน ให้กับนักเรียนแต่ละคนได้ทำการประเมิน
- 2.2. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แต่ละกลุ่มกำหนดหน้าที่ของสมาชิก
- 2.3. ผู้วิจัยแจกใบความรู้เกี่ยวกับการสร้างอาซีพิอิสระและทฤษฎีของทอแรนซ์ ผู้วิจัยต้องการนำเสนอแก่นสาระของทฤษฎีของทอแรนซ์ให้นักเรียนฟัง โดยมีสื่อในดิจิทัลที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีทอแรนซ์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในอาซีพิอิสระ

ขั้น 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำกระดานสรุปสาระความรู้ในประเด็นต่อไปนี้

- ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพอิสระที่ตนเองเข้าใจ
- สาระของทฤษฎีของทอเรนซ์
- นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างไร

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.2 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปและแสดงความคิดเห็นสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรม
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านอาชีพ

กิจกรรมที่ 2

ชื่อกิจกรรม คิดคล่องอย่างว่องไว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อเปรียบเทียบข้อดีและข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระที่ตนเองสนใจ
2. เพื่อฝึกกระบวนการคิดคล่องให้มีความรู้ความเข้าใจและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่าง

หลากหลาย

แนวคิด

กิจกรรมเพื่อเป็นการช่วยให้เด็กถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสร้างความคิดที่หลากหลาย ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับอาชีพอิสระ กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้การคิดคล่องและเชื่อมโยงไปสู่ความคิดสร้างสรรค์

การศึกษาในการจัดกิจกรรม Fluency คิดคล่องอย่างว่องไว เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจมีความคิดที่หลากหลาย ผ่านกิจกรรมไต่ถามในด้านอาชีพอิสระ ใน “หัวข้อ ข้อดี และข้อจำกัดในอาชีพอิสระที่สนใจ ”

สื่อประกอบกิจกรรม

- สื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับอาชีพอิสระ
- ใบงาน “สรุปสาระเกี่ยวกับอาชีพอิสระ

กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1.1. ผู้วิจัยพูดคุยกับนักเรียนถึงอาชีพอิสระที่นักเรียนสนใจ และลองให้นักเรียนแยกความแตกต่างของอาชีพอิสระ ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรเมื่อนำมาเปรียบเทียบกัน

1.2. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่ม จับฉลาก จับคู่ไต่ถามในด้านอาชีพอิสระ ใน “หัวข้อ ข้อดีและข้อจำกัดในอาชีพอิสระที่สนใจ ”

1.3. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกอาชีพอิสระที่นักเรียนสนใจ

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

2.1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาข้อดีและข้อจำกัดของอาชีพที่กลุ่มตนเองเลือก และอาชีพอิสระของกลุ่มอื่น

2.2. ผู้วิจัยให้นักเรียนนำข้อมูลที่ได้ศึกษาวิเคราะห์หาความแตกต่างซึ่งให้หาข้อดีและข้อจำกัดของอาชีพอิสระของกลุ่มตนเอง

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1. ผู้วิจัยจัดเวทีได้ว่าที่ ใน “หัวข้อ ข้อดีและข้อจำกัดในอาชีพอิสระที่สนใจ ” โดยให้แต่ละกลุ่มมานำเสนอข้อดีข้อในอาชีพอิสระของกลุ่มตนเอง และเสนอข้อจำกัดในอาชีพอิสระของฝ่ายตรงข้าม ว่าเป็นอย่างไรบ้าง

3.2. ผู้วิจัยสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพอิสระ ที่ผู้ได้ว่าที่เสนอมา ว่ามีความแตกต่างกันและมีเนื้อหาสาระอย่างไรบ้าง

3.3. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนสรุปเนื้อหาของอาชีพอิสระที่นักเรียนสนใจลงใบงาน
- เนื้อหาสาระ ข้อดีและข้อจำกัด การนำไปใช้ ได้อย่างไร

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1. ผู้วิจัยกับนักเรียนร่วมกันสรุป และรวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับด้านอาชีพอิสระเพื่อสามารถนำไปใช้ในอาชีพอิสระได้จริง

การวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมในการทำกิจกรรมประเมินโดยสังเกต
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น

ใบงาน
“สรุปเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอาชีพอิสระ”

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

1. ชื่อ.....	นามสกุล.....	ชั้น.....	เลขที่.....
2. ชื่อ.....	นามสกุล.....	ชั้น.....	เลขที่.....
3. ชื่อ.....	นามสกุล.....	ชั้น.....	เลขที่.....
4. ชื่อ.....	นามสกุล.....	ชั้น.....	เลขที่.....
5. ชื่อ.....	นามสกุล.....	ชั้น.....	เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนสาระการเรียนรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมต่อไปนี้ “หัวข้อข้อดีและข้อจำกัดในอาชีพอิสระที่สนใจ ” โดยเลือกอาชีพอิสระที่ตนเองสนใจมา 1 อาชีพ

อาชีพ.....

สาระการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อดี

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อจำกัด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 3

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อกิจกรรม ชีตเขียนอย่างคล่องแคล่ว

เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อเชื่อมโยงความคิดที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระได้อย่างหลากหลาย
2. เพื่อแสดงความรู้สึกที่มีต่ออาชีพอิสระและสร้างสรรค์ออกมาเป็นภาพเขียน

แนวคิด

กิจกรรม “ชีตเขียนอย่างคล่องแคล่ว” เป็นกิจกรรมช่วยให้เด็กถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์ สร้างความคิดที่หลากหลายในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับอาชีพอิสระ กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้การคิดคล่อง และเชื่อมโยงไปสู่ความคิดสร้างสรรค์

ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจมีความคิดที่หลากหลาย ผ่านกิจกรรม การแสวงหาข้อมูลอาชีพ เช่น การศึกษารูปแบบบุคคลต้นแบบทางอาชีพอิสระทางเอกสาร สื่อวีดิทัศน์ ฯลฯ และศึกษาเกี่ยวกับ “อาชีพอิสระนอกกระแส” นำเสนอเรื่องราวของอาชีพที่น่าสนใจ แต่ไม่ได้อยู่ในกระแสหลักของสังคม พาไปทำความรู้จักแบบเจาะลึก ติดตามเรียนรู้การทำงานกระบวนการคิดในแต่ละอาชีพและให้นักเรียนสามารถถ่ายทอดออกมาผ่านภาพเขียนเป็นการจุดประกายแนวทางการเลือกอาชีพให้สำหรับนักเรียนและแสดงออกมาอย่างอิสระ

สื่อประกอบกิจกรรม

- สื่อวีดิทัศน์
- ใบงาน “การสร้างอาชีพอิสระ”
- สื่อ PowerPoint เกี่ยวกับอาชีพอิสระนอกกระแส

กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1.1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับอาชีพอิสระที่ชอบและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพอิสระว่าเป็นอย่างไรบ้าง

1.2. ผู้วิจัยบรรยายเรื่อง “อาชีพนอกกระแส” นำเสนอเรื่องราวของอาชีพที่น่าสนใจ แต่ไม่ได้อยู่ในกระแสหลักของสังคม เพื่อให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจและมีความคิดที่หลากหลายเกี่ยวกับอาชีพอิสระ

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

2.1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษา “อาชีพอิสระนอกกระแส” นำเสนอเรื่องราวของอาชีพอิสระนอกกระแสที่แต่ละกลุ่มสนใจแล้วเลือกมาศึกษา

2.2. ผู้วิจัยแจกใบงานให้กับนักเรียนแต่ละกลุ่มและให้นักเรียนอธิบายความคิดที่เกี่ยวกับอาชีพอิสระนอกกระแสกลุ่มละ 1 อาชีพ และวาดภาพอธิบายขั้นตอนการสร้างอาชีพที่ตนเองเลือกมา

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์เรื่องอาชีพนอกกระแส นำเสนออาชีพอิสระที่เลือกหน้าชั้นเรียน ประเด็นต่อไปนี้

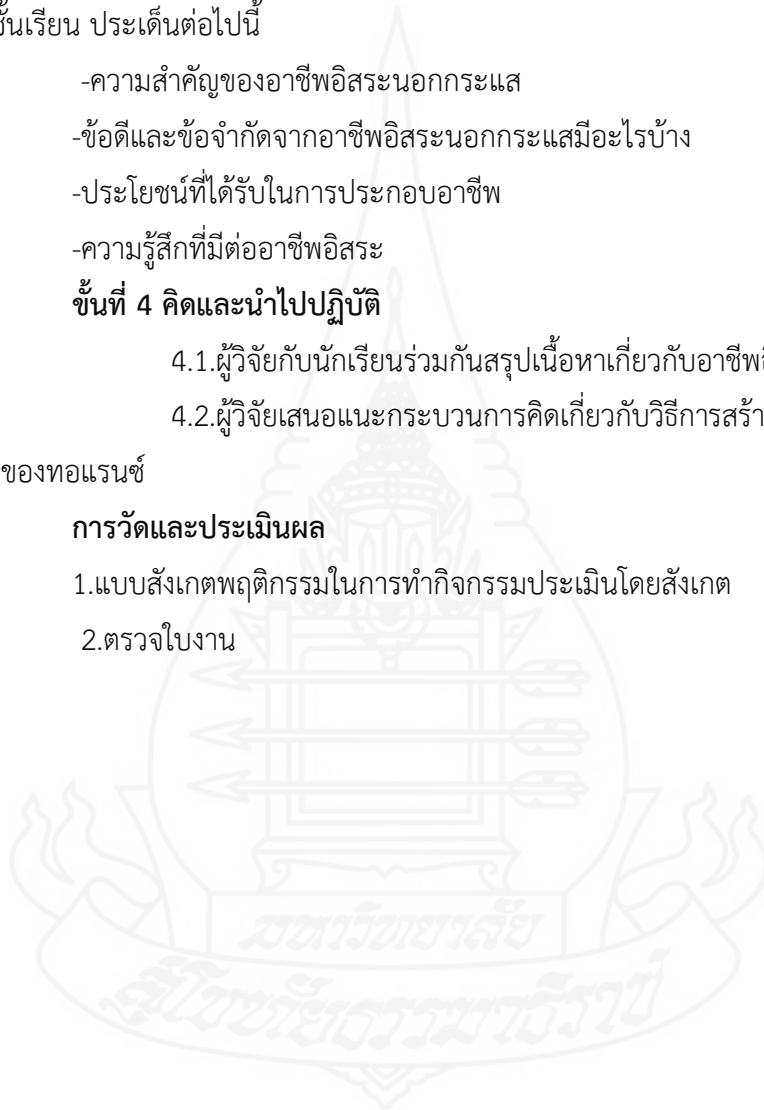
- ความสำคัญของอาชีพอิสระนอกกระแส
- ข้อดีและข้อจำกัดจากอาชีพอิสระนอกกระแสมีอะไรบ้าง
- ประโยชน์ที่ได้รับในการประกอบอาชีพ
- ความรู้สึกที่มีต่ออาชีพอิสระ

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1. ผู้วิจัยกับนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพอิสระนอกกระแส
 4.2. ผู้วิจัยเสนอแนะกระบวนการคิดเกี่ยวกับวิธีการสร้างอาชีพอิสระโดยยึดตามทฤษฎีของทอแรนซ์

การวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมในการทำกิจกรรมประเมินโดยสังเกต
2. ตรวจใบงาน

ใบงาน
 “การสร้างอาชีพอิสระนอกกระแส”
 รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

1. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
 2. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
 3. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
 4. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
 5. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกอาชีพอิสระนอกกระแส กลุ่มละ 1 อาชีพ แล้วเขียนอธิบายความคิด ที่เกี่ยวข้องและวาดภาพประกอบกับอาชีพอิสระที่เลือกมาตามหัวข้อที่กำหนดให้

อาชีพ.....

1.ความสำคัญของอาชีพ

.....

2.วัตถุประสงค์ในการสร้างอาชีพ

.....

.....

.....

3.วิธีดำเนินการ

.....

.....

.....

.....

.....

4.ประโยชน์ที่ได้รับในการประกอบอาชีพ

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 4

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อกิจกรรม สร้างมุมมองกลับ ปรับมุมมอง

เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อการสรุปปัญหา วิเคราะห์ปัญหาในหลายมุมมองและแนวความคิดที่แปลกใหม่ที่เกี่ยวกับอาชีพอิสระผ่านบทความ เรื่อง “10 ไอเดียธุรกิจแปลกใหม่ (แต่) ทำเงินได้จริง”

แนวคิด

กิจกรรมเพื่อช่วยลดกรอบความคิดจากสิ่งเดิมให้กลายเป็นสิ่งใหม่ได้อย่างหลากหลาย และเปลี่ยนมุมมอง คำนึกถึงที่มาและสร้างวิธีเข้าถึงปัญหาที่หลากหลาย มีการสรุปปัญหา และวิเคราะห์ปัญหาในหลายมุมมองที่เกี่ยวกับอาชีพอิสระ กิจกรรมสร้างมุมมองกลับ ปรับมุมมอง โดยเน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ บทความ เรื่อง “10 ไอเดียธุรกิจแปลกใหม่ (แต่) ทำเงินได้จริง” ถึงแนวความคิดที่แปลกใหม่และสามารถไปประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพอิสระได้โดยเน้นกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์

สื่อประกอบกิจกรรม

- สื่อวีดิทัศน์ “อาชีพนอกกรอบ”
- สื่อ PowerPoint เกี่ยวกับความคิดและการเปลี่ยนมุมมอง
- บทความ เรื่อง “10 ไอเดียธุรกิจแปลกใหม่ (แต่) ทำเงินได้จริง”
- ใบงาน “สรุปบทความ”

กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

- 1.1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนว่าชอบอ่านหนังสือหรือดูสื่อโฆษณาที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอะไรบ้าง และได้แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับสื่อที่ดูอย่างไร
- 1.2. ผู้วิจัยบรรยายถึงแนวความคิดหลายมุมมองผ่านสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง “อาชีพนอกกรอบ” ว่ามีความแตกต่างกับอาชีพทั่วไปอย่างไร

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

- 2.1. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มให้กับนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน และแต่ละกลุ่มกำหนดหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม หัวหน้ากลุ่ม สมาชิกและผู้รายงาน
- 2.2. ผู้วิจัยแจกบทความ เรื่อง “10 ไอเดียธุรกิจแปลกใหม่ (แต่) ทำเงินได้จริง” ให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด ให้นักเรียนอ่านและวิเคราะห์ บทความ

2.3. ผู้วิจัยแจกใบงานให้แก่แต่ละกลุ่ม สรุปบทความลงใบงานและสร้างแนวความคิดที่สามารถนำไปใช้กับอาชีพทั่วไปได้สรุปลงใบงานและสร้างแนวความคิดที่สามารถนำไปใช้กับอาชีพทั่วไปได้

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละนำเสนอถึงบทความ เรื่อง “10 ไอเดียธุรกิจแปลกใหม่ (แต่) ทำเงินได้จริง”

3.2. ผู้วิจัยสุ่มนักเรียนให้แสดงความคิดเห็นต่อบทความ เรื่อง “10 ไอเดียธุรกิจแปลกใหม่ (แต่) ทำเงินได้จริง” โดยสรุปประเด็นดังนี้

-สรุปปัญหา

-วิเคราะห์ปัญหาในหลายมุมมอง

-แนวความคิดที่แปลกใหม่ที่เกี่ยวกับอาชีพอิสระ

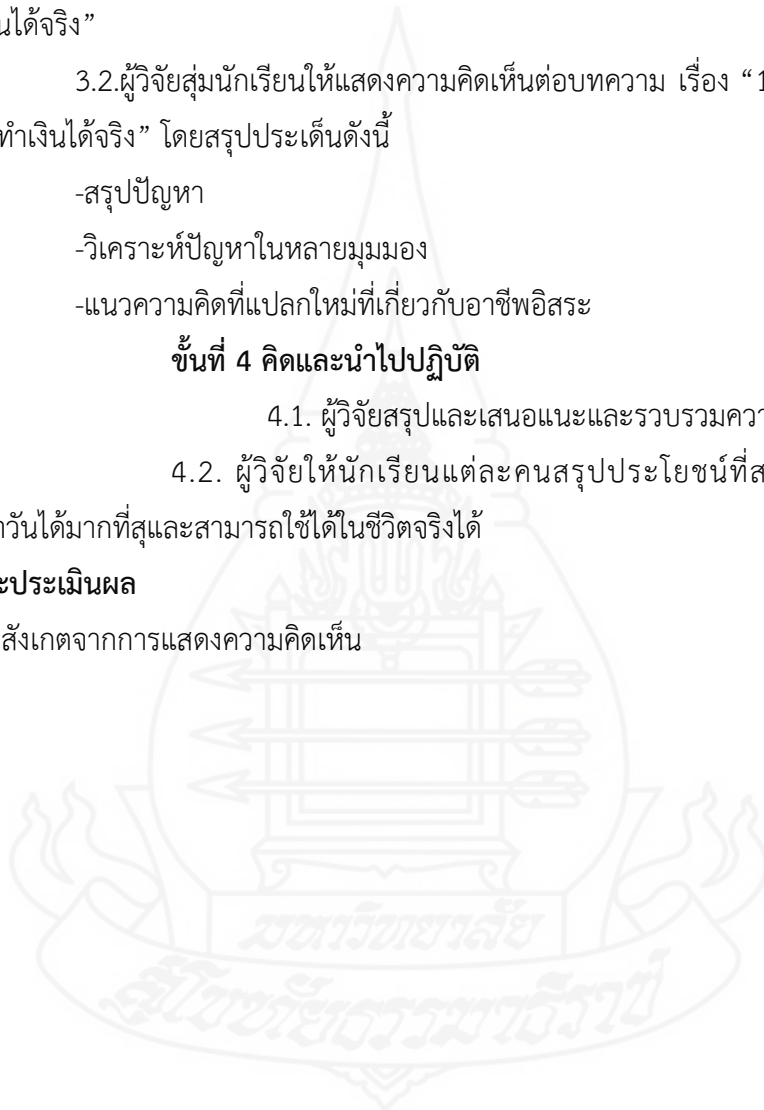
ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1. ผู้วิจัยสรุปและเสนอแนะและรวบรวมความคิดจากกิจกรรม

4.2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนสรุปประโยชน์ที่สามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้มากที่สุดและสามารถใช้ได้ในชีวิตจริงได้

การวัดและประเมินผล

1.สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น

บทความ 10 ไอเดียธุรกิจแปลกใหม่ (แต่) ทำเงินได้จริง

ธุรกิจเป็นจำนวนมากในปัจจุบันเกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการ ที่จับเอาทักษะแนวความรู้บวกกับการคิดค้นของตนเองนำมาประยุกต์สร้างเป็นธุรกิจขึ้น แต่การสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านสินค้าหรือบริการผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง นั่นก็คือ ทุกคนต่างคิดว่าไอเดียของตนเองเหมาะแก่การทำธุรกิจไปเสียทุกเรื่อง ซึ่งในความเป็นจริงแล้วธุรกิจที่แปลกใหม่ไม่ใช่ตัวที่การันตีความสำเร็จของธุรกิจได้เสมอไป ถ้าไอเดียนั้นไม่ตอบสนองความต้องการลูกค้า

แนวคิดที่จะใช้ไอเดียร่วมกับธุรกิจไปด้วยก็ควรจะมี รวบรวมไอเดียทั้งหมดเอาไว้ และลองคัดเลือกไอเดียที่ดีที่สุดของตัวเองออกมา โดยจะต้องมีแนวคิดองค์ประกอบต่างๆ ด้าน เช่น ความใหม่แปลก กลุ่มลูกค้า คู่แข่งทางการตลาด เป็นต้น แล้วลองดูไอเดียที่เลือกมาว่าตอบโจทย์ทางธุรกิจหรือไม่ แต่อย่างไรก็ดีการที่จะเกิดไอเดียบรรเจิดได้ต้องมาจากการที่เราเป็นคนใฝ่รู้ รับสิ่งใหม่ๆ เข้ามาเสมอ เพื่อรวบรวมข้อมูลและพริกแพรงความต่างให้เกิดขึ้น และลงมือสร้างสรรค์ไอเดียนั้นขึ้นมา

ในวาระฉบับพิเศษก้าวสู่ปีที่ 10 ของนิตยสาร "SMEs ชี้อ່องรวย" แคมป์เป็นฉบับที่ 109 พอดิบพอดีเพื่อให้สอดคล้องกับ 10 ขวบปี จึงขอนำเสนอ "10 ไอเดียธุรกิจ" รวบรวมเอาไอเดียธุรกิจทำเงินได้จริงจากต่างประเทศ แต่ละธุรกิจบอกเลยว่าแปลก บางอาชีพที่แน่นอนว่าในประเทศไทยไม่สามารถทำได้ แต่ต่างประเทศสามารถสร้างรายได้เป็นกอบเป็นกำ เป็นแนวคิดทางไอเดียที่คาดว่าจะมีประโยชน์ต่อผู้อ่าน อย่างน้อยก็เพื่อสร้างความบันเทิงให้กับผู้อ่านว่า "ธุรกิจแบบนี้ก็มีอยู่ในโลกด้วย"

1. Zip car บริการเช่ารถผ่านมือถือ

ไอเดียแรกขอแนะนำไอเดียธุรกิจจากต่างประเทศที่ใช้นวัตกรรมเข้ามาช่วยเพิ่มช่องทาง และโอกาสทางธุรกิจ "ธุรกิจให้เช่ารถ" เกิดขึ้นแทบจะทุกประเทศเลยก็ว่าได้ แต่ Zip car หรือ บริษัท Zip car จำกัด ได้บริหารจัดการรถให้แก่สมาชิกทั้งในสหรัฐอเมริกา แคนาดา และลอนดอน ซึ่งมีทั้งลูกค้ารายบุคคลและภาคธุรกิจ ความโดดเด่นของ Zip car อยู่ที่รถที่ให้เขานั้นมีกระจายอยู่ทั่วไป สามารถจองรถเพื่อจะใช้ในพื้นที่ที่ต้องการได้ทันที ซึ่งสามารถเลือกใช้บริการเป็นรายชั่วโมงหรือรายวันก็ได้ การเติมน้ำมันภายในรถจะมีบัตรสำหรับเติมน้ำมันที่ไหนก็ได้ ในส่วนนี้ไม่มีค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

สมาชิกสามารถจองใช้รถผ่านเว็บไซต์ หรือมือถือสมาร์โฟนผ่านแอปพลิเคชันของ Zip car ซึ่งจะใช้อพนี้เป็นริโมทเพื่อปลดล็อกประตูรถที่จองเอาไว้ อีกทั้งยังสามารถเช็คจำนวนรถในพื้นที่ต่างๆ ที่ให้บริการว่าตรงไหนใกล้และสะดวกที่สุด แต่ทั้งนี้ผู้เช่าจะต้องเป็นสมาชิกของ Zip car ก่อน ในส่วนของผู้ที่ไม่ได้ใช้สมาร์โฟนหากเป็นสมาชิกของ Zip car แล้วจะได้รับ Zipcard ไว้ใช้ ซึ่งข้อมูลของสมาชิกจะถูกส่งแบบไร้สายไปยังระบบคอมพิวเตอร์ในรถ เพื่อควบคุมการเปิดรถสำหรับผู้จอง โดยลูกค้าต้องนำ Zipcard ไปสัมผัสที่เครื่องอ่านบนตัวรถ

การสมัครสมาชิกก็ง่ายๆ สมัครผ่านทางมือถือหรือเว็บไซต์ จะเสียค่าสมาชิก 50 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี (1,500 บาท) อัตราค่าบริการจะหลากหลายขึ้นอยู่กับพื้นที่ รุ่นรถที่ใช้ และเวลาที่ใช้ ซึ่งโดยเฉลี่ยค่าเช่าจะอยู่ที่ประมาณ 11.25 ดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 338 บาท)ต่อชั่วโมง หรือ 60 ดอลลาร์ต่อวัน (1,800 บาท) ปัจจุบัน Zip car มีสมาชิกประมาณ 325,000 ราย มีรายได้ต่อปี 130 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีการเติบโต 30% ต่อปี ซึ่งจะมีลูกค้าทั้งบุคคลทั่วไปและกลุ่มบริษัท นี่ก็เป็นอีกหนึ่งไอเดียธุรกิจที่ใช้นวัตกรรมเข้ามาช่วยให้ธุรกิจประสบความสำเร็จเพิ่มขึ้น และยังสะดวกสบายกับผู้ใช้บริการอีกด้วย

2.ธุรกิจเก็บขี้หมา มูล (มี) ค่าหมื่นล้าน

ใครจะเชื่อว่าอุจจาระหรือเรียกกันหยาบๆ ว่า ขี้ จะสามารถทำเงินได้เป็นกอบเป็นกำ ซึ่งทำกันเป็นธุรกิจกันอย่างจริงจัง อุจจาระในที่นี้หมายถึงอุจจาระสุนัข (ขออนุญาตเรียกว่า "ขี้สุนัข" เพื่ออรรถรสในการอ่าน) แน่นนอนหลายคนมีข้อสงสัยว่าขี้สุนัขจะสามารถทำเงินได้อย่างไร ในประเทศสหรัฐอเมริกา ถือว่าเป็นประเทศเสรีแต่ก็มีกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดในเรื่องของความสะอาด คนที่เลี้ยงสุนัขและพาสุนัขออกไปวิ่งเล่นนอกบ้าน หรือตามสวนสาธารณะที่ต่างๆ เจ้าสุนัขก็จะขับถ่ายอุจจาระออกมา ซึ่งถ้าเกิดว่าเจ้าของสุนัขไม่ยอมเก็บกวาดจะต้องถูกปรับเสียเงินหลายทีเดียว

เหตุนี้จึงจุดประกายไอเดียให้กับ จาคอบ และ ซูซาน คาเนียลโล คู่สามีภรรยาในรัฐอูชิงตันดีซี และเป็นครอบครัวที่รักสุนัขมาก พวกเขาเกิดไอเดียธุรกิจ "เก็บขี้สุนัข" โดยตั้งชื่อบริษัท Doody Calls จำกัด ซึ่งบริการดังกล่าวคือการตามเก็บขี้สุนัขที่ลูกค้าโทรมาสั่งตามสถานที่ต่างๆ โดยมีค่าบริการอยู่เริ่มต้นที่ครั้งละ 12 เหรียญสหรัฐ หรือประมาณ 360 บาท ค่าบริการจะเพิ่มขึ้นตามจำนวนก้อนขี้และจำนวนของสุนัข และยังมีบริการให้บริการทำความสะอาดขี้สุนัขตามบ้านอีกด้วย มีทั้งแบบรายสัปดาห์ และรายเดือน

ไม่เชื่อก็ต้องเชื่อว่าธุรกิจนี้สามารถทำเงินได้ปีละ 1,000 ล้านบาทหรือประมาณ 30,000 ล้านบาท ต่อปี แถมยังเป็นธุรกิจแฟรนไชส์ ซึ่งขยายแฟรนไชส์ได้จำนวนไม่น้อยเลยทีเดียว ใครจะไปคิดว่าแค่ (ขี้) สามารถทำเงินในอเมริกาได้มากมายขนาดนี้ ราคาค่าบริการเชื่อว่าจะถูก แต่ยังมีคนใช้บริการเป็นจำนวนมาก ถ้าเกิดธุรกิจนี้สามารถเติบโตในประเทศไทยได้จะต้องสร้างรายได้มากเป็นหลายเท่าอย่างแน่นอน เพราะเวลาเดินไปไหนต่อไหนก็เจอแต่ (ขี้) ยิ่งตามวัดต่างๆ ยกขานนี้กันแทบไม่ทันกันเลยทีเดียว

3."ฉากฆาตกรรม" รับจ้างทำความสะอาด

นี่ก็เป็นอีกหนึ่งไอเดียธุรกิจจากต่างประเทศที่ยังไม่มีในประเทศไทย หรืออาจจะมีบ้างเพราะความจำเป็น ธุรกิจนี้น้อยคนนักที่อยากจะทำ เพราะหลายๆ คนอาจจะรับกับกลิ่นคาว คราบสกปรก หรือความสยดสยองกันไม่ไหว ธุรกิจนี้เป็นธุรกิจรับจ้างทำความสะอาด แต่ไม่ใช่การทำมาสะอาดบ้าน ทำความสะอาดรถ หรือทำความสะอาดทั่วไป แต่เป็นการทำความสะอาด "เหตุการณ์ฆาตกรรม" คราบเลือด คราบอสุจิ หรืออะไรก็ได้แต่ที่เกิดจากการฆาตกรรม หรืออุบัติเหตุต่างๆ

บริการนี้มีชื่อว่า "Murder Scene Cleaner" หรือแปลกันง่ายๆ ตรงตัว (Murder) แปลว่า ฆาตกรรม (Scene) แปลว่า ฉาก (Cleaner) แปลว่า คนทำความสะอาด รวมกันแปลว่า "คนทำความสะอาดฉากฆาตกรรม" ของบริษัท Advanced Bio-Treatment จำกัด แค่เห็นชื่อบริการก็ไม่มีใครอยากจะทำงานนี้อยู่แล้ว แต่ที่ต่างประเทศธุรกิจนี้เป็นธุรกิจที่สร้างรายได้ไม่น้อยเลยทีเดียว การรับจ้างแต่ละครั้งนั้นจะมีทีมงานผู้เชี่ยวชาญ และอุปกรณ์หรือน้ำยาทำความสะอาดที่ตรงตามความสกปรกประเภทต่างๆ

โดยหลังจากที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเก็บพินิจหลักฐานเป็นที่เรียบร้อยแล้ว (อย่างที่เห็นกันตามในหนังหรือละครทั่วไป) Advanced Bio-Treatment ก็จะจัดส่งคนไปทำความสะอาดให้เรียบร้อย ลองคิดว่าหากเกิดเหตุฆาตกรรมหรือฆ่าตัวตายในโรงแรม แม่บ้านทำความสะอาดคงไม่กล้าเข้าไปทำอย่างแน่นอน Advanced Bio-Treatment เปิดให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง ทั้ง 7 วัน เกิดมีเหตุด่วนเหตุร้ายสามารถติดต่อทางบริษัทได้ทันที แต่ไม่ใช่โทรไปแจ้งเหตุฉุกเฉินกันนะ เพราะเขาจ้างทำความสะอาดอย่างเดียว

4.หนุ่มหัวใส ขายพื้นที่ AD บนเสื้อยืด

ถ้าไม่นับดาราสอสิ่วดแล้ว ชายหนุ่ม (บ้านๆ) จากรัฐฟลอริดาคนนี้ถือเป็นคนแรกที่สวมเสื้อยืดแล้วได้เงินล้านจากค่าโฆษณา คงสงสัยกันอยู่สิว่าโฆษณาบนเสื้อยืดของชายหนุ่มชาวมะกันรายนี้เขาทำกันอย่างไร แน่นอนเขาไม่ใช่พนักงานขายที่มาขาย AD โฆษณาธรรมดาในนิตยสาร หรือทีวี อย่างแน่นอน Jason Sadler อดีตผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาด ความสามารถมีแต่ต้นตงงาน (หรือเพราะโชคชะตาพารวย) เขาจึงเกิดไอเดียคิดหารายได้โดยการขายพื้นที่โฆษณาที่ไม่เหมือนใคร

บริษัทของเขามีชื่อว่า iwearyourshirt.com ซึ่งการทำโฆษณาของเขาจะเป็นการใส่เสื้อยืดตลอดทั้งวัน ถ่ายภาพ แล้วก็เขียนบล็อกเกี่ยวกับภาพเหล่านั้น จากนั้นก็นำภาพขึ้นไปวางไว้บนเว็บไซต์ Twitter, Facebook และ Youtube วิธีการคิดราคาค่าโฆษณาของเขาจะคิดเพิ่มเป็นรายวัน เช่น ในวันที่ 1 มกราคม คิดราคา 1 ดอลลาร์สหรัฐ ถ้าลูกค้าซื้อพื้นที่ไปเรื่อยๆ จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม ก็จะเป็นเงิน 365 ดอลลาร์สหรัฐ ถึงแม้ว่าอัตราค่าโฆษณาจะฟังดูไม่มากนัก แต่เมื่อรวมกันแล้วทั้งปี ก็จะมีมากถึง 66,795 ดอลลาร์สหรัฐ หรือราว 2,200,000 บาท ซึ่งเขาก็หาลูกค้าที่ลงโฆษณาได้ทั้งปีเสียด้วย

อีกทั้งยังขายสปอนเซอร์รายเดือนได้อีก 1,500 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นการเพิ่มรายได้ให้เขาถึง 18,000 ดอลลาร์ หรือราว 540,000 บาทต่อเดือน ความสามารถของโฆษณาผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์เช่นนี้ทำให้มีคนให้ความสนใจและเข้ามาชมเว็บไซต์ของเขามากถึง 300,000 คน และจะมีคนราว 18,000 คนชมวิดีโอของเขา ซึ่งปัจจุบันธุรกิจของ Jason Sadler ไปได้สวย และเขากำลังวางแผนขยายบริการให้กว้างขึ้นโดยการจ้างให้มีอีกคนหนึ่งซึ่งอยู่ทางภาคตะวันตกของสหรัฐ มาช่วยสวมเสื้อยืดโฆษณาด้วย และเขาก็จะขึ้นราคาค่าโฆษณาอีกเท่าตัว

5.บริษัท ทำลายข้าวของ (ไม่จำกัด)

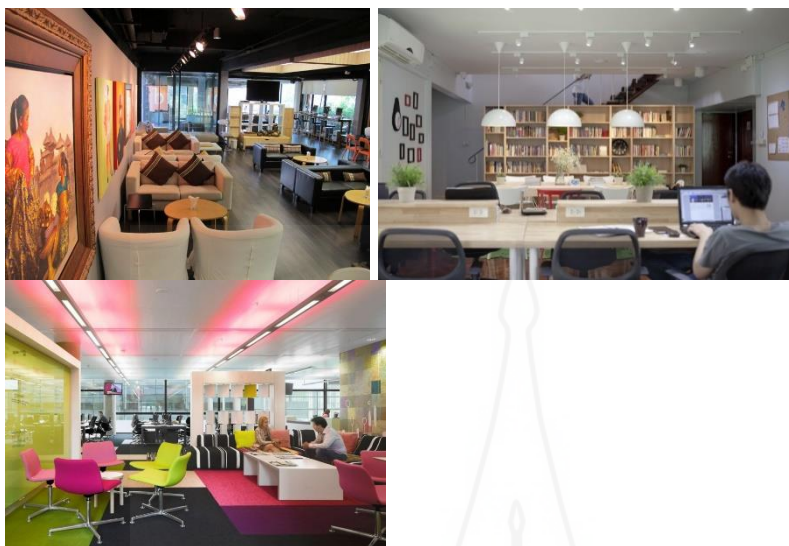

ธุรกิจนี้เหมาะสำหรับลูกค้าที่ชอบระบายอารมณ์ หรือชอบใช้ความรุนแรงเป็นอย่างมาก บางครั้งการระบายอารมณ์ก็ต้องใช้เรื่องของความรุนแรงเสมอไป คิดซะว่าเป็นการผ่อนคลายเล็กๆ น้อยๆ ก็แล้วกัน ซึ่งธุรกิจนี้มีเปิดขึ้นจริงแล้วในดินแดนแห่งเสรีภาพ นักธุรกิจชาวอเมริกา เปิดโอกาสให้ลูกค้ากระเป๋านักเข้ามาทำลายข้าวของที่ตนเองต้องการ โดยสามารถเลือกใช้อุปกรณ์ต่างๆ ได้ตามใจชอบ แต่จะเปิดให้บริการเฉพาะสมาชิกเท่านั้น

ถึงแม้ว่าบริการคล้ายเคียดด้วยการทำลายข้าวของจะไม่ใช่วิธีใหม่ แต่บริษัทเปิดใหม่อย่าง "ดีสตรัคชั่น คอมพะนิ" ที่รัฐนิวเจอร์ซีย์ นับเป็นบริษัทแรกๆ ที่เปิดให้บริการลักษณะดังกล่าว อย่างเป็นทางการโดยมีเมนูสิ่งของชนิดต่างๆ ให้เลือกทำลายได้ตามความต้องการ (และตามกำลังทรัพย์) ข้าวของที่บริษัทเตรียมไว้ให้ลูกค้าเลือกทำลายนั้นมีตั้งแต่ ขวดแก้ว ถ้วยชาม เครื่องลายคราม เฟอร์นิเจอร์ ทีวี กีตาร์ คอมพิวเตอร์ เครื่องใช้สำนักงานรถจักรยานยนต์ ฯลฯ ในราคาเริ่มต้นที่ \$10 (ราว 300 บาท) สำหรับงานธรรมดา นอกเหนือจากนี้ยังมี ไอแพด รถยนต์ และแกรนด์เปียโน เป็นต้น

ด้านอาวุธที่ใช้ในการทำลายล้าง ก็มีให้เลือกหลายรายการด้วยกัน เช่น ไม้เบสบอล ไม้กอล์ฟ ขวาน ค้อนปอนด์ ค้อนทุบหิน ดาบชนิดต่างๆ และเลื่อยลูกโซ่ เป็นต้น ผู้สนใจใช้บริการจะต้องเสียค่าสมัครสมาชิกเป็นรายปี และต้องจ่ายเงินค่าสิ่งของที่ต้องการทำลายทุกครั้ง ส่วนบริษัท จะจัดเตรียมสถานที่ลับ บนชั้นดาดฟ้าพร้อมชุด และอุปกรณ์ป้องกันอันตราย รวมทั้งบันทึกภาพขณะลูกค้าที่กำลังทำลายข้าวของอย่างเมามัน และคอยเก็บกวาดเศษซากให้อีกด้วย ใครสนใจอยากระบายอารมณ์หรือจะลองมาใช้บริการ แต่จำไว้ทุกความเสียหายมีราคาแพง

6."คอฟฟิศ" ออฟฟิศนอกสถานที่

ไอเดียนี้อาจเกิดขึ้นที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นที่รู้ๆ กันว่าประเทศญี่ปุ่นนั้นมีมนุษย์ออฟฟิศสูงติดอันดับที่เดียว ด้วยความเข้าใจถึงคนทำงาน เอเจนซีด้านอุปกรณ์โทรศัพท์มือถือเคลื่อนที่จึงร่วมมือกับร้านอาหารต่างๆ จัดหาที่เสียบปลั๊กสำหรับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สัญญาณอินเทอร์เน็ตและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อตอบโจทย์เอาใจคนทำงาน เพราะการทำงานนอกสถานที่อาจช่วยสร้างแรงบันดาลใจใหม่ๆ ให้กับคนทำงาน และอาจส่งผลถึงประสิทธิภาพของงานให้ดีขึ้นอีกด้วยซึ่งสถานที่นี้เรียกว่า "คอฟฟิศ"

ร้านอาหาร Renoir ในย่านชินจูกุ ถือเป็นหนึ่งในสถานที่กำลังได้รับความนิยมในหมู่คนทำงานชาวญี่ปุ่นที่ไม่ได้ประจำในออฟฟิศ ทางร้านได้จัดให้มีที่เสียบอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ราว 20 จุดให้กับพนักงานบริษัทที่ต้องการใช้คอมพิวเตอร์ทำงาน เจ้าของร้านยังจัดเตรียมอุปกรณ์แบบเดียวกันในสาขาโตเกียว ไซตามะ และคานากาวา เพื่อเอาใจลูกค้าที่เป็นคนทำงานที่สามารถทำงานนอกสถานที่ได้ รวมถึงแม่บ้าน และนักเรียนที่กลายเป็นขาประจำ ซึ่งเป็นที่นิยมกันมากโลกตะวันตกก็มีสถานที่แบบนี้อยู่มากมาย บางแห่งเปิดพื้นที่ให้เช่าทำออฟฟิศชั่วคราวเพื่อเจรจาธุรกิจกันเลย

ในประเทศไทยอาจจะมีร้านที่เป็นรูปแบบนี้อยู่บ้างแต่ยังไม่ชัดเจนนัก ส่วนใหญ่เป็นการเข้าไปแอบเนียนนั่งนาน ทำงานไปพร้อมกับการสั่งกาแฟ ที่เห็นๆ ก็จะเป็นตามร้านคาเฟ่ที่ให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งก็ได้รับความนิยมในระดับหนึ่ง แต่ถ้ามีย คอฟฟิศ ที่เปิดอย่างเต็มรูปแบบจะต้องได้รับความนิยมจากคนที่ชอบทำงานนอกสถานที่อย่างแน่นอน และยิ่งถือว่าเป็นการเพิ่มลูกค้า เพิ่มยอดขายให้กับทางร้านไปในตัวอีกด้วย

7. ข้าวสารญี่ปุ่น บรรจุกระป๋อง

อีกหนึ่งจุดขายที่ใส่อิเดียบลงไปในสินค้าจากประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นที่รู้กันว่าประเทศนี้เป็นเจ้าในเรื่องแพ็คเกจจิ้ง ที่มาพร้อมด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ สร้างสรรค์สินค้ารูปโฉมสวยงามและใช้งานได้จริง ในด้านของอาหารการกินก็ขึ้นชื่อเช่นเดียวกันที่เด่นๆ ก็คือ ปลาดิบ อาหารทะเล ที่มีความสดจนหลายๆ คนต้องบินลัดฟ้าไปชิมกันถึงที่เลยก็เลย ถ้านึกถึงอาหารที่บรรจุกระป๋องอะไรบ้างที่สามารถนำมาบรรจุกระป๋องขายได้ คงจะมีเยอะแยะมากมาย 108 อย่าง แต่ที่ประเทศญี่ปุ่น ได้นำข้าวสารมาบรรจุกระป๋องขาย

ข้าวสารญี่ปุ่นเมื่อหุงแล้วมีความอร่อย จึงมีพ่อค้าหัวใส้นำเอาข้าวสารมาบรรจุกระป๋องขาย อีกทั้งยังเลือกข้าวสารคุณภาพดีจากเกาะคิวชูแถบยังเป็นข้าวใหม่ การที่ใช้ข้าวใหม่นั้น เพราะยังไม่มีแมลงมอดมาเกาะกินข้าว ซึ่งการบรรจุกระป๋องสามารถเก็บความสดใหม่ได้ถึง 5 ปี และยังเลือกบรรจุกระป๋องที่มีความหนาตัน ถึงจะโดนแสงแดดก็ไม่ทำให้คุณภาพของข้าวลดลง โดนของแข็งที่ปักไม้บูบู้ตักน้ำก็ไม่จม พร้อมสำหรับพกพาไว้อาบน้ำดื่มกิน ข้าว 1 กระป๋องหนัก 300 กรัม ราคากระป๋องละ 525 เยน ประมาณ 170 บาท

ประเทศญี่ปุ่นยังนำเอาข้าวสารมาใส่กระป๋องขายได้ ประเทศไทยบ้านเรา ประเทศไทยก็น่าจะนำข้าวหอมมะลิมาใส่กระป๋องขายดูบ้าง เพราะบ้านเราขึ้นชื่อในเรื่องของสายพันธุ์ข้าวไทยที่มีความอร่อยไม่แพ้ชาติใด ซึ่งไอเดียบรรจุกระป๋องอาจจะเป็นการเพิ่มมูลค่าของสินค้าได้ อีกทั้งความสะดวกในด้านต่างๆ เช่น พกพาสะดวก นำไปทำบุญตามวัดก็ได้ หรือจนไปถึงส่งออกต่างประเทศอีกด้วย

8. ไอเดียเสื้อวินเทจเพื่อการกุศล

"Roots" แบรินด์เสื้อผ้าวินเทจ ได้คิดโปรเจกต์เฉพาะกิจโดยทีมงาน Shorashim องค์กรการกุศล เพื่อผู้ยากไร้จากอิสราเอล และทีมครีเอทีฟที่อยู่เบื้องหลังไอเดียเด็ดๆ คือ McCann Digital ซึ่งพวกเขาเหล่านี้ มีเป้าหมายให้ผู้คนทั่วไปเข้าถึงปัญหาของผู้ยากไร้ที่อดอยาก โดยการเชิญชวนคนรุ่นลุง ป้า มาบริจาคเสื้อผ้า เพราะเสื้อผ้าที่ได้บริจาคมานั้นจะมีความวินเทจอยู่ในตัวด้วยวัยของผู้บริจาคอยู่แล้ว ซึ่งตรงกับเทรนด์เสื้อผ้าในปัจจุบันที่กำลังได้รับความนิยมในหมู่วัยรุ่นทั่วโลกเป็นอย่างมาก

เมื่อได้รับเสื้อผ้าที่ คุณลุง คุณป้า บริจาคมาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ทีมงานก็จะคัดเลือกเสื้อผ้าเก่าๆ นั้นมาเปลี่ยนปัดฝุ่น ซ่อมแซม และแปะยี่ห้อใหม่ ติดป้ายราคา จากนั้นนำมาถ่ายภาพโปรโมทด้วยฝีมือช่างภาพมืออาชีพ เพื่อจัดออกมาเป็นคอลเล็กชั่นพิเศษ และขายผ่านหน้าเว็บไซต์ <http://hdpro.co.il/rootsfashion/> รวมถึงร้านค้าเสื้อผ้ามือสองก็รับเสื้อผ้าแบรนด์ Roots ไปขายด้วย ซึ่งเป็นเวลาไม่ถึง 1 สัปดาห์ เสื้อผ้าคอลเล็กชั่นแรกขายหมดทันที ซึ่งผู้ที่มาซื้อก็เป็นบรรดาวัยรุ่นที่หลงใหลในความวินเทจนั่นเอง

Roots ประสบความสำเร็จได้ด้วยต้นทุนการผลิตที่ต่ำ เพียงแค่มีไอเดีย แต่ทั้งหมดนี้รายได้ที่ Roots ได้รับเป้าหมายก็คือ ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ค่าใช้จ่ายต่างๆ ซึ่งถือได้ว่าเป็นแนวคิดที่ชาญฉลาด และมีประโยชน์ต่อสังคมอีกด้วย

9.สินค้าเพื่อสาวก "เมล่อน คิตตี้"

ผลไม้ญี่ปุ่นมีชื่อเสียงเรื่องความคิดสร้างสรรค์มาแต่ไหนแต่ไร ทั้งรูปทรงที่สามารถเสกสร้างได้
 ดั่งใจ อย่างเช่น แดงโมรูปทรงสี่เหลี่ยมที่เป็นเอกลักษณ์สามารถขนส่งจัดวางได้อย่างสะดวก แดงกว่าที่
 หั่นออกมาแล้วเป็นรูปหัวใจหรือรูปดาว หรือจะเป็นการสร้างสรรค์เปลือกผลไม้ ที่เห็นกันคุ้นตาก็คง
 เป็น แอปเปิ้ลที่มีตัวอักษรตามความหมายมงคลอยู่บนเปลือก แต่ที่จะมานำเสนออีกหนึ่งอย่างคือ เม
 ล่อน ลองนึกดูว่าเมล่อนสามารถใส่ไอเดียสร้างสรรค์ให้ออกมาเป็นรูปแบบใดได้บ้าง แต่ที่ญี่ปุ่นเขา
 สามารถทำให้เมล่อน กลายเป็น คิตตี้ ได้ที่เมืองฟูราโนะ จังหวัดฮอกไกโด ผลิต "ฟูราโนะคิตตี้เมล่อน"
 ซึ่งเขาสามารถทำให้ลายบนเปลือกของเมล่อนเป็นรูป Hello Kitty ได้ จำนวนการผลิตมีเพียงแค่ 300
 ลูก ลูกละ 4,980 เยน หรือคิดเป็นเงินไทยประมาณ 1,450 บาท การสั่งซื้อต้องผ่านทางเว็บไซต์เท่านั้น

โดยปกติแล้ว เมล่อนของเมืองฟูราโนะ ก็หวาน หอม อร่อยอยู่แล้ว ยิ่งมีการเพิ่มความน่ารักลง
 ไปด้วยรูป Hello Kitty เข้าไปอีก ต้องหน้าซื้อเป็นของขวัญของฝากอย่างแน่นอน เวลาทานคงยิ้มไป
 ด้วย เช่นเดียวกับเมืองไทยก็มีผลไม้ประจำชาติเยอะแยะมากมาย หากลองนำเอาผลไม้ที่ประเทศไทย
 ของเรามีอยู่มาจับใส่ไอเดียลงไปบ้างก็สามารถเพิ่มมูลค่ามากขึ้นไปด้วย อาจจะใส่รูปข้างลงไปบน
 เปลือกมะพร้าว ใส่รูปหนุ่มาลงไปในเปลือกแตงโม หรือรูปน่ารักๆ ที่สามารถคิดใส่ไอเดียเข้าไปได้ก็
 จะดีไม่น้อย

10."บุญมีบดโขลก" ครกมีดีไซน์

นี่ก็เป็นอีกหนึ่งไอเดียล่าสุดฝีมือคนไทยที่จับเอาภูมิปัญญาชาวบ้าน มาประยุกต์ดัดแปลงให้ดูมีความทันสมัยขึ้น แน่แน่นอนว่าแทบทุกครัวเรือนไทยต้องทำกับข้าวทานเองและจะต้องมี "ครกและสากกะเบือ" ไว้ใช้เป็นอุปกรณ์กันครัว ไม่ว่าจะตำพริก โขลกเครื่องแกง ครกหิน ครกไม้ อุปกรณ์นี้อยู่คู่คนไทยครัวไทยมาช้านานแล้ว แต่ตอนนี้มีดีไซน์เนอร์สาวไทย "กะรัต จุงศิริวัฒน์" ที่ดัดแปลงอุปกรณ์ภายในครัว

ให้มีดีไซน์ที่แตกต่างจากที่เคยเป็น และสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนสามารถไปคว้ารางวัลการออกแบบดีไซน์ต่างๆ มาแล้วมากมาย

"บุญมีบดโขลก" ถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อส่งเสริมการทำอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือน แต่ลดเสียงตำถึงจนทุ้งสะเทือนลง อุปกรณ์ชิ้นนี้เป็นการผสมผสานระหว่างครกหิน และครกไม้ไผ่ แต่รูปทรงแตกต่างออกไปโดยสิ้นเชิง มีรูปแบบเป็นทรงกระบอกส่วนของกระบอกนั้นเป็นไม้แบ่งออกเป็น 2 ท่อน ภายในจะมีสากหิน 1 อัน ด้านนอกยึดติดด้วยยางซิลิโคน วิธีการโขลกนั้นก็ไม่น่ายากแค่นำพริกกระเทียมใส่เข้าไปตึงซิลิโคนเพื่อยึดติดไม้ทั้ง 2 ท่อนเอาไว้ เขย่าไม่กี่ครั้งพริกกระเทียมก็จะแหลกเหมือนการโขลกด้วยครกหิน

อุปกรณ์ บุญมีบดโขลก ชิ้นนี้ช่วยเพิ่มความสะดวก และรวดเร็ว อีกทั้งรูปแบบการใช้งานที่แตกต่างเพื่อดึงดูดความสนใจของกลุ่มแม่บ้านยุคใหม่ แต่ยังคงไว้ซึ่งความต้องการการบริโภคอาหารรสชาติแบบไทยแท้ ด้วยการคำนึงถึงรูปแบบ การใช้ชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย ในเรื่องของเอกลักษณ์ทางรสชาติที่นิยมความเผ็ดร้อน และกลิ่นหอมเครื่องเทศ อีกทั้งรูปแบบของอุปกรณ์ครัวนั้น เป็นการหยิบเอาวัสดุธรรมชาติมาใช้ในการผลิตเพื่อความปลอดภัยและนำเอาความงาม ของวัสดุธรรมชาติผสมผสานด้วยคุณสมบัติของวัสดุสังเคราะห์ เรื่องของความยืดหยุ่น และผิวสัมผัสที่นุ่มนวล เพื่อเป็นเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์

ที่มา : เว็บไซต์

<http://www.unigang.com/Article/16454>

ใบงาน

สรุป “บทความ 10 ไอเดียธุรกิจแปลกใหม่ (แต่) ทำเงินได้จริง”
รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

1. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์บทความ 10 ไอเดียธุรกิจแปลกใหม่ (แต่) ทำเงินได้จริง
อาชีพอิสระกลุ่มละ 1 อาชีพ แล้วสรุปบทความตามหัวข้อที่กำหนดให้

อาชีพ.....

สรุปปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

วิเคราะห์ปัญหาในหลายมุมมอง

.....

.....

.....

.....

.....

แนวความคิดที่แปลกใหม่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 5

ชื่อกิจกรรม ปรับเปลี่ยนสร้างสรรค์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อคิดวิธีการใช้สอยและวิธีการสร้างแบบใหม่จากวัสดุ
2. เพื่อสร้างผลงานจากวัสดุเดิมด้วยความคิดที่แตกต่างกัน

แนวคิด

กิจกรรมเพื่อเป็นการช่วยให้เด็กถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์ ความรู้ความเข้าใจลดกรอบความคิดและเปลี่ยนมุมมอง คำนึงถึงที่มาและสร้างวิธีเข้าถึงปัญหาที่หลากหลาย มีการสรุปปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาในหลายมุมมองที่เกี่ยวกับอาชีพอิสระ กิจกรรมปรับเปลี่ยนสร้างสรรค์ ในการจัดกิจกรรมได้นำแบ่งสาธิตมาใช้ในการทำกิจกรรมผ่านกระบวนการเขียนแผนผังความคิด โดยเน้นให้เด็กเรียนได้ใช้แบ่งสาธิตมาคิดตัดแปงวิธีการใช้ กระบวนการสร้างและประโยชน์ที่มีอยู่ให้มีความที่แตกต่างจากของเดิมและคิดให้กลายเป็นสิ่งใหม่ได้ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพอิสระ

สื่อประกอบกิจกรรม

- แบ่งสาธิต
- สื่อ PowerPoint เกี่ยวกับความคิดและการเปลี่ยนมุมมอง
- ใบงาน “สำรวจและสังเกต”
- ใบงาน “ลดกรอบความคิดและปรับมุมมอง”

กระบวนการจัดกิจกรรม

- 2.1. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มให้กับนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน และผู้วิจัยกำหนดสิ่งของให้กับนักเรียนเพื่อศึกษาค้นคว้าข้อมูล
- 2.2. ผู้วิจัยแจกแบ่งสาธิตให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ถุง ให้นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับแบ่งสาธิต โดยการสำรวจแบ่งสาธิตเพื่อเรียนรู้คุณสมบัติของแบ่งสาธิต
- 2.3. ผู้วิจัยแจกใบงานให้แต่ละกลุ่ม นักเรียนศึกษาลักษณะของแบ่งสาธิตเสร็จแล้วให้นักเรียนเขียนถึงสิ่งที่เด่นชัดคุณสมบัติประโยชน์ใช้สอยอื่นๆของแบ่งสาธิตลงในใบงาน
- 2.4. ผู้วิจัยให้นักเรียนคิดวิธีการตัดแปงแบ่งสาธิตจากสิ่งเดิมให้กลายเป็นของชิ้นใหม่ขึ้นมาอย่างสร้างสรรค์

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

- 3.1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละนำเสนอถึงแผนการใช้สอยของของผลงานที่สร้างเสร็จแล้ว

3.2.ผู้วิจัยสุ่มนักเรียนให้แสดงความคิดเห็นต่อผลงานของเพื่อนที่คิดและสร้างขึ้นโดย
สรุปประเด็นดังนี้ -แนวความคิด

-วิธีการสร้าง

-ประโยชน์การใช้สอย

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1.ผู้วิจัยเสนอแนะผลงานแต่ละกลุ่มโดยเน้นในเรื่องเกี่ยวกับความคิดยืดหยุ่น

4.2.ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนสรุปประโยชน์ที่สามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวัน
ได้มากที่สุดและสามารถใช้ได้ในชีวิตจริงได้

การวัดและประเมินผล

- 1.แบบสังเกตพฤติกรรมในการทำกิจกรรมประเมินโดยสังเกต
- 2.ตรวจจากผลงานของเด็กนักเรียน
- 3.ตรวจใบงาน

ใบงาน
“สำรวจและสังเกต”
รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

1. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม วิเคราะห์ถึงลักษณะของแป้งสาลี แล้วเขียนเป็นแผนผังความคิด (Mind Mapping)

ใบงาน
 “สร้างลดกรอบความคิดและปรับมุมมอง”
 รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

1. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนดัดแปลงสิ่งของเหลือใช้ ให้กลายเป็นสิ่งใหม่ได้ โดยให้วาดภาพและอธิบาย
 ขั้นตอนในการปฏิบัติมาอย่างละเอียด

คำชี้แจง : ให้นักเรียนดัดแปลงสิ่งของเหลือใช้ ให้กลายเป็นสิ่งใหม่ได้ โดยให้วาดภาพและอธิบาย
 ขั้นตอนในการปฏิบัติมาอย่างละเอียด (ต่อหน้า 2)

กิจกรรมที่ 6

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อกิจกรรม Recycle คิดสนุก

เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อคิดวิธีการนำกลับมาใช้ใหม่ของวัสดุได้อย่างหลากหลายอย่างสร้างสรรค์
2. เพื่อวางแผนการรีไซเคิลและวิธีการใช้
3. ประดิษฐ์ของจากวัสดุเหลือใช้

แนวคิด

กิจกรรมเพื่อเป็นการช่วยให้เด็กคิดวิธีการนำสิ่งของเหลือใช้กลับมาใช้ใหม่ ซึ่งเป็นการลดกรอบความคิดจากสิ่งเดิมให้กลายเป็นสิ่งใหม่ได้อย่างหลากหลาย คำนึงถึงที่มาและสร้างวิธีเข้าถึงปัญหาที่หลากหลาย มีการสรุปปัญหา และวิเคราะห์ปัญหาในหลายมุมมองที่เกี่ยวกับอาชีพ กิจกรรม Recycle คิดสนุก โดยเน้นกระบวนการคิดยืดหยุ่นสามารถดัดแปลงสิ่งของเหลือใช้ ให้กลายเป็นสิ่งใหม่ได้ และสามารถไปประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพอิสระได้โดยเน้นกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์

สื่อประกอบกิจกรรม

- กระป๋อง
- กระดาษ
- ขวดน้ำ
- ใบงาน “วางแผนการรีไซเคิลและวิธีการใช้”
- สื่อ PowerPoint เกี่ยวกับความคิดและการเปลี่ยนมุมมอง

กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1.1. ผู้วิจัยให้นักเรียนได้ทบทวนกิจกรรมFlexibilityสร้างมุมมองกลับ ปรับมุมมอง1 โดยให้นักเรียนสรุปความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมFlexibilityสร้างมุมมองกลับ ปรับมุมมอง1 ว่าเป็นอย่างไร สามารถนำกระบวนการคิดไปใช้ได้อย่างไร

1.2. ผู้วิจัยให้นักเรียนสร้างความคิดยืดหยุ่นและสร้างกระบวนการรีไซเคิล วิธีการใช้ประโยชน์จากสิ่งที่สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ถึงกระบวนการคิดที่สร้างสรรค์

1.3. ผู้วิจัยบรรยายถึงแนวความคิดหลายมุมมองที่เกี่ยวกับอาชีพอิสระโดยเน้นกระบวนการคิดที่นักเรียนได้นำมาประยุกต์ใช้ในชิ้นงานที่สร้างขึ้น

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

- 2.1. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มให้กับนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน และผู้วิจัยกำหนดสิ่งของเหลือใช้ให้กับนักเรียนแต่ละกลุ่ม
- 2.2. ผู้วิจัยแจกวัสดุเหลือใช้ (กระป๋อง, กระดาษ, ขวดน้ำ) ให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด ให้นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับวัสดุเหลือใช้ โดยการสำรวจวัสดุกระป๋อง, กระดาษและขวดน้ำ นำมาวิเคราะห์หาคุณสมบัติและลักษณะเฉพาะของวัสดุเหลือใช้
- 2.3. ผู้วิจัยแจกกระดาษให้แต่ละกลุ่ม วาดภาพร่างและเขียนแผนการสร้างกระบวนการรีไซเคิล วิธีการใช้ของวัสดุเหลือใช้ กระป๋อง, กระดาษและขวดน้ำลงในใบงาน
- 2.4. ผู้วิจัยให้นักเรียนลงมือปฏิบัติตามแผนการสร้างที่ร่างภาพไว้ แล้วนำกระป๋อง, กระดาษและขวดน้ำมาประดิษฐ์ให้กลายเป็นชิ้นผลงานชิ้นใหม่

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

- 3.1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละนำเสนอถึงแผนการใช้สอยของของผลงานที่สร้างเสร็จแล้ว
- 3.2. ผู้วิจัยสุ่มนักเรียนให้แสดงความคิดเห็นต่อผลงานของเพื่อนที่คิดและสร้างขึ้นโดยสรุปประเด็นดังนี้ -แนวความคิด
-วิธีการสร้าง
-ประโยชน์การใช้สอย

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

- 4.1. ผู้วิจัยเสนอแนะผลงานแต่ละกลุ่มโดยเน้นในเรื่องเกี่ยวกับความคิดยืดหยุ่น
- 4.2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนสรุปประโยชน์ที่สามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้มากที่สุดและสามารถใช้ได้ในชีวิตจริงได้

การวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมในการทำกิจกรรมประเมินโดยสังเกต
2. ตรวจจากผลงานของเด็กนักเรียน
3. ตรวจใบงาน

ใบงาน
 “วางแผนการรีไซเคิลและวิธีการใช้”
 รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

1. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการรีไซเคิลและวิธีการใช้ โดยให้วาดภาพและอธิบายขั้นตอนในการปฏิบัติมาอย่างละเอียด

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการรีไซเคิลและวิธีการใช้ โดยให้วาดภาพและอธิบายขั้นตอนในการปฏิบัติมาอย่างละเอียด (ต่อหน้า 2)

กิจกรรมที่ 7

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อกิจกรรม นิทานสร้างสรรค์สิ่งใหม่

เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สร้างอาชีพด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้วยวัสดุที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม
2. เพื่อค้นหาแนวทางใหม่ๆ ด้านอาชีพอิสระโดยสื่อออกมาผ่านการวาดภาพประกอบนิทาน

แนวคิด

การจัดกิจกรรมนี้เพื่อสร้างแรงจูงใจสู่การเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ นำเอาความรู้ความเข้าใจในด้านกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องทั้ง Fluency Flexibility ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในด้านการสร้างวิธีการ การหลีกเลี่ยงปัญหาที่พบเจอได้บ่อยและปรับปรุงลักษณะที่ไม่เหมาะสม ในด้านอาชีพอิสระที่สร้างให้เกิดความคิดที่ต่อเนื่องและมีการพัฒนาที่แปลกใหม่ที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ ผ่านกระบวนการการวาดภาพประกอบนิทาน ซึ่งเป็นกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ

สื่อประกอบกิจกรรม

- สื่อวีดิทัศน์ “ตัวอย่างอาชีพอิสระ”
- กระดาษ
- ดินสอสี
- ใบงาน “นิทานสร้างสรรค์”

กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1.1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับประสบการณ์ด้านอาชีพต่างๆ ที่พบเจอได้ทั่วไปในชุมชนของนักเรียนว่ามีอาชีพใดบ้างที่น่าสนใจ

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

2.1. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แต่ละกลุ่มกำหนดหน้าที่ของสมาชิก

2.2. ให้นักเรียนเลือกอาชีพอิสระที่แต่ละกลุ่มสนใจและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของตนเอง โดยสื่อออกมาเป็นนิทาน

2.3. ผู้วิจัยแจกกระดาษให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม วาดนิทานที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ โดยเน้นถึงปัญหา วิธีการปรับปรุงและสร้างแนวทางในการแก้ไขปัญหาใหม่อย่างต่อเนื่องจากอาชีพเดิม

ขั้น 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1.ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำนิทานที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระที่ตนเองสนใจ และวาดภาพออกมาให้สอดคล้องในประเด็นต่อไปนี้

- ปัญหาในอาชีพอิสระที่ตนเองเข้าใจ
- แนวทางในการแก้ไขปัญหาใหม่
- นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างไร

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1.ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มมานำเสนอหน้าห้อง

4.2.ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปและแสดงความคิดเห็นสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม

การวัดและประเมินผล

- 1.แบบสังเกตพฤติกรรมในการทำกิจกรรมประเมินโดยสังเกต
- 2.ตรวจใบงาน
- 3.ตรวจจากผลงานของเด็กนักเรียน

ใบงาน
 “นิทานสร้างสรรค์”
 รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

1. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนศึกษาอาชีพอิสระที่สนใจและแต่งนิทานที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระ โดยเน้นถึงปัญหาที่พบ วิธีการปรับปรุงแบบเดิมๆ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาใหม่

ชื่อเรื่อง.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนศึกษาอาชีพอิสระที่สนใจและแต่งนิทานที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระ โดยเน้นถึงปัญหาที่พบ วิธีการปรับปรุงแบบเดิมๆ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาใหม่ (ต่อหน้า 2)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 8

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อกิจกรรม สร้างสรรค์เรื่องราว

เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อสร้างอาชีพอิสระที่มีความคิดริเริ่มและเอกลักษณ์เป็นของตนเองได้
2. ทำโฆษณาที่เผยแพร่เกี่ยวกับอาชีพอิสระที่สร้างขึ้นด้วยตนเองด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

แนวคิด

การจัดกิจกรรมนี้เพื่อให้สร้างผลงานเกิดสิ่งใหม่ ๆ และเอกลักษณ์เป็นของตนเองได้ มีความคิดสร้างสรรค์ ที่มีรูปแบบออกมาในลักษณะของผลงานที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้ ในด้านอาชีพอิสระที่สร้างให้เกิดความคิดที่ต่อเนื่องและมีการพัฒนาที่แปลกใหม่ที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ ในรูปแบบของการแสดงซึ่งเป็นการสื่อออกมาได้จึงใช้สิ่งเป็นสิ่งและเป็นแนวทางในการพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์

สื่อประกอบกิจกรรม

- กระดาษ
- ดินสอสี
- กล้อง VDO
- วัสดุเหลือใช้

กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

- 1.1. ผู้วิจัยมีการซักถามเกี่ยวกับอาชีพอิสระที่นักเรียนได้ สร้างขึ้นมาเป็นนิทานว่ามีความเข้าใจในด้านอาชีพอิสระนั้นอย่างไรบ้าง และมีแนวทางพัฒนาต่อยอดในอาชีพอิสระนั้นอย่างไร
- 1.2. ผู้วิจัยให้นักเรียนต่อยอดความคิดให้กับอาชีพอิสระที่แต่ละกลุ่มเลือก โดยให้เพิ่มเอกลักษณ์ให้กับอาชีพของตนเองให้มีความโดดเด่นกว่าอาชีพเดิมที่เป็นอยู่

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

- 2.1. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แต่ละกลุ่มกำหนดหน้าที่ของสมาชิก

2.2. ผู้วิจัยให้นักเรียนเขียนบทละครโฆษณาเกี่ยวกับอาชีพอิสระที่แต่ละกลุ่มเลือก ผู้วิจัยแจกกระดาษให้แต่ละกลุ่มได้วางแผนและทำอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการแสดง โดยกำหนดเวลาให้นำเสนอจริงกลุ่มละ 3 นาที

2.3. ผู้วิจัยให้นักเรียนซ้อมและลงมือแสดงจริง ผู้วิจัยบันทึกภาพการแสดง

ขั้น 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มดูละครโฆษณาแล้ววิเคราะห์ประเมินผลในประเด็นต่อไปนี้

- ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพแต่ละอาชีพ
- ความคิดริเริ่มและเอกลักษณ์
- ความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอเนื้อหา

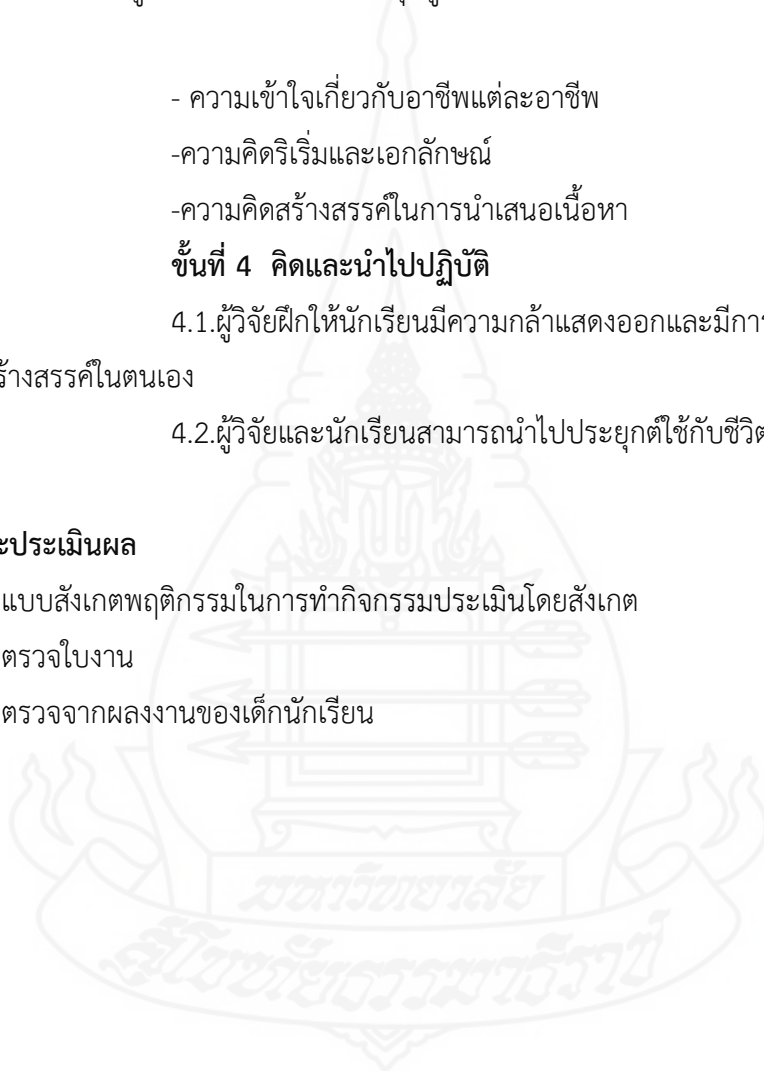
ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1. ผู้วิจัยฝึกให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออกและมีการพัฒนาให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในตนเอง

4.2. ผู้วิจัยและนักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้

การวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมในการทำกิจกรรมประเมินโดยสังเกต
2. ตรวจใบงาน
3. ตรวจจากผลงานของเด็กนักเรียน

ใบงาน
 “ละครโฆษณาอาชีพอิสระ”
 รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

- 1.ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
- 2.ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
- 3.ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
- 4.ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
- 5.ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนการสร้างละครโฆษณาเกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการสร้างละครโฆษณา

1.ตั้งชื่อละครโฆษณา

2.กำหนดตัวละคร

3.แต่งเรื่อง (สามารถใช้โครงสร้างจากโฆษณาที่มีอยู่ได้)

4.วางแผนและทำอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการแสดง

5.แสดง

กิจกรรมที่ 9

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อกิจกรรม กิจกรรม Elaboration คิดสนุกอย่างละเอียดลออ เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.วางแผนงานการจัดนิทรรศการตลาดนัดอาชีพอิสระอย่างสร้างสรรค์

แนวคิด

กิจกรรมนี้เพื่อสร้างประสบการณ์และพัฒนาการเปลี่ยนแปลงด้านกระบวนการคิดกระตุ้นและดึงดูดความสนใจในด้านความคิดละเอียดลออถึงวิธีการปฏิบัติงานโดยผ่านการถกเถียงทางความคิด โดยประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพอิสระ สร้างรายละเอียดความเข้าใจโดยวิธีการสร้างสรรค์อาชีพขึ้นมาใหม่ โดยคำนึงถึงตนกำเนิดที่ตนเองได้นำมาขยายความให้มีความคิดที่ละเอียดและรอบคอบขึ้น เพื่อให้มีการขยายความคิดหลักให้สมบูรณ์

สื่อประกอบกิจกรรม

- ใบความรู้เกี่ยวกับการจัดนิทรรศการ
- สื่อวีดิทัศน์ การเตรียมจัดนิทรรศการ
- สื่อ PowerPoint เกี่ยวกับการเตรียมจัดนิทรรศการ
- ใบงาน

กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1.1.ผู้วิจัยให้นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับการการจัดนิทรรศการและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบในการจัดนิทรรศการว่าเป็นอย่างไร

1.2.ผู้วิจัยบรรยายถึงแนวทางในการจัดนิทรรศการ โดยเน้นให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ว่ามีรูปแบบในการจัดนิทรรศการอย่างไรบ้าง

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

2.1.ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แต่ละกลุ่มกำหนดหน้าที่ของสมาชิก

2.2.ผู้วิจัยให้นักเรียนวางแผนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระของกลุ่มตนเอง โดยผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวาดภาพ ออกแบบการจัดแสดงผลงาน มีนำเสนออาชีพออกมาให้ดูน่าสนใจและมีความคิดอย่างสร้างสรรค์

ขั้น 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอไอเดียในการจัดแสดงอาชีพที่สร้างขึ้นมาในประเด็นต่อไปนี้

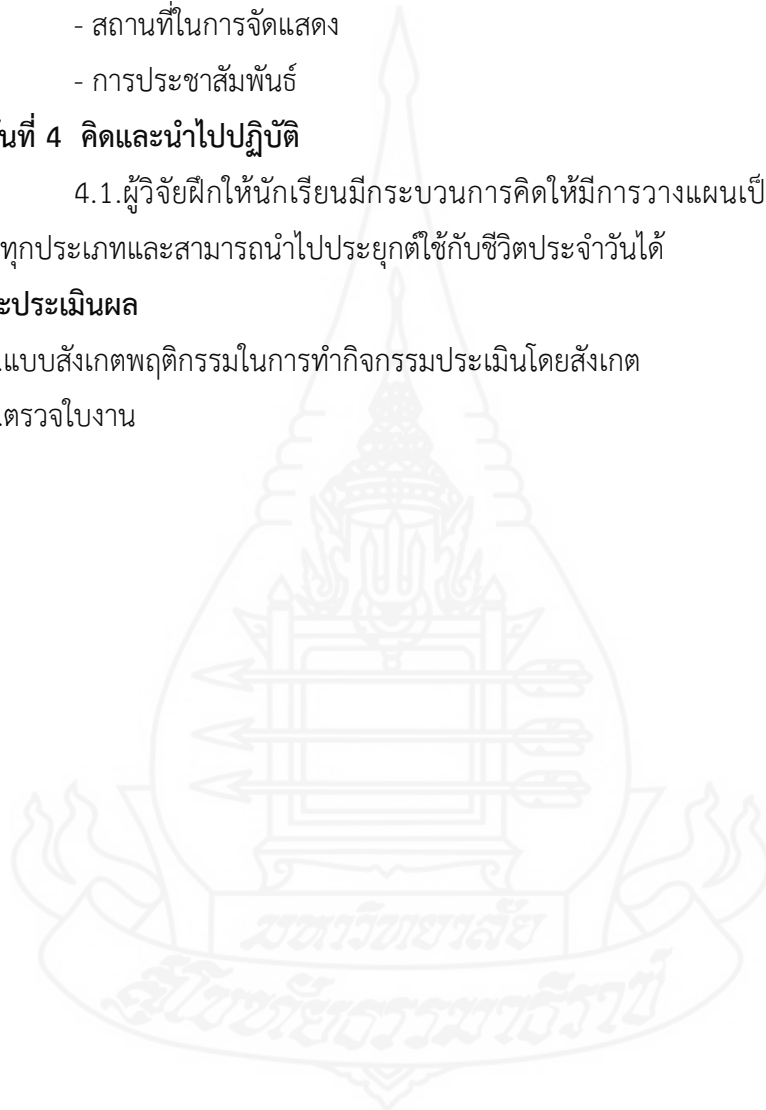
- วัตถุประสงค์
- กลุ่มเป้าหมาย
- สถานที่ในการจัดแสดง
- การประชาสัมพันธ์

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1. ผู้วิจัยฝึกให้นักเรียนมีกระบวนการคิดให้มีการวางแผนเป็นขั้นตอนก่อนลงมือปฏิบัติงานทุกประเภทและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้

การวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมในการทำกิจกรรมประเมินโดยสังเกต
2. ตรวจใบงาน

ใบงาน
“วางแผนการปฏิบัติงาน”
รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

- 1.ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
- 2.ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
- 3.ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
- 4.ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
- 5.ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวางแผนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระที่กลุ่มตนเองได้คิดขึ้นมา แล้วเขียนเป็นแผนผังความคิด (Mind Mapping)

ขั้นตอนแผนการปฏิบัติงานจัดนิทรรศการ

- 1.วัตถุประสงค์
- 2.กลุ่มเป้าหมาย
- 3.สถานที่ในการจัดแสดง
- 4.วิธีจัดนิทรรศการ
- 5.เนื้อหาและกิจกรรม
- 6.การประชาสัมพันธ์
- 7.งบประมาณ
- 8.ระยะเวลา
- 9.การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบ

กิจกรรมที่ 10

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อกิจกรรม กิจกรรม Elaboration คิดสนุกอย่างละเอียดลออ

เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สร้างขั้นตอนการจัดนิทรรศการตลาดนัดอาชีพอิสระอย่างสร้างสรรค์

แนวคิด

กิจกรรมนี้เพื่อสร้างประสบการณ์และพัฒนาการเปลี่ยนแปลงด้านกระบวนการคิดกระตุ้นและดึงดูดความสนใจในด้านความคิดละเอียดลออถึงวิธีการปฏิบัติงานโดยผ่านการกลั่นกรองทางความคิด โดยประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพอิสระ สร้างรายละเอียดความเข้าใจโดยวิธีการสร้างสรรค์อาชีพขึ้นมาใหม่ โดยคำนึงถึงตนกำเนิดที่ตนเองได้นำมาขยายความให้มีความคิดที่ละเอียดและรอบคอบขึ้น เพื่อให้มีการขยายความคิดหลักให้สมบูรณ์

สื่อประกอบกิจกรรม

- ใบความรู้เกี่ยวกับการจัดนิทรรศการ
- สื่อวีดิทัศน์ การเตรียมจัดนิทรรศการ
- สื่อ PowerPoint เกี่ยวกับการเตรียมจัดนิทรรศการ
- ใบงาน

กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1.1. ผู้วิจัยให้นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับการการจัดนิทรรศการและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบในการจัดนิทรรศการว่าเป็นอย่างไร

1.2. ผู้วิจัยบรรยายถึงแนวทางในการจัดนิทรรศการ โดยเน้นให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ว่ามีรูปแบบในการจัดนิทรรศการอย่างไรบ้าง

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

2.1. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แต่ละกลุ่มกำหนดหน้าที่ของสมาชิก

2.2. ผู้วิจัยให้นักเรียนวางแผนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระของกลุ่มตนเอง โดยผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวาดภาพ ออกแบบการจัดแสดงผลงาน มีนำเสนออาชีพออกมาให้ดูน่าสนใจและมีความคิดอย่างสร้างสรรค์

ขั้น 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอไอเดียในการจัดแสดงอาชีพที่สร้างขึ้นมาในประเด็นต่อไปนี้

- วัตถุประสงค์
- กลุ่มเป้าหมาย
- สถานที่ในการจัดแสดง
- การประชาสัมพันธ์

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1. ผู้วิจัยฝึกให้นักเรียนมีกระบวนการคิดให้มีการวางแผนเป็นขั้นตอนก่อนลงมือปฏิบัติงาน

ทุกประเภทและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้

การวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมในการทำกิจกรรมประเมินโดยสังเกต
2. ตรวจใบงาน

ใบงาน
“ขั้นตอนการปฏิบัติงาน”

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวางแผนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระที่กลุ่มตนเองได้คิดขึ้นมา โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนแผนการปฏิบัติงานจัดนิทรรศการ

1. วัตถุประสงค์

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. กลุ่มเป้าหมาย

3. สถานที่ในการจัดแสดง

.....
.....
.....

4. วิธีจัดนิทรรศการ

.....
.....
.....
.....
.....

กิจกรรมที่ 11

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อกิจกรรม ตลาดนัดอาชีพอิสระ

เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อจัดกิจกรรมนิทรรศการตลาดนัดอาชีพอิสระอย่างสร้างสรรค์
2. เพื่อสร้างประสบการณ์ในการวางแผนเกี่ยวกับด้านอาชีพอิสระและได้นำเสนออาชีพอิสระที่คิดสร้างสรรค์ขึ้นมาเองผ่านงานนิทรรศการ

แนวคิด

กิจกรรมตลาดนัดอาชีพอิสระจัดขึ้นเพื่อสร้างประสบการณ์และพัฒนาการเปลี่ยนแปลงด้านกระบวนการคิดกระตุ้นและดึงดูดความสนใจ เป็นการแนะนำให้รู้จักอาชีพอิสระต่างๆ ผ่านการจัดนิทรรศการตลาดนัดอาชีพอิสระ และเป็นการนำเสนอไอเดียแนวความคิดที่ทำให้เกิดแนวทางใหม่ๆ ขยายความคิดสามารถอธิบายให้เห็นภาพได้ชัดเจน นักเรียนได้นำเสนอผลงานและอธิบายความรู้ความเข้าใจและความน่าสนใจต่างๆ ในอาชีพอิสระให้แก่ผู้ที่เข้าชมนิทรรศการตลาดนัดอาชีพอิสระ ในด้านการประกอบอาชีพอิสระและสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

สื่อประกอบกิจกรรม

- สื่อวีดิทัศน์
- ผลงานที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระของนักเรียน
- เอกสารและแผ่นพับ

กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

- 1.1. ผู้วิจัยให้นักเรียนจัดแสดงผลงานอาชีพที่แต่ละกลุ่มว่าได้เลือกจัดแสดง ว่ามีวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้เป็นอย่างไร และกำหนดการกิจกรรมนิทรรศการตลาดนัดอาชีพอิสระ
- 1.2. ผู้วิจัยให้นักเรียนบรรยายถึงแนวทางในการจัดนิทรรศการ ตลาดนัดอาชีพอิสระ โดยเน้นให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

2.1. ผู้วิจัยให้นักเรียนเริ่มกิจกรรมโดยเริ่มพิธีเปิดนิทรรศการ ตลาดนัดอาชีพอิสระ โดยการกล่าวเปิดงานของ ประธานโครงการ

2.2. ผู้วิจัยให้นักเรียนนำเสนอผลงานและอธิบายความรู้ความเข้าใจและความน่าสนใจต่างๆในอาชีพอิสระให้แก่ผู้ที่เข้าชมนิทรรศการตลาดนัดอาชีพอิสระ

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอไอเดีย ในการจัดแสดงอาชีพที่สร้างขึ้นมาในประเด็นต่อไปนี้

- วัตถุประสงค์
- แนวความคิด
- ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างอาชีพ
- วิธีการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
- ประโยชน์ที่ได้รับ

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1. ผู้วิจัยให้นักเรียนมีกระบวนการคิดให้มีการวางแผนเป็นขั้นตอน

4.2. มีประสบการณ์ในการวางแผนเกี่ยวกับด้านอาชีพอิสระและได้ลงมือทำจริงทำให้เห็นถึงปัญหาและสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

การวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมในการทำกิจกรรมประเมินโดยสังเกต
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านอาชีพ

กิจกรรมที่ 12

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อกิจกรรม ปัจฉินิเทศ

เวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีสร้างสรรค์ของทอแรนซ์
2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพอิสระ

แนวคิด

กิจกรรมเพื่อเป็นการช่วยให้เด็กถ่ายถอดความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสร้างความคิดที่หลากหลาย ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับอาชีพอิสระ ส่งเสริมให้เด็กมีกระบวนการด้านความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น สามารถนำไปตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อและการเลือกประกอบอาชีพในอนาคตได้ กระตุ้นกระบวนการคิดโดยแนวคิดทฤษฎีทอแรนซ์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระและสร้างแรงจูงใจสู่การเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์

การใช้เนื้อหาที่มีสาระเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับกระตุ้นกระบวนการคิดโดยแนวคิดทฤษฎีทอแรนซ์ ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในอาชีพอิสระ โดยการจัดกิจกรรมการสัมมนาเพื่อนำเสนอความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องทั้ง 4 ด้าน Fluency Flexibility originality และElaboration

สื่อประกอบกิจกรรม

- สื่อวีดีทัศน์
- สื่อPowerPoint “ทฤษฎีสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ ”
- ใบงาน “สรุปความรู้”

กระบวนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

- 1.1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับประสบการณ์ด้านอาชีพต่างๆ ว่าเป็นอย่างไร
- 1.2 .ผู้วิจัยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพอิสระที่นักเรียนได้ลองสร้างขึ้นมาและสรุปผลในการจัดนิทรรศการตลาดนัดอาชีพว่ามีผลตอบรับอย่างไร

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

- 2.1.ผู้วิจัยแจกใบงาน “สรุปความรู้”ให้นักเรียนแต่ละคน สรุปเนื้อหาที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรมที่ผ่านมาทั้งหมดในทฤษฎีสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระ
- 2.2.ผู้วิจัยสรุปความรู้เกี่ยวกับการสร้างอาชีพอิสระโดยใช้ทฤษฎีของทอแรนซ์ ให้นักเรียน

2.1. ผู้วิจัยแจกเอกสารแบบประเมินหลังเรียน ให้กับนักเรียนแต่ละคนได้ทำการประเมิน

ขั้น 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนสรุปสาระความรู้ในประเด็นต่อไปนี้

- ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพอิสระที่ตนเองเข้าใจ
- สาระของทฤษฎีของทอเรนซ์
- นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างไร

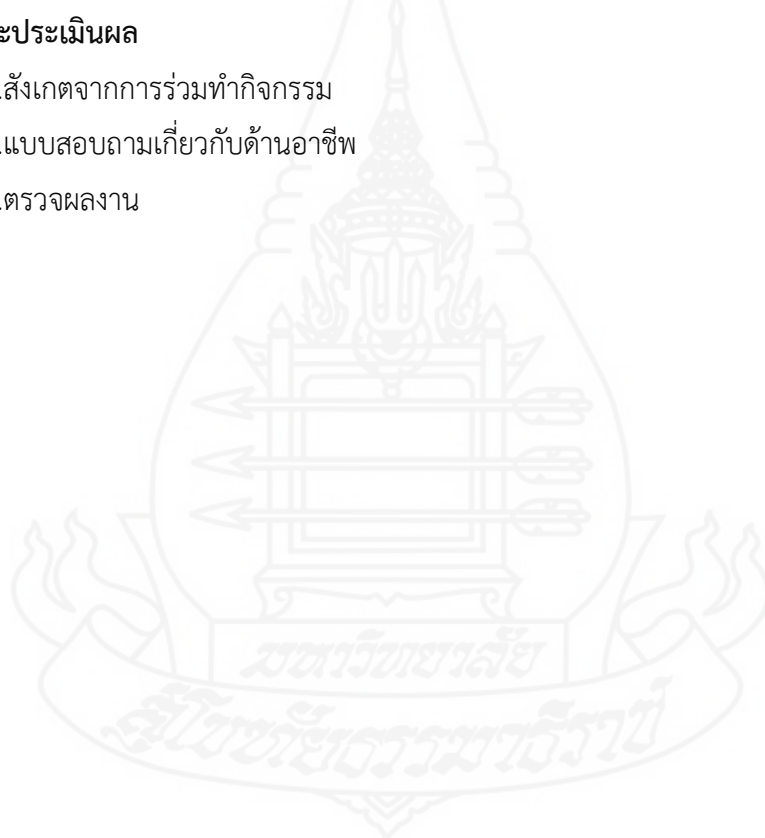
ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1. ผู้วิจัยสุ่มนักเรียนประมาณ 4-5 คน มานำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.2. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปและแสดงความคิดเห็นสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรม
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านอาชีพ
3. ตรวจผลงาน

ใบงาน
“สรุปความรู้”

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง:ให้นักเรียนแต่ละคน สรุปเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ทั้ง 4 ด้าน ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระว่าเป็นอย่างไร และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

สรุปเนื้อหาความรู้

คำชี้แจง:ให้นักเรียนแต่ละคน สรุปรเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ทั้ง 4 ด้าน ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระว่าเป็นอย่างไร และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร (ต่อหน้า 2)

สรุปรเนื้อหาความรู้

นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

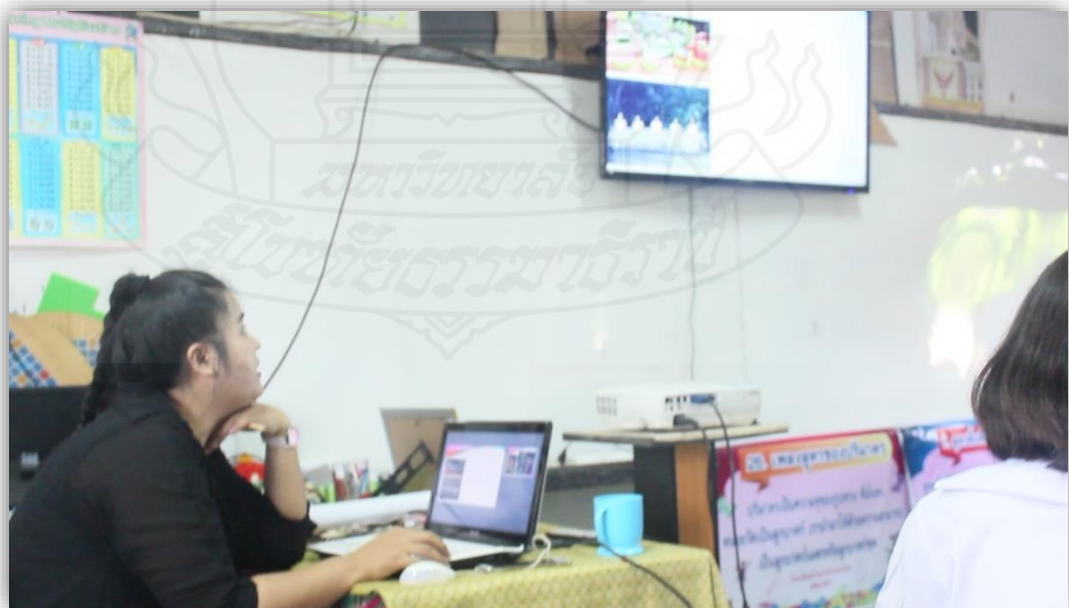

ภาคผนวก ช
ประมวลภาพชุดกิจกรรม

ประมวลภาพชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์ที่มีต่อความคิด
สร้างสรรค์ในอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาเกาะระยอง
จ.สุรินทร์ ประจำปีการศึกษา 2559

นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

สัมมนาอบรมเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์และอาชีพอิสระ

สัมมนาอบรมเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีของทอแรนซ์และอาซีฟอิสระ

สรุปเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอาซีฟอิสระ

นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกอาชีพอิสระนอกกระแส กลุ่มละ 1
อธิบายความคิด วาดภาพประกอบกับอาชีพอิสระ

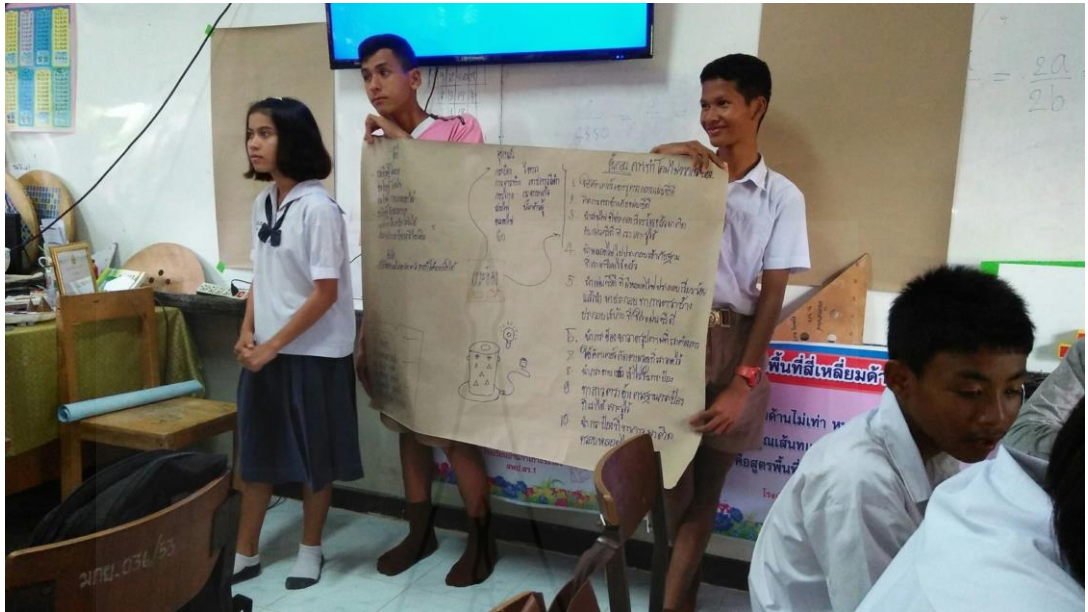
นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์
บทความ 10 ไอเดียธุรกิจแปลกใหม่ (แต่) ทำเงินได้จริงอาชีพ

วิเคราะห์ถึงลักษณะของแป้งสาลี แล้วเขียนเป็นแผนผังความคิด

นักเรียนวาดภาพและอธิบายขั้นตอนตัดแปลงสิ่งของเหลือใช้ ให้กลายเป็นสิ่งใหม่

นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการรีไซเคิลและวิธีการใช้

นักเรียนศึกษาอาชีพอิสระที่สนใจและแต่งนิทานที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระ

ละครโฆษณาอาชีพอิสระ

การเตรียมงานตลาดนัดอาชีพอิสระ

เปิดงานตลาดนัดอาชีพอิสระ

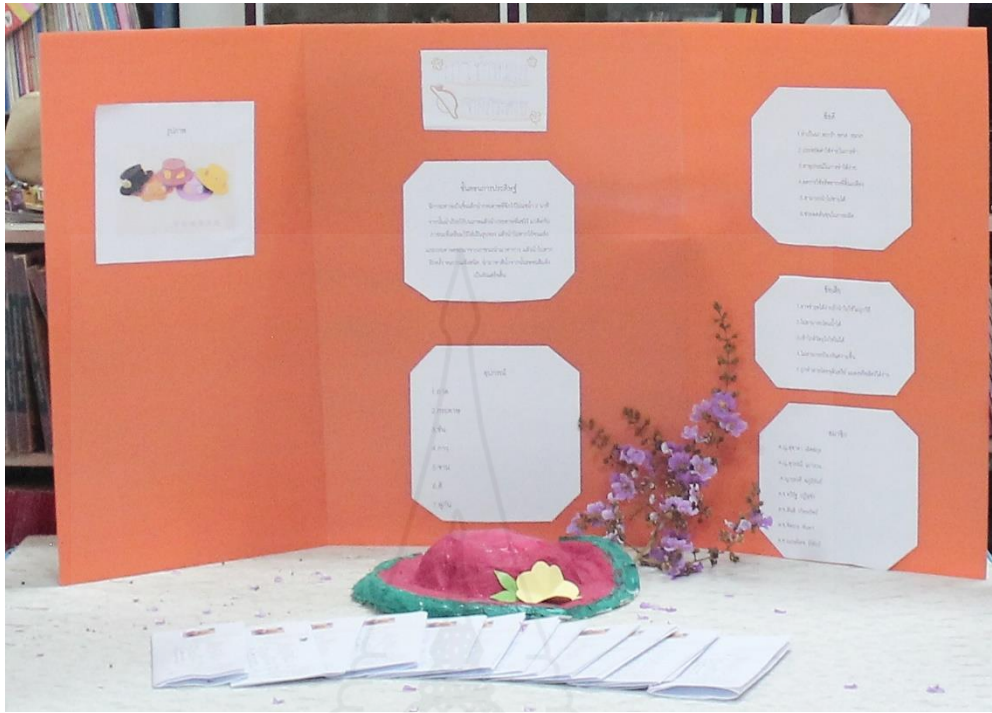
เยี่ยมชมงานเปิดงานตลาดนัดอาชีพอิสระ

เยี่ยมชมผลงานกิจกรรมนิทรรศการตลาดนัดอาชีพอิสระ
กิจกรรมนิทรรศการ WOW WOW โชว์รูมของเหลื่อใช้โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

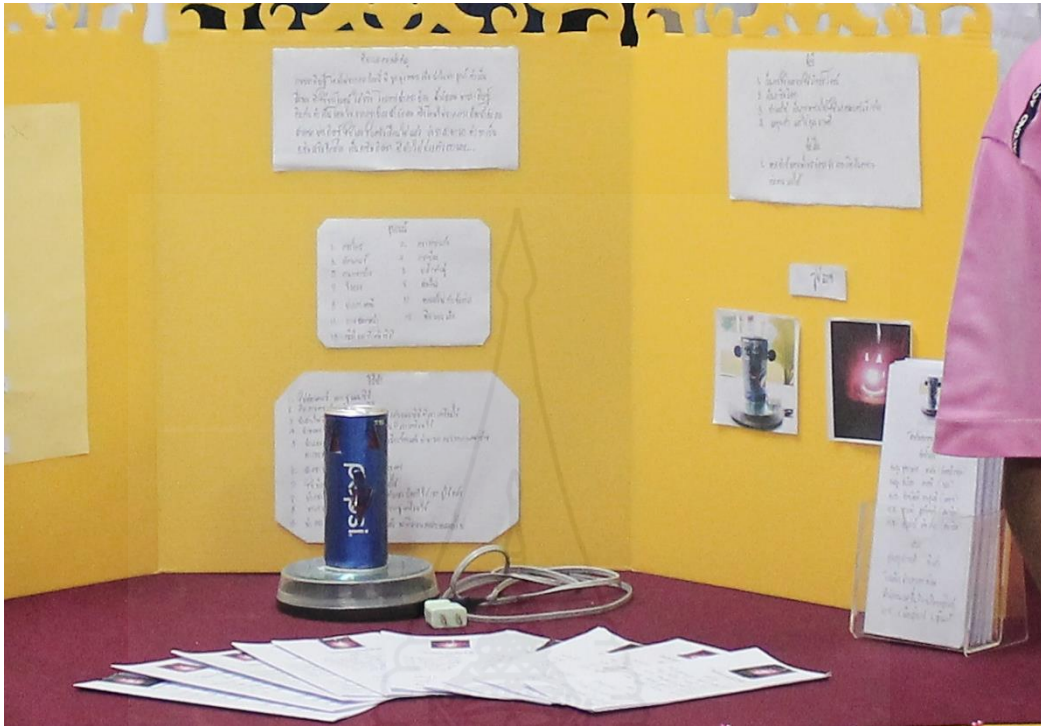
กิจกรรมนิทรรศการ WOW WOW โชว์รูมของเหลื่อใช้
โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผลงานหมวกจากกระดาษ

ผลงานตะกร้าจากกระป๋องน้ำอัดลม

ผลงานโคมไฟจากกระป๋องน้ำอัดลม

ผลงานของเหลือใช้จากกระดาษ (ที่ลีนสอ)

ภาพกิจกรรม ปัจฉินิเทศ ทำแบบทดสอบหลังทำกิจกรรมเสร็จ

ภาพกิจกรรม ปัจฉินิเทศ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวภัทรวดี มีแก้ว
วัน เดือน ปีเกิด	8 ตุลาคม 2534
ภูมิลำเนา	จังหวัดสุรินทร์
ประวัติการศึกษา	หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ศป.บ.) สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
สถานที่ทำงาน	สถาบันเบรนสคูล สาขาปิ่นเกล้า
ตำแหน่ง	ครู

